

**Jilid 1
Bil. 59**



**Hari Isnin
1hb Ogos, 1983**

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KEENAM
Sixth Parliament

PENGGAL PERTAMA
First Session

KANDUNGANNYA

PENGUMUMAN TUAN YANG DIPERTUA:

Menjaga Tertib Adab Dewan [Ruangan 8457]

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 8458]**

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Pesuruhjaya Tanah Persekutuan (Pindaan) [Ruangan 8533]

Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) [Ruangan 8554]

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT YANG KEENAM

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang Dipertua, DATO MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI
DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J.,
D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M.
(Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO
MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S.
(Panti).

Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR NEO
YEE PAN, S.P.M.J., B.S.I. (Muar).

„ Menteri Kerjaraya, DATO' S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S.,
P.C.M., A.M.N. (Sungei Siput).

„ Menteri Luar Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN
SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATIN PADUKA HAJAH' AISHAH
BINTI HAJI ABDUL GHANI, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.M. TENGKU DATO'
AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJI BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P.,
S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH,
D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Ulu Kelantan).

„ Menteri Pengangkutan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M.,
J.M.N. (Batu Berendam).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG,
D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Pertanian, DATO' ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T.,
P.P.T. (Kuala Terengganu).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK
IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ,
D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

- Yang Berhormat Menteri Pelajaran, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).
- „ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATO' SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).
- „ Menteri Buruh, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Menteri Penerangan, DATUK SERI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).
- „ Menteri merangkap Duta Besar Malaysia ke Indonesia, DATO MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).
- „ Menteri Kesihatan, DATO CHIN HON NGIAN, D.S.I.J. (Rengam).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN ANWAR BIN HAJI IBRAHIM (Permatang Pauh).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK DR JAMES P. ONGKILI, S.P.D.K., D.I.M.P. (Tuaran).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATUK DR LING LIONG SIK, D.P.M.P. (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K (Besut).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO' DR NIK HUSSAIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K, K.M.N (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Buruh, DATUK WILLIAM LYE CHEE HIEN, P.G.D.K., A.S.D.K. (Gaya).

- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO' HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N. (Sepang).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, J.M.N. (Paloh).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S. (Ulu Langat).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, PUAN SHARIFFAH DORA BINTI SYED MOHAMED, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Semerah).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN, S.M.J., P.I.S. (Pagoh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN S. SUBRAMANIAM (SEGAMAT).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DR TAN TIONG HONG (Raub).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, PUAN RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., S.M.S., A.M.N., P.J.K. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' MOHAMED KHALIL YAAKOB, D.S.A.P., J.S.M. (Maran).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO SABBARUDDIN CHIK (Temerloh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, PUAN NAPSIAH BINTI OMAR (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR (Kulim-Bandar Baru).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, TUAN RADZI BIN SHEIKH AHMAD (Kangar).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO LEE KIM SAI, D.P.M.S., P.P.N. (Ulu Selangor).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN OO GIN SUN, S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN AHMAD SHAH BIN DATUK HUSSEIN TAMBAKAU (Keningau).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Sarikie).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN AU HOW CHEONG, A.M.P. (Telok Anson).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN ZAINAL ABIDIN BIN ZIN (Bagan Serai).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, A.M.P. (Gerik).

„ Setiausaha Parlimen Jabatan Perdana Menteri, TUAN AWANG BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD (Sri Gading).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN YEOH POH SAN (Petaling).

„ TUAN ABDILLAH BIN HAJI ABDUL HAMID (Silam).

„ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

„ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K., A.S.D.K. (Kinabatangan).

„ DR ABDUL HAMID BIN PAWANTEH (Arau).

„ TUAN HAJI ABDUL RAHIM BIN ABU BAKAR, A.M.N., S.M.P. (Kuantan).

„ TUAN ABDUL RAHMAN BIN SULIMAN (Parit Buntar).

„ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).

„ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota Setar).

„ DATUK HAJI AFFANDI BIN TUN HAJI MOHD. FUAD STEPHENS (Marudu).

„ TUAN AHMED HAMBAL BIN YEOP MAJLIS, P.P.T. (Parit).

„ DATUK ALFRED JABU ANAK NUMPANG, P.N.B.S., K.M.N. (Betong).

„ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Terengganu).

„ TUAN ANDREW JANGGI MUYANG (Lubok Antu).

Yang Berhormat TUAN HAJI AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P.
(Batang Padang).

- „ TUAN BAHARI BIN HARON (Labis).
- „ TUAN BAN HON KEONG (Batu Gajah).
- „ DR GEORGE CHAN HONG NAM (Lambir).
- „ TUAN CHAN KOK KIT (Sungai Besi).
- „ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Beruas).
- „ TUAN PETER CHIN GAN OON, P.M.P. (Ipoh).
- „ DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN DAIM ZAINUDDIN (Kuala Muda).
- „ TUAN DAUD BIN DATO HAJI TAHA (Batu Pahat).
- „ TUAN HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD (Tumpat).
- „ TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).
- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S, A.B.S. (Batang Lupar).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN NEWMAN GABAN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASSAN BIN HAJI MOHAMED, K.M.N., A.M.N.
(Rantau Panjang).
- „ TUAN HASSAN ALBAN BIN HAJI SANDUKONG, J.P. (Labuk Sugut).
- „ DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P. (Ayer Hitam).
- „ TUAN IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSUR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ DATO JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K.
(Sabak Bernam).
- „ TUAN JUSTINE ANAK JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P.,
K.M.N., J.P. (Larut).
- „ TUAN KAN YAU FA, A.S.D.K. (Tawau).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).

Yang Berhormat TUAN KHADRI BIN SABRAN (Tenggaroh).

- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DR KOH TSU KOON (Tanjong).
- „ DATO LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ DATO LEE SAN CHOON, S.P.M.J., S.S.I.J., K.M.N. (Seremban).
- „ TUAN LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S, P.B.S. (Kapit).
- „ DATO LEE SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM LIANG SENG, P.P.T. (Kinta).
- „ TUAN LING SIE MING (Sibu).
- „ TUAN MAMAT GHAZALEE BIN ABDUL RAHMAN, S.M.T., P.J.K. (Ulu Nerus).
- „ TUAN MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB (Hilir Perak).
- „ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, A.M.N. (Pekan).
- „ TUAN MOHAMED RAZLAN BIN HAJI ABDUL HAMID, P.P.N., P.P.T. (Matang).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD IDRIS BIN MOHAMMAD BASRI (Setapak).
- „ TUAN MOHAMMAD YAHYA BIN LAMPONG, A.S.D.K. (Kota Belud).
- „ TUAN MOHAMMED YUSSOF BIN HAJI YAKOB (Hilir Padas).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN MOKHTARAM BIN RABIDIN, A.M.N., P.P.N., P.I.S. (Pontian).
- „ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).
- „ TUAN NG CHENG KUAI (Lumut).
- „ DATO' HAJI NGAH BIN HAJI ABDUL RAHMAN, S.P.M.J., S.S.I.J., P.I.S., B.S.I., A.M.N., J.P. (Ledang).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).
- „ TUAN OTHMAN BIN ABDUL (Ulu Muda).
- „ DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN HAJI PENGIRAN RAUF, P.G.D.K., A.D.K. (Kimanis).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).

Yang Berhormat TUAN QUAH WEE LIAM, P.I.S., B.S.I. (Kluang).

- „ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).
- „ TUAN HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Padang Rengas).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).
- „ TUAN HAJI SEROJI BIN HAJI HARON, A.M.N., P.P.N., B.K.M. (Baling).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik Pulau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ TAN SRI DATO' SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M., S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).
- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Damansara).
- „ TUAN TAN KOK HOOI (Padang Serai).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMAD (Jerantut).
- „ WAN IBRAHIM BIN WAN ABDULLAH (Pasir Mas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN YAHYA BIN HAJI ZAKARIA, P.P.T. (Bagan Datok).
- „ TUAN YEW FOO WENG (Menglembu).
- „ DATIN PADUKA ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Tanjong Karang).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P. B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Isnin, 1hb Ogos, 1983

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang Dipertua *mem-
pengerusikan Mesyuarat*)

**PENGUMUMAN TUAN
YANG DIPERTUA**

MENJAGA TERTIB ADAB DEWAN

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, dalam Mesyuarat Dewan pada hari Jumaat yang lepas, pada penghujungnya manakala Ahli Yang Berhormat dari Jelutong sedang memberi Ucapan Penangguhan, salah seorang daripada Ahli Dewan yang sedang berjalan keluar pada ketika itu telah mengeluarkan perkataan-perkataan yang berbunyi: "Cakaplah, cakaplah apa sebut Barisan Nasional", dengan suara yang kuat.

Manakala Wakil dari Jelutong berkata bahawa sikap itu adalah tidak baik. Saya berkata, saya bersetuju bahawa sikap itu tidak baik. Apa yang saya maksudkan ialah sikap Ahli Dewan yang telah melaungkan suara di dalam Dewan pada masa ia berjalan keluar itu tidak baik iaitu satu perkara yang tidak menjaga tertib adab Dewan. Saya tidak maksudkan kepada perbuatan Ahli-ahli Dewan yang berjalan keluar beramai-ramai pada masa itu seperti yang digambarkan oleh suratkhbar harian **STAR** keluaran 30hb Julai, 1983.

Sebenarnya, saya tidak membuat apa-apa teguran berkenaan dengan perbuatan berjalan keluar beramai-ramai itu.

Saya membuat pengumuman ini untuk membetulkan apa-apa salah faham yang mungkin berlaku. Juga

saya haraplah janganlah sikap kurang tertib adab itu berlaku lagi dalam Dewan ini pada masa hadapan.

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

**TENAGA-SURIA UNTUK BEKALAN
ELEKTRIK**

1. Tuan Mohd. Idris bin Mohd Basri minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sama ada Kerajaan sudah bersedia menggunakan tenaga suria untuk bekalan elektrik memandangkan negara kita Malaysia sentiasa mendapat cahaya matahari yang banyak dan belum digunakan sepenuhnya secara sistematik.

Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos (Tuan Au How Cheong): Tuan Yang Dipertua, saya akui kepada Ahli Yang Berhormat bahawa negara kita memang mendapat cahaya matahari yang banyak tetapi belum digunakan dengan sepenuhnya untuk membekalkan kuasa elektrik. Ini adalah disebabkan kos untuk melaksanakan projek pembekalan kuasa elektrik dari kuasa suria adalah masih terlalu tinggi walaupun kuasa suria itu sendiri adalah percuma tetapi photo voltaic, cell yang digunakan untuk menukarkan kuasa suria kepada kuasa elektrik adalah terlalu mahal. Oleh itu, buat sementara waktu ini Kerajaan belum lagi bercadang untuk menggunakan kuasa suria untuk membekalkan elektrik secara meluas. Walau bagaimanapun, suka saya memaklumkan kepada Ahli Yang

Berhormat bahawa pihak LLN telah melaksanakan suatu demonstrasi projek solar di Kampung Telok Abau, Pulau Langkawi pada Jun tahun lalu. Dalam projek ini 40 buah rumah telah dipasang dengan sistem solar masing-masing menggunakan photo voltaic cell untuk membekalkan kuasa elektrik. Kos projek ini ialah \$200,000 iaitu \$5,000 bagi setiap rumah.

Projek ini merupakan satu model contoh dengan tujuan memperkenalkan teknologi tenaga solar dan juga memberi peluang untuk LLN membuat kajian dan seterusnya merancang kemungkinan pembekalan elektrik di luar bandar dengan menggunakan kuasa solar. Setakat ini projek tenaga solar tersebut telah menunjukkan prestasi yang baik dan pihak LLN sentiasa mengikuti perkembangannya dan mengkaji masalah yang timbul.

Projek-projek yang sama akan didirikan di beberapa tempat lain di bawah Rancangan Malaysia Keempat dan jika pelaksanaan projek-projek ini didapati ekonomi, Kementerian saya akan memperluaskan penggunaan tenaga solar ini di negara kita ini.

Selain daripada itu, universiti-universiti tempatan iaitu Universiti Kebangsaan Malaysia, Universiti Malaya, Universiti Sains Malaysia dan Universiti Pertanian Malaysia serta Mardi dan Sirim juga sedang membuat penyelidikan dan ujian mengenai penggunaan kuasa tenaga solar. Perkara-perkara yang sedang dikaji ialah tentang photo voltaic cell, solar heating, solar drying dan solar air-conditioning. Sekian.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Menurut Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi percubaan telah pun dibuat di Pulau Langkawi terhadap 40 buah rumah untuk mendapatkan tenaga elektrik menggunakan tenaga suria, dan menurut beliau lagi belanja tiap-

tiap seunit bagi percubaan itu ialah \$5,000. Adakah beliau sedar bahawa \$5,000 ini yang sebenarnya tidak mahal seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat itu terutama bagi orang-orang yang mampu yang sekarang ini terpaksa membayar \$200-\$300 bil elektrik setiap bulan. Jadi adakah pihak LLN bersedia untuk melayani permohonan bagi orang-orang yang mampu mengeluarkan \$5,000 bagi memasang unit tenaga solar ini?

Tuan Au How Cheong: Tuan Yang Dipertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu walaupun saya telah menyebut bahawa ia akan mengambil perbelanjaan lebih kurang \$5 ribu tetapi kuasa yang dikeluarkan atau digunakan itu adalah terhad iaitu bagi sebuah rumah yang mungkin menggunakan beberapa buah lampu sahaja, dan jika kita ambil perbandingan seumpama itu, ini didapati adalah mahal juga.

Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan kepada Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos. Mana lebih tinggi perbelanjaan bagi menyediakan mini haidro dengan menyediakan photo voltaic cell tadi dan adakah percubaan lain yang disediakan oleh pihak LLN bagi mendapatkan kuasa elektrik dengan cara yang murah supaya penduduk luar bandar yang jauh dari talian-talian yang sedia ada.

Tuan Au How Cheong: Tuan Yang Dipertua, pada amnya adalah lebih murah bagi negara kita menggunakan haidro untuk menjanakan elektrik tetapi oleh kerana Kerajaan tidak mahu bergantung atas satu bahan untuk menjanakan elektrik sahaja iaitu kita harus mempelbagaikan kegunaan bahan kebakaran (fuel). Oleh itu, Kerajaan pun sedang menjalankan penyelidikan untuk mengadakan solar system ini.

Tuan Chan Kok Kit: Bolehkah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberitahu sama ada Kementerian akan mencadangkan kepada Kementerian Kewangan supaya pelepasan cukai diberi kepada bahan-bahan, kilang-kilang dan syarikat-syarikat yang menggunakan tenaga suria sebagai menggalakkan penggunaan sumber semula jadi tersebut.

Tuan Au How Cheong: Tuan Yang Dipertua, perkara ini adalah dalam perhatian Kementerian saya, kita sedang berunding dengan pihak Kementerian Kewangan untuk memutuskannya.

Tuan Yang Dipertua: Soalan penghabisan, Menglembu.

Tuan Yew Foo Weng: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya ingin tahu daripada Setiausaha Parlimen tentang tenaga suria yang digunakan untuk menjalankan alat-alat lain selain daripada membekalkan tenaga ke rumah kediaman sahaja. Saya dapat tahu di Australia mereka menggunakan tenaga suria ini untuk menjalankan ibusawat telefon di tempat yang masih tidak ada kemudahan elektrik.

Adakah pihak Kementerian bercadang berbuat begitu oleh sebab kos alat-alat menggunakan tenaga untuk menjalankan ibusawat telefon di luar bandar boleh menggalakkan banyak orang menggunakan kemudahan itu.

Tuan Au How Cheong: Tuan Yang Dipertua, sebenarnya photo voltaic cell ini telah pun digunakan dalam Jabatan Telekom sekarang.

PERSIDANGAN ANTARABANGSA MENGENAI PELASTIN

2. Tuan Abdillah bin Haji Abdul Hamid minta Menteri Luar Negeri menyatakan kejayaan yang telah

dicapai dalam persidangan antara-bangsa mengenai penyelesaian soal Pelastin.

Menteri Luar Negeri (Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie): Tuan Yang Dipertua, bagi menjawab pertanyaan Yang Berhormat itu sukacita saya menyatakan tentang kejayaan yang telah dicapai dalam Persidangan Asia Mengenai Soal Pelastin yang diadakan di Kuala Lumpur pada 3hb hingga 7hb Mei yang lalu. Kejayaan penting persidangan tersebut ialah berhasilnya satu Program Tindakan bagi menyelesaikan masalah Pelastin. Program ini mendesak Majlis Keselamatan Bangsa-bangsa Bersatu supaya mengambil langkah-langkah untuk membolehkan rakyat Pelastin memasuki semula, pulang semula ke tanahair mereka dan memperolehi kembali hak-hak asasi mereka termasuk menubuhkan sebuah negara Pelastin yang berdaulat dan merdeka di bumi Pelastin sendiri berasaskan Piagam Bangsa-bangsa Bersatu.

Untuk tujuan ini Majlis Keselamatan Bangsa-bangsa Bersatu diminta menubuhkan institusi yang akan memastikan pelaksanaan berikut:

- (1) Pengunduran Israel dari semua wilayah Arab dan Pelastin yang didudukinya semenjak tahun 1967 dalam jangka waktu yang tersebut;
- (2) Menjamin keselamatan dan keamanan serta hak-hak rakyat Pelastin di wilayah yang diduduki itu sementara menunggu pengunduran tentera-tentera Israel;
- (3) Mentadbir wilayah Pelastin dalam masa peralihan setelah pengunduran tentera Israel;
- (4) Memberi kemudahan segala rakyat Pelastin untuk kembali ke tanahair dan harta-benda mereka;

- (5) Mengawasi satu pemilihan Constituent Assembly di mana semua rakyat Pelastin akan mengambil bahagian dan mengadakan suatu Pasukan Pengaman Sementara (Temporary Peace Keeping force) bagi melancarkan pelaksanaan langkah-langkah yang disebutkan tadi.

Jadi, Tuan Yang Dipertua, objektif Program Tindakan itu ialah untuk mengembalikan soal Pelastin kepada Bangsa-bangsa Bersatu kerana kita berpendapat bahawa soal Pelastin hendaklah diselesaikan oleh Badan itu sendiri. Telah terbukti bahawa sebarang usaha untuk menyelesaikan soal Pelastin di luar Bangsa-bangsa Bersatu seperti yang diusahakan sekarang oleh Negara-negara Barat bukan sahaja menemui kebuntuan tetapi juga menyeret persoalan tersebut sehingga menjadi lebih rumit lagi, sekarang sudah melarat sampai ke Lubnan.

Program Tindakan ini sesungguhnya merupakan satu sumbangan yang bermakna ke arah penyelesaian soal Pelastin yang belum pernah dibuat di mana-mana persidangan antarabangsa sejak tahun 1948 dan yang paling penting Program tersebut telah diterima oleh 41 buah negara termasuk Soviet Union, termasuk China dan PLO sendiri dan beberapa buah negara Arab di mana separuh daripada negara-negara yang menghadiri persidangan di Kuala Lumpur itu diwakili di peringkat Menteri.

Juga Program ini mendapat sokongan penuh daripada badan-badan bukan Kerajaan antarabangsa yang turut hadir di persidangan itu. Jadi, ini kalau dikira hitung panjangnya bererti tiga perempat

daripada masyarakat antarabangsa menyokong Program yang telah dibuat di Kuala Lumpur pada tempoh hari.

Program Tindakan ini mempunyai fakta yang boleh diterima umum kerana ianya selaras dengan prinsip-prinsip Piagam Bangsa-bangsa Bersatu dan dia merupakan satu usaha penyelesaian secara politik terhadap Asia Barat dan segala rencana ini di dalam bahasa Inggerisnya, implementable, boleh dilaksanakan.

Sukacita saya menyatakan bahawa Program Tindakan ini akan dikemukakan di Persidangan Antarabangsa Mengenai Soal Palestin, insya Allah, yang akan berlangsung di Geneva pada 29hb Ogos hingga 9hb September, 1983 ini dan adalah menjadi harapan kita dan harapan ramai agar Persidangan Antarabangsa ini akan menerima Program yang kita buat di Kuala Lumpur itu, insya Allah.

Program Tindakan ini boleh disesuaikan dalam mana-mana rundingan damai masalah Palestin kerana ianya mengandungi prinsip-prinsip serta fakta-fakta yang merupakan asas rujukan dalam penyelesaian masalah Palestin ini. Ringkasnya, Program Tindakan ini merupakan satu jentera konkrit bagi melaksanakan sebarang rancangan damai. Bagi pihak kita sendiri usaha-usaha telah pun diambil untuk mendapatkan sokongan seterusnya terhadap Program Tindakan ini. Umpamanya, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam lawatannya ke Yugoslavia, Turkey dan Rumania baru-baru ini telah memberi keterangan lanjut kepada rakan-rakan sejawatnya dan juga terutama sekali memberi pengertian berkenaan dengan persidangan di Kuala Lumpur itu dan telah mendapat sokongan mereka untuk mengambil bahagian dalam persidangan antarabangsa yang akan diadakan di Geneva.

Semasa mesyuarat tahunan Menteri-menteri Luar ASEAN di Bangkok baru-baru ini, saya sendiri telah menemui Setiausaha Negara Amerika Syarikat, Mr George Shultz dan menjelaskan kepada beliau mengenai program tindakan Kuala Lumpur ini dan saya baru malam tadi balik daripada Britain dan Perancis, di mana saya telah menyampaikan pendapat-pendapat kita dan maksud-maksud dan juga permintaan kita supaya mereka itu hadir di Geneva. Yang pertamanya negara Russia, China, Perancis, Inggeris dan Amerika adalah negara yang dikatakan Permanent Members of the Security Council yang akan bertanggungjawab di dalam hal ini, dan sambil itu usaha yang sama juga diambil oleh Duta-duta kita di semua negara di mana kita ada duta untuk memberi keterangan lanjut kepada negara yang berkenaan mengenai program tindakan itu.

Tuan Daud bin Dato Haji Taha: Tuan Yang Dipertua, sebagaimana maklum telah pun ada resolusi-resolusi yang diputuskan oleh Bangsa-bangsa Bersatu ataupun Majlis Keselamatan untuk meminta Yahudi keluar daripada Palestin, tetapi kerap kali segala resolusi-resolusi itu tidak dapat dilaksanakan kerana Yahudi dengan kekuatan tentera dan sokongan-sokongan daripada negara-negara sekutu mereka sengaja tidak hendak keluar daripada Palestin dan menyebabkan penyelesaian yang diputuskan oleh Bangsa-bangsa Bersatu atau Majlis Keselamatan itu tidak dapat dilaksanakan. Jadi, bagaimana pulakah pendapat Yang Berhormat Menteri program-program yang diputuskan di Kuala Lumpur ini boleh pula dilaksanakan? Saya percaya hanya dengan Yahudi keluar sahaja daripada Palestin barulah kemungkinan penyelesaian boleh dibuat oleh sebuah negara Palestin yang merdeka.

Soalan yang kedua, memandangkan kekuatan Arab dan Palestin sahajalah yang boleh menundukkan Israel, mengapakah satu resolusi untuk meminta kepada seluruh negara Arab supaya bersatupadu menentang Israel dan tidak berpecah-pecah diputuskan di dalam persidangan itu?

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Tuan Yang Dipertua, soalan yang pertama tadi memang benar sudah banyak resolusi yang dibuat di Persidangan Bangsa-bangsa Bersatu untuk meminta Israel keluar, apa yang kita usaha di Kuala Lumpur dan berhasil bukan membuat resolusi meminta Israel keluar, tetapi mengadakan satu badan yang ditentukan oleh Security Council seperti Trusteeship Council, mengadakan satu badan untuk memerintah segala trust territory. Maka badan ini iaitu Badan United Nations bukan badan negara-negara yang dipilih sebagai sukarela, tetapi badan yang ditentukan oleh Security Council mengambilalih untuk mencari segala usaha mengeluarkan Israel daripada Tanah Arab yang didudukinya pada masa sekarang.

Pada masa lampau perkara ini belum lagi dicuba, inilah pada kali pertama kita mengajak Security Council memikirkan dengan cara begini kerana kalau diingatkan, kalau saya minta Ahli-ahli Yang Berhormat kembali kepada cerita tahun 1947. Tahun 1947 itu tanah yang dikata Palestin itu dikontrol oleh United Nations melalui Trusteeship Councilnya, tetapi apabila diadakan Resolution 1182 terjadilah negara Israel, tetapi Tanah Arab itu yang sepatutnya diselenggarakan oleh British, British lari meninggalkan kosong tempat itu dan United Nations tidak kembali balik untuk memerintahnya. Sekarang kita ajak dia balik perintahkan tempat Arab itu, jadikan ruang Arab itu sebagai negara Palestin.

Soal yang kedua itu tadi, memang benar di dalam resolusi kita meminta bersatupadu bukan sahaja Arab dan Palestin. Soal ini adalah soal prinsip dunia bersatupadu untuk mencari penyelesaian Palestin.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang Dipertua, mengenai kejayaan yang dicapai oleh Persidangan ASEAN mengenai soal Palestin dan program tindakan untuk mengembalikan tanah Palestin kepada rakyat Palestin, bolehkah Yang Berhormat Menteri nyatakan jaya usahanya untuk memujuk negara-negara ASEAN yang lain untuk mengiktirafkan PLO dalam negara-negara mereka supaya memperkuat sokongan antara-bangsa kepada perjuangan Palestin supaya boleh berjaya untuk mengembalikan tanah itu kepada rakyat Palestin?

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Tuan Yang Dipertua, soal memujuk teman-teman kita dalam ASEAN mengiktirafkan PLO itu, di sini ada dua soalan. Satu, soalnya apakah sikap kita terhadap perjuangan Palestin itu sendiri iaitu:

- (i) Sejauh manakah kita berjaya bahawa mesti diadakan satu negara Palestin.
- (ii) Satu lagi iaitu soal mengiktiraf PLO yang dibuat di Kuala Lumpur itu ialah soal bagaimana kita seperti dunia berusaha untuk mengadakan satu negara pada rakyat Palestin.

Soalan yang kedua tadi, memang itu diusahakan tetapi terpulanglah kepada negara-negara masing-masing untuk mengiktirafkan PLO itu atau tidak.

Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan tahniahlah kepada Yang Berhormat Menteri di atas kejayaan Kerajaan kita dapat mengadakan satu Majlis, satu forum

antarabangsa berkenaan dengan penyelesaian masalah Palestin ini, akan tetapi kita juga harus sedar ada dua halangan yang kita mesti hadapi iaitu di dalam Majlis Keselamatan di Geneva sebagaimana diterangkan oleh Yang Berhormat Menteri dan satu lagi keputusan yang akan dibuat di dalam Perhimpunan Agung Bangsa-bangsa Bersatu.

Saya ingin bertanya setakat ini sejauh manakah keyakinan kita bahawa program ini akan mendapat sokongan atau kejayaan secara mutlak di kedua-dua Majlis ini?

Soalan yang kedua bagaimana dengan kedudukan kuasa veto oleh kuasa-kuasa besar dunia terhadap penentangan yang seringkali berlaku mengenai usul-usul yang dibentangkan di Bangsa-bangsa Bersatu.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua. Soalan ini adalah sangat penting, maka kita percaya bahawa dalam usaha yang kita buat bukan sahaja kita di Kuala Lumpur ini, tetapi semua negara-negara yang yakin dan percaya bahawa rakyat Palestin itu mesti mempunyai satu negaranya sendiri, semuanya berusaha supaya perjumpaan kita di Geneva itu akan berhasil penuh. Ini termasuklah negara-negara besar macam saya sebut tadi negara Soviet, negara China iaitu negara di dalam Security Council dan saya dengar tidak ada negara-negara yang mengatakan orang Arab itu tidak patut tidak ada tanah, tidak patut tidak ada negara hanya sekarang hendak mencari jalan supaya bagaimana boleh diadakan satu negara Arab dan Palestin itu dengan tidak kecoh, dan apa yang terjadi sekarang oleh sebab Israel telah menduduki tanah Palestin sehinggakan Israel sudah duduk pula di tanah Lebnon, jadi macam mana hendak menarik askar Israel ini keluar dan dari segi soal itu insya Allah kita di Malaysia ini berasa yakin dan mendapat bantuan.

Dari segi veto pula memang ada kuasa veto, tetapi yang kita tengok pada masa ini Russia tidak hendak meveto, China tidak hendak meveto.

Saya baru balik daripada Perancis, saya tengok gayanya tidak hendak meveto, daripada Inggeris dengan Amerika itu saya sendiri bercerita berkenaannya, tetapi saya tidak dapatlah hendak menjawab apakah mereka itu akan menggunakan veto atau tidak. Tetapi pada saya mereka ini semuanya juga berkehendakkan kepada damai di Asia Barat dan inilah satu-satu caranya yang belum kita cuba, yang saya rasa mereka sendiri patut berasa, marilah kita cuba bersama-sama.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri Luar Negeri, apakah beliau menyedari bahawa keadaan yang berlaku di dalam perpecahan PLO ataupun Al-Fatah itu merupakan harapan tipis bagi negara-negara seperti negara kita untuk mewujudkan sebuah negara Palestin ataupun merupakan merumitkan lagi penyelesaian yang akan kita capai. Jadi apakah perpecahan yang berlaku itu merupakan satu rancangan kuasa besar ataupun merupakan satu pelan bagi pihak tertentu terutama negara Israel bagi merumitkan keadaan yang timbul di negara tersebut.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Tuan Yang Dipertua, mengikut apa yang telah diputuskan di Kuala Lumpur, satu daripada perkara yang akan dipersetujui sekiranya cadangan ini diterima, Security Council akan menubuhkan satu badan untuk memerintah wilayah apa yang dikatakan Wilayah Arab yang akan dijadikan negeri atau negara Palestin. Di sini kita sudah mendapat persetujuan di Kuala Lumpur bahawa

PLO tidak akan campurtangan di dalam pemerintahan ini tetapi menunggu di luar sehingga sampai satu waktu yang diadakan pemungutan suara (self-determination) supaya diadakan satu Constituent Assembly. Jadi perpecahan PLO pada masa ini tidak akan menjejaskan cadangan dan rancangan kita itu walaupun perpecahan PLO itu menjejaskan perjuangan PLO; memang ini menjejaskan perjuangan PLO tetapi tidak menjejaskan usaha kita itu kerana di dalam rancangan kita itu PLO tidak ada peranan sehingga sampai satu waktu apabila diadakan Constituent Assembly. Jadi marilah kita berdoa kepada Tuhan supaya PLO ini bersatu-padu semula dan Arab bersatu-padu supaya perjuangan mereka itu lebih berjaya untuk membantu bangsa-bangsa Arab yang sangat-sangat dikehendaki mempunyai negaranya sendiri di Palestin.

Tuan Yang Dipertua: Soalan penghabisan, Yang Berhormat dari Rantau Panjang.

Tuan Hassan bin Haji Mohamed: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Apakah pihak Yang Berhormat Menteri dapat memberi penjelasan bahawa masalah Palestin ini satu masalah yang rumit, masalah yang sulit, yang susah hendak diselesaikan dan telah memakan masa berpuluh tahun sejak tahun 1948 dahulu lagi. Apakah kesulitan masalah Palestin ini timbulnya kerana ada usaha dan campurtangan daripada kuasa-kuasa besar dunia, kerana kita tahu negara Israel yang kecil itu mempunyai penduduk tidak lebih daripada 3 million tetapi dapat menguasai dan memainkan peranan penting menghuru-harakan kedudukan politik di Asia Barat akibat adanya campurtangan daripada pihak kuasa-kuasa besar dunia ini?

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Tuan Yang Dipertua, kita sangat sedih menengokkan keadaan Palestin yang sampai ke hari ini belum lagi selesai. Walaupun daripada tahun 1947 satu rancangan United Nations telah dibuat supaya satu negara yang dikatakan negara Palestin itu wujud, tetapi oleh kerana Kerajaan British yang diberi amanah untuk menjaga Wilayah Arab itu keluar dengan cara mendadak, dengan serta-merta maka timbullah kekosongan di Palestin dan kerana adanya kekosongan maka masuklah segala anasir-anasir dan kuasa-kuasa yang tidak tentu arah ini. Jadi sebab itulah maka keadaan ini sangat kucar-kacir dan dengan adanya cadangan yang kita buat itu kita berharap dan kita minta kepada Tuhan supaya kita kembali kepada keadaan tahun 1947, iaitu kuasa United Nations itu, dikembalikan ke sana. Dengan cara itu dapatlah kita keluarkan kuasa-kuasa besar yang sekarang memainkan peranannya di Wilayah tersebut. Inilah maksud cadangan kita itu.

PEMAJU MEMBINA RUMAH-RUMAH—KEMUDAHAN ASAS

3. Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan mengapakah Kerajaan tidak membuat syarat wajib di dalam mana apabila seseorang pemaju memohon mendapat lesen untuk membina rumah-rumah, beliau sebagai pemaju hendaklah menjamin iaitu kemudahan-kemudahan asas seperti bekalan air, letrik dan telefon boleh dibekal atau diadakan oleh badan-badan dan jabatan-jabatan yang berkenaan kerana selalu tersiar di dalam akhbar-akhbar bahawa estet-estet perumahan yang baru, kerap kali kekurangan air memandangkan rumah-rumah telah dibina tanpa difikirkan sama ada bekalan air mencukupi atau tidak.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Puan Napsiah binti Omar): Tuan Yang Dipertua, untuk makluman Yang Berhormat, seseorang pemaju perumahan apabila memohon kelulusan tukar syarat dan pecah sempadan tanah yang hendak dimajukan itu di peringkat daerah atau negeri permohonannya adalah dirujukkan kepada Jabatan-jabatan yang berkenaan seperti Jabatan Kerjaraya, Bekalan Air, Lembaga Letrik Negara dan lain-lain Jabatan untuk mendapat ulasan dan sokongan sebelum permohonannya diluluskan. Oleh itu, pada peringkat permohonan lesen pemaju perumahan tidak ada syarat mengenai bekalan kemudahan-kemudahan air, elektrik dan sebagainya dikenakan.

Walau bagaimanapun dengan penguatkuasaan Peraturan-peraturan Pemaju Perumahan (Kawalan dan Pelesenan) tahun 1982 pada 1hb Jun, 1982 semua pemaju perumahan hendaklah menggunakan Perjanjian Jual dan Beli Tanah dan Bangunan sebagaimana terkandung di dalam Jadual E Peraturan-peraturan tersebut bagi jualan dan belian sesuatu rumah tempat tinggal bersama dengan bahagian tanah yang telah dipecah bahagi yang bersangkutan dengannya. Termasuk di dalam Perjanjian Jual Beli ini ialah satu Jadual bayaran harga beli rumah itu dan di dalam Jadual bayaran tersebut adalah diperuntukkan bahawa semasa serahan pemilikan kosong, bekalan air dan elektrik pada bangunan hendaklah disambungkan. Dengan langkah ini adalah diharapkan masalah-masalah yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat itu tidak akan timbul lagi di masa hadapan.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang Dipertua, suka saya bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan sama ada beliau sedar tentang kesusahan yang sentiasa dialami oleh pihak-pihak pemaju perumahan dalam permohonan

mereka untuk mendapatkan kelulusan daripada badan-badan yang berkenaan mengenai permohonan air dan elektrik dan sekiranya Yang Berhormat sedia maklum tentang masalah ini, suka saya mendapat tahu adakah pihak Kementerian yang berkenaan bercadang untuk mengeluarkan satu arahan kepada tiap-tiap badan yang berkenaan supaya mereka dapat memproses dengan segera semua permohonan yang dibuat oleh pihak pemaju yang berkenaan?

Puan Napsiah binti Omar: Tuan Yang Dipertua, selama ini saya belum dapat aduan secara bertulis daripada pemaju-pemaju sekiranya mereka mendapat kesusahan untuk mendapat bekalan-bekalan ini. Tetapi ada juga pembeli-pembeli rumah ini yang mengadu kepada Kementerian dan melalui Jabatan Penguatkuasa kami, kita telah dapat menyelesaikan perkara ini. Masalah ini selalunya timbul sebagaimana yang saya katakan tadi sebelum permohonan ini diluluskan, di peringkat hendak pecah sempadan tanah sudah pun mendapat kelulusan daripada Jabatan-jabatan yang berkenaan. Kemudian pula di peringkat untuk mendapat kelulusan pelan-pelan bangunan ini juga Jabatan-jabatan yang berkenaan yang saya sebutkan tadi sebagai Lembaga Letrik Negara, Bekalan Air, Jabatan Kerjaraya, Jabatan Parit dan Taliair, Bomba, Kesihatan, semuanya adalah dijemput untuk memberi ulasan-ulasan mereka dan kalau di peringkat ini telah lulus, saya tidak nampak kenapa ini ada menjadi masalah.

Kadangkala pula pernah saya sebutkan dalam Dewan yang mulia ini terdapat tergendalanya bekalan-bekalan ini oleh kerana kadangkala pemaju perumahan ini tidak memberi sumbangan-sumbangan yang perlu seperti untuk mengadakan sub-station misalnya dan selalunya mereka beri bila dekat-dekat rumah hendak siap

dan bila sudah mereka serahkan rumah-rumah kepada pembeli walaupun kemungkinannya kadangkala iaitu disediakan. Ada juga kemungkinannya kadangkala iaitu jabatan-jabatan yang berkenaan ini oleh kerana perkara-perkara yang tidak dapat dielakkan telah tidak dapat menyiapkan bekalan itu mengikut jadual yang ditentukan terlebih itu. Walau bagaimanapun, kami di Kementerian ini tidak dapatlah sebagaimana dicadangkan oleh Yang Berhormat itu untuk mengarahkan jabatan-jabatan ini kerana mereka itu adalah jabatan-jabatan bersendirian dan apa pula Kementerian-kementerian yang bertanggungjawab kepada jabatan-jabatan ini.

Walaupun bagaimanapun, suka saya menyatakan di sini iaitu mengikut konsep yang telah diutarakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semua kakitangan Kerajaan akan berusaha ke arah konsep cepak, bersih dan amanah.

Tuan Daud bin Dato Haji Taha: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya suka mengutarakan kedudukan di Johor di mana beberapa syarikat pemaju perumahan tidak dapat melaksanakan projeknya ialah kerana tiada bekalan air langsung di kawasan-kawasan yang disebutkan seperti Pasir Gudang kerana kemungkinan bekalan air hanya akan dapat dalam tahun 1985. Kedudukan pemaju perumahan menjadi serba salah kerana apabila mereka menandatangani pecah milik (sub-division and conversion) dalam masa tiga bulan mereka terpaksa berbuat demikian kalau tidak kelulusan itu akan ditarik balik dan seterusnya terpaksa pula membayar premium yang begitu banyak dan terpaksa pula melaksanakan projek itu di dalam masa yang ditentukan oleh Kementerian dalam masa 18 bulan. Mereka terhimpit, kalau tidak

menandatangani mereka kena tarik balik kelulusan pecah milik. Kalau tidak dibuat dalam masa 18 bulan dia kena denda oleh Kementerian. Jadi beginilah tersepit kedudukan pemaju perumahan.

Bagaimanapun kedudukan sebenar bagi pihak Kementerian untuk menyelesaikan supaya tidak menjadi victim pemaju-pemaju perumahan ini kerana terpaksa melaksanakan dalam masa 18 bulan dan selain daripada itu terpaksa pula menentukan supaya bekalan air, bekalan elektrik mesti ada di dalam setiap rumah walhal perkara itu bukan salah pemaju tetapi salah tidak ada forward planning, dengan izin, daripada Kerajaan-kerajaan Negeri.

Puan Napsiah binti Omar: Tuan Yang Dipertua, ingin saya menerangkan di dalam Dewan ini iaitu sebelum pemaju ini memohon lesen untuk memajukan sesuatu kawasan itu untuk perumahan, pemaju-pemaju ini perlu mendapat dahulu, nombor satunya kelulusan di peringkat daerah ataupun daripada Pejabat Tanah sama ada boleh atau tidak dipecahkan sempadan atau dimajukan tanah ini.

Keduanya, selepas peringkat itu selesai pemaju ini pula hendaklah masuk ke peringkat kedua iaitu mengemukakan pelan-pelan bangunan. Di sinilah juga di mana Pengerusi Majlis Perbandaran atau Pengerusi Majlis Kerajaan Tempatan ini tadi ada berkuasa untuk menjemput jabatan-jabatan yang saya sebutkan tadi untuk mengetahui sama ada bolehkah atau tidak diadakan projek perumahan ini. Maknanya bila ada projek perumahan itu kemudahan-kemudahan yang disebutkan tadi perlulah dapat diadakan.

Di peringkat kedua-dua ini tidak payah pemaju untuk mendapat lesen. Maknanya yang Ahli Yang Berhormat mengatakan perlu siap atau menyelesaikan projek ini dalam masa 18 bulan tidak tepat rasa saya, kerana

di peringkat itu tidak perlu mendapat lesen. Tetapi setelah kelulusan dapat daripada Majlis Bandaran atau Majlis Daerah ini tadi barulah sepatutnya di peringkat itu memohon lesen daripada Kementerian Perumahan. Soal yang disebutkan oleh Yang Berhormat itu mungkin tidak timbul dan saya harap dapat menerangkan keadaan yang sebenar.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, apakah Kementerian ini bercadang untuk mengarahkan Majlis-majlis Tempatan dan juga Majlis Perbandaran supaya mensyaratkan bahawa tiap-tiap satu estet perumahan atau pemaju-pemaju perumahan yang hendak membuat rumah lebih daripada empat buah rumah atau tiga buah rumah supaya mengadakan satu sub-station? Kalau tidak, tidak diluluskan. Ini akan mengelakkan daripada kelambatan untuk menyambung api elektrik dan juga untuk menentukan kuasa elektrik itu dapat dinikmati sepenuhnya oleh rumah yang akan didirikan itu.

Puan Napsiah binti Omar: Tuan Yang Dipertua, setahu saya pemaju-pemaju kalau hendak mendirikan rumah empat ataupun kurang daripada empat buah tidak payah memohon lesen. Kalau lima ke atas sahaja diperlu mendapatkan lesen dan daripada fikiran saya kalau dua tiga buah rumah itu hendak adakan sub-station saya rasa tidak pernah timbul kecuali kalau ada, saya berterima kasihlah kepada Yang Berhormat kalau dapat memberi saya maklumat-maklumatnya yang detail yang boleh saya membuat penyiasatan yang lebih lanjut.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, soalan saya yang lebih daripada empat buah, iaitu estet-estet perumahan dan pemaju perumahan. Maksud saya

mungkin rumah itu 20 buah, mungkin rumah itu 30 buah. Apakah mensyaratkan kepada tiap-tiap perumahan itu menyediakan sub-stationnya dan untuk mengelakkan daripada kelambatan pemberian api elektrik dan juga menentukan rumah yang 30, 40 buah itu mendapat api elektrik yang cukup? Itu maksud saya.

Puan Napsiah binti Omar: Tuan Yang Dipertua, di sini pada pendapat saya, selama ini belum timbul perkara yang begini tetapi kalau perlu sub-station ini rasa saya bukanlah tempat bagi saya, terutamanya saya bukanlah daripada Kementerian Tenaga, untuk memberi jawapan yang lebih tepat. Rasa saya eloklah dikemukakan kepada Kementerian yang berkenaan.

Tuan Yang Dipertua: Soalan yang penghabisan.

Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang Dipertua, setelah lesen untuk membina perumahan diperolehi oleh pemaju-pemaju perumahan kerana pihak Majlis Bandaran atau Daerah berpuas hati setelah dapat laporan-laporan daripada jabatan-jabatan yang berkenaan. Satu perkara pun yang tidak boleh mengendalakan. Tetapi apabila rumah siap bekalan air kurang atau meleleh dan kuasa elektriknya tidak berapa terang ataupun malap. Apakah sebabnya.

Puan Napsiah binti Omar: Tuan Yang Dipertua, saya bersimpati dengan Ahli Yang Berhormat kalau airnya meleleh dan elektriknya malap. Sebenarnya rasa saya berkenaan dengan soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat ini saya berharaplah kalau betul-betul ini berlaku silalah beri saya butir-butir yang lebih lanjut lagi supaya dapat saya membuat penyiasatan yang lebih lengkap lagi.

RANCANGAN BEKALAN AIR— LEMBAH KELANG

4. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Kerjaraya menyatakan apakah rancangan jangka-panjang dan jangka-pendek yang telah diambil untuk memastikan keperluan bekalan air yang mencukupi bagi menampung pertambahan penduduk dan pembangunan perindustrian dalam negara ini memandangkan kerap benar berlaku kekurangan bekalan air pada setiap tahun terutamanya di kawasan Lembah Kelang.

Menteri Kerjaraya (Dato' S. Samy Vellu): Tuan Yang Dipertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan telah membuat satu kajian berkenaan dengan sumber-sumber air yang boleh memenuhi keperluan bekalan air sehingga tahun 2010. Kajian ini telah selesai dan tindakan sedang diambil untuk melaksanakan cadangan ini berperingkat-peringkat untuk memenuhi keperluan jangka panjang. Rancangan bekalan air yang bernilai \$1,628 juta untuk memenuhi keperluan jangka pertengahan (medium term needs) dari 1979 hingga 1990 sedang dilaksanakan di seluruh negara di bawah Rancangan Malaysia Keempat.

Berhubung dengan rancangan bekalan air di kawasan air di kawasan Lembah Kelang, Kerajaan Negeri Selangor sentiasa membuat kajian tentang keperluan jangka panjang bekalan air di kawasan Lembah Kelang dan mengadakan projek dan rancangan untuk memenuhi pertambahan keperluan bekalan air oleh pembangunan perindustrian dan projek-projek perumahan. Di antara projek-projek yang sedang dilaksanakan ialah seperti berikut:

(1) rancangan Sungai Batu bernilai \$42 juta. Ini akan menambahkan bekalan air sebanyak 25 juta gelen sehari atau 114 juta liter sehari.

(2) rancangan Sungai Semenyih bernilai \$480 juta sehingga sekarang kerja atas projek ini telah siap sebanyak 15%. Rancangan ini yang akan siap dalam tahun 1986 akan memberi pertambahan bekalan air sebanyak 120 juta galen sehari atau 545 juta liter sehari. Dengan ini kawasan-kawasan di Lembah Kelang akan mendapat bekalan air yang mencukupi sehingga tahun 1992. Untuk memenuhi keperluan selepas tahun 1992, Kerajaan Negeri Selangor akan mempunyai rancangan untuk melaksanakan satu lagi projek bekalan air yang melibatkan Sungai Selangor.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang Dipertua, tadi Yang Berhormat Menteri yang berkenaan telah menerangkan tentang satu kajian sumber air yang telah dijalankan untuk mencapainya keperluan sehingga tahun 2010. Dan Yang Berhormat Menteri itu ada menerangkan mengenai langkah-langkah jangka panjang untuk mengatasi masalah ini khususnya di Lembah Kelang.

Tetapi saya suka bertanya Menteri yang berkenaan sama ada beliau sedar tentang keadaan yang sentiasa berlaku sekarang ini iaitu nampaknya setiap kali paras di tangki air (reservoir) jatuh, ini mengakibatkan gangguan bekalan air sepertimana yang telah dilaporkan dalam surat khabar mengenai kawasan-kawasan misalnya di Kampung Tunku SEA Park, Taman Megah dan sekiranya Yang Berhormat Menteri ada sedar tentang hal ini maka saya suka mendapat tahu apakah langkah-langkah, misalnya langkah-langkah jangka pendek yang akan dilaksanakan, akan dibuat untuk membantu orang-orang yang mengalami kekurangan air ini.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang Dipertua, saya sedar soalan daripada Ahli Yang Berhormat. Tetapi untuk memberi penjelasan kepada Ahli Yang Berhormat sukalah saya

memberitahu ampangan-ampangan telah direkabentuk berasaskan kepada mereka akan gagal membekalkan air yang mencukupi sekali dalam 30 tahun iaitu saya boleh kata di sini satu sejarah baru. Oleh sebab kedudukan musim kemarau dari Januari ke April tahun ini adalah kejadian teruk yang berlaku hanya sekali dalam 60 tahun, ampangan-ampangan ini tidak dapat membekalkan air yang mencukupi untuk loji air. Dengan ini pengeluaran di loji air telah dikurangkan untuk menjimatkan air diampangan bagi masa hadapan. Tindakan ini ialah untuk memastikan bekalan air yang mencukupi pada musim kemarau dari bulan Januari ke Ogos tahun ini. Musim kemarau selepas April tidak begitu teruk dan pada bulan Mei hujan lebat telah turun. Ini membaiki kedudukan bekalan air di Lembah Kelang dan Jabatan Kerja Air Selangor telah memastikan lebih air dari ampangan untuk loji air dari bulan Mei hingga sekarang.

Saya boleh juga memberi jaminan kepada Ahli Yang Berhormat sekiranya bulan ini iaitu bulan Jun, bulan Julai dan bulan Ogos keadaan sudah pun ditukar walaupun Kementerian kami telah memberi satu pengumuman iaitu musim kemarau tidak berapa sesuai tetapi mengikut apa yang kita dapat daripada pakar-pakar perunding, dengan izin, "The world weather pattern has changed." ia kata mengikut dalam 30 tahun kali ini "the weather pattern has changed". Sebab itu walaupun kita mesti menyatakan masalah-masalah berkenaan dengan kemarau, tetapi itu tidak ada sekarang. Sebab weather pattern sudah tukar dan kedudukan untuk membekal air kepada kawasan-kawasan di Lembah Kelang menjadi lebih baik sekarang. Hari ini kita tidak ada apa-apa masalah.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Yang Berhormat Menteri berkenaan

menerangkan bahawa kajian-kajian sedang dibuat untuk memastikan bekalan air mencukupi sehingga tahun 2010. Tahun 2010, Tuan Yang Dipertua, panjang sangat. Saya tahu sekarang ini bekalan air makin lama, makin sedikit; air yang ada dalam tanah semakin lama, semakin susut. Mungkin oleh kerana pembangunan yang pesat, pemotongan hutan-hutan tropika menyebabkan keadaan-keadaan alam sekitar telah berubah. Adakah kajian yang telah dibuat ini mengambil kira semuanya ini dan kalau diambil kira semuanya ini, adakah air yang ada sekarang ini boleh mencukupi sehingga tahun 2010. Jikalau tidak, adakah pihak Kementerian bercadang hendak mengkaji menggunakan sumber-sumber air laut supaya dijadikan air minum.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang Dipertua, soal mengambil kira, Kerajaan telah mengambil tindakan itu untuk mengadakan kajian sumber-sumber air negara. Kajian sumber-sumber air negara adalah dikendalikan oleh Japan International Co-operation Agency bersama dengan Kerajaan Malaysia sejak Oktober 1979 dan kajian itu telah pun disiapkan pada Oktober 1982. Matlamat kajian ini ialah mengkaji keperluan air untuk digunakan bagi pertanian, minuman dan lain-lain kegunaan sehingga tahun 2010 dan mengenal pasti punca-punca air yang boleh dibangunkan untuk memenuhi keperluan air di Semenanjung Malaysia, Sabah dan juga Sarawak. Kajian sumber-sumber air negara telah mengenal pasti keperluan untuk membina 47 ampangan air. Ini bukan bererti kita akan dapat siapkan semua ampangan ini dalam tahun 2010 tetapi sebelum 2010. Tetapi siapnya projek yang mana semua rakyat jelata di Malaysia boleh mendapat bekalan air iaitu kita beri masa sehingga 2010.

Lanjutan kajian itu kita telah memulakan kajian yang terperinci untuk dua kawasan iaitu Kedah, Perlis, Pulau Pinang dan Johor Selatan. Kedua-dua kajian ini dimulakan dalam bulan Disember 1982 dan akan siap pada Disember 1984. Buat masa ini Jabatan Kerjaraya telah memilih beberapa Cadangan dari kajian sumber-sumber air negara dan melaksanakan cadangan-cadangan itu untuk bekalan air iaitu di Alor Setar, umpamanya ampangan Aning; Jabatan Parit dan Taliair juga telah mengambil tindakan untuk menjalankan kajian kemungkinan Jeniang iaitu transfer untuk menyalurkan air dari Sungai Muda di Kedah Tengah ke Kedah Utara untuk kegunaan pertanian. Jabatan Parit dan Taliair juga sedang mengkaji kemungkinan pembinaan ampangan-ampangan north dan juga Reman di Kedah. Cadangan-cadangan yang lain di bawah kajian sumber-sumber air negara itu akan dilaksanakan di bawah Rancangan-rancangan Malaysia pada tahun-tahun hadapan jika keperluan timbul. Walau bagaimanapun, sebelum cadangan ini dilaksanakan, kajian-kajian yang terperinci akan dijalankan. Walau bagaimanapun, suka saya memberi penjelasan kepada Ahli Yang Berhormat ianya belum sah sampai masanya untuk menggunakan air daripada laut.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis: Tuan Yang Dipertua, saya ingin membuat soalan tambahan kepada Yang Berhormat Menteri iaitu masalah selalunya kekurangan bekalan air ini berlaku mengakibatkan rasa keciwa orang ramai di satu-satu daerah. Rasa saya ini adalah akibat dari perancangan yang kurang teliti. Saya berikan contoh di kawasan saya.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, jangan buat ucapan tetapi buat pertanyaan sahaja.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis: Di kawasan saya contohnya, Tuan Yang Dipertua, terdapat dua loji air yang telah dibina tetapi bukan untuk bekalan di kawasan itu tetapi untuk bekalan di kawasan lain, satu untuk bekalan ke Manjong, dan satu loji air yang sedang dalam pembinaan untuk Pusat TLDM di Lumut sedangkan bekalan air untuk penduduk-penduduk tempatan selalu berkurangan. Sepatutnya bekalan air ini dirancang untuk sesuatu tempat itu dan hendaklah digunakan separuh daripadanya untuk kawasan yang berkenaan. Jadi, kesan daripada ini selalulah terjadi kekurangan air di kawasan saya. Perkara ini berlaku di merata-rata tempat seperti yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat sebentar tadi. Apakah Kementerian ini sedar tentang masalah ini dan adakah rancangan untuk mengatasi masalah-masalah yang berlaku?

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang Dipertua, kawasan Parit telah menjadi satu kawasan dengan banyak penderma-penderma, sebab mereka juga ada memberikan banyak sumbangan sebab itulah mereka telah dan sedang memberi sumbangan air kepada kawasan-kawasan yang lain, oleh sebab kawasan yang lain itu tidak ada sumber-sumber air. Walau bagaimanapun, masalah yang telah ditimbulkan oleh Yang Berhormat tadi kami dapat tahu daripada Jabatan Kerja Air di Perak, mereka telah mengambil beberapa tindakan. Saya harap tidak berapa lama lagi kita akan menyelesaikan masalah ini, sebab masalah-masalah itu bukan berkenaan dengan masalah-masalah air tetapi masalah saluran iaitu rekabentuk untuk mengadakan saluran paip baharu, saya harap semua penderma-penderma daripada parit boleh dapat lebih air yang mereka telah memberi derma kepada kawasan-kawasan yang lain.

Tuan Yang Dipertua: Yang penghabisan, Yang Berhormat dari Kepong.

Dr Tan Sing Giaw: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adakah Kementerian Yang Berhormat dapat kejayaan yang besar ke atas hujan tiruan untuk menghadapi cuaca dunia yang berubah ini?

Dato' S. Samy Vellu: Ada, Tuan Yang Dipertua (*Ketawa*).

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 5 hingga 46 adalah diberi di bawah ini).

KLINIK DESA

5. Datin Paduka Zaleha binti Ismail minta Menteri Kesihatan menyatakan bilakah Klinik-klinik Desa yang telah dirancang sejak Rancangan Malaysia Ketiga dapat dilaksanakan. Contohnya Klinik Desa Parit 9 dan Parti II Pasir Panjang dalam kawasan Parlimen Tanjung Karang.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan (Tuan Yeoh Poh San): Sejumlah 17 projek Klinik Desa yang tidak disiapkan dalam Rancangan Malaysia Ketiga telah dibawa untuk terus dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Keempat. Di antaranya ada lagi 6 projek Klinik Desa yang belum disiapkan termasuk Klinik Desa Parit 9, Pasir Panjang pada masa ini. Peruntukan telah dipohon untuk melaksanakan projek Klinik Desa Parit 9 dalam tahun 1984. Pada masa ini Kementerian Kesihatan tidak ada projek Klinik Desa untuk Parit II, Pasir Panjang.

KURIKULUM BARU SEKOLAH RENDAH—PELAKSANAAN

6. **Dr Koh Tsu Koon** minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah beliau sedar bahawa pengurangan peruntukan bagi perjalanan telah mengakibatkan pengurangan kerapnya lawatan oleh pegawai-pegawai pelajaran ke sekolah-sekolah rendah untuk menyelia kelas-kelas KBSR dan ini telah mendatangkan kesan-kesan yang kurang baik ke atas pelaksanaan KBSR kerana guru-guru KBSR, terutamanya mereka yang berada di kawasan terpencil tidak dapat menikmati nasihat-nasihat daripada pegawai-pegawai yang berkenaan. Apakah langkah-langkah yang sedang diambil oleh Kementerian untuk mengatasi masalah ini.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Mohamed Khalil Yaakob): Kementerian Pelajaran sedar bahawa pengurangan peruntukan bagi perjalanan mengakibatkan kurangnya kekerapan lawatan dapat dibuat. Akan tetapi ini tidak semestinya membawa kesan yang kurang baik terhadap pelaksanaan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (KBSR) kerana lawatan hanya merupakan salah satu daripada cara mengesan. Selain daripada lawatan, Kementerian Pelajaran telah mengesan masalah dengan cara-cara yang lain. Misalnya dengan menghantar borang-borang soal selidik ke sekolah-sekolah dan pertemuan dengan Majlis Guru Besar. Maklumat-maklumat yang didapati akan dianalisa dan kemudiannya tindakan sewajarnya untuk memberikan bimbingan akan diambil.

Nasihat atau bimbingan yang diperlukan itu juga boleh disampaikan dengan berbagai cara dan tidak semata-mata bergantung kepada cara lawatan. Di antaranya ialah Kementerian Pelajaran melalui Jabatan Pelajaran Negeri dan Pejabat-

pejabat Pelajaran Daerah dengan kerjasama Kakitangan Penting Kurikulum Baru Sekolah Rendah ada memberikan bimbingan melalui perjumpaan dengan Majlis Guru Besar dan bengkel-bengkel daerah. Selain daripada itu bengkel-bengkel tempatan yang melibatkan guru dari sekolah-sekolah yang berdekatan juga di adakan. Kementerian Pelajaran juga sedang menyediakan filem yang menunjukkan teknik-teknik pengajaran Kurikulum Baru Sekolah Rendah untuk bimbingan kepada para guru, dan cara-cara pengurusan kurikulum untuk bimbingan kepada guru-guru besar dan penolong kanan.

PERKHIDMATAN TELEFON

7. **Tuan Ng Cheng Kuai** minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sama ada beliau sedar perkhidmatan-perkhidmatan telefon di setengah-setengah Jabatan Kerajaan adalah amat kurang memuaskan kerana panggilan-panggilan yang lama tidak dijawab atau diputuskan dengan sengaja; jika ya, apakah langkah-langkah yang akan diambil untuk mengatasi masalah tersebut.

Tuan Au How Cheong: Saya suka menjelaskan kepada ahli Yang Berhormat bahawa telefonis-telefonis di Ibusawat kecil yang terdapat di Jabatan-jabatan Kerajaan bukanlah di bawah tanggungjawab Kementerian saya ataupun Jabatan Telekom Negara. Telefonis-telefonis tersebut adalah terdiri dari anggota jabatan itu sendiri.

Namun demikian, Jabatan Telekom Malaysia ada menyediakan kursus-kursus tertentu dari masa ke semasa untuk telefonis-telefonis dari berbagai Jabatan untuk mengendalikan papan suis dengan lebih cekap.

PEMALSUAN KAD PENDAFTARAN KENDERAAN

8. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Pengangkutan menyatakan jumlah kes yang melibatkan pemalsuan kad-kad pendaftaran kenderaan dan 'insurance cover notes' yang dapat dikesani setakat ini oleh Jabatan Pengangkutan Jalan dan apakah tindakan yang telah diambil oleh Jabatan Pengangkutan Jalan terhadap mereka yang terlibat itu dan langkah-langkah yang diambil untuk mencegah dari berlakunya pemalsuan-pemalsuan seumpama itu di masa yang akan datang.

Menteri Pengangkutan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Jabatan Pengangkutan Jalan telah dapat mengesan kes-kes pemalsuan kad-kad pendaftaran kenderaan dan 'insurance cover notes' dan setakat ini jumlah yang dikesan ialah:

- (i) Kad Pendaftaran Kenderaan sebanyak 185 kes, dan
- (ii) 'Insurance Cover Notes' sebanyak 64 kes.

Tindakan-tindakan yang telah diambil oleh Jabatan Pengangkutan Jalan terhadap kes-kes tersebut ialah dengan membatalkan lesen kereta motor bagi kenderaan-kenderaan yang terlibat, menyenarai hitamkan nombor pendaftaran kenderaan tersebut bagi tujuan menyekat pembaharuan lesen kereta motor pada masa hadapan dan pertukaran hakmiliknya. Tindakan selanjutnya adalah dengan melaporkan dan menyerahkan kes-kes berkaitan kepada pihak polis untuk tindakan selanjutnya.

Pihak Jabatan Pengangkutan Jalan juga sedang mengambil langkah-langkah bagi mencegah pemalsuan kad pendaftaran kenderaan iaitu dengan mengeluarkan kad pendaftaran bentuk baru yang mempunyai ciri-ciri tanda keselamatan.

Mengenai pemalsuan insurance cover notes' pula, langkah-langkah yang telah diambil ialah dengan menasihati orang-orang awam supaya mengambil polisi insuran daripada Syarikat Insuran atau wakilnya yang bertaualiah. Di samping itu, semua kakitangan di Pejabat Pengangkutan Jalan yang terlibat telah dinasihatkan supaya menyemak dengan teliti "Insurance cover notes" bagi mengelakkan berlakunya penipuan.

Pemalsuan 'insurance cover notes' adalah dianggap sebagai satu penipuan. Mereka yang dikesan dan didapati menggunakan 'insurance cover notes' palsu semasa mendapatkan lesen kereta motor adalah dianggap sebagai memandu kenderaan tanpa perlindungan insuran dan dengan itu boleh didakwa di bawah Ordinan Lalulintas Jalan sebagai melakukan kesalahan kerana memandu kenderaan tanpa insuran.

SEKOLAH RENDAH/MENENGAH YANG DITENDER

9. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Menteri Pelajaran menyatakan bilangan sekolah-sekolah Rendah dan Menengah yang telah ditender dalam tahun 1982 dan 1983 sehingga sekarang, tetapi belum diserahkan (award) kepada Kontraktor-kontraktor; dan berapakah pula sekolah-sekolah yang telah siap untuk ditender tetapi masih menunggu kelulusan Perbendaharaan. Tidakkah pembekuan di dalam pelaksanaan projek-projek sekolah ini menjejaskan program pembangunan yang mempunyai kesan sosio-ekonomi yang tinggi, terutamanya bagi penduduk-penduduk luar bandar.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Untuk makluman Yang Berhormat, berikut adalah bilangan sekolah-sekolah Rendah dan Menengah yang ditender dalam tahun 1982 dan 1983

hingga sekarang tetapi belum diserahkan (award) kepada kontraktor-kontraktor dan bilangan

sekolah yang telah siap ditender tetapi masih menunggu kelulusan Perbendaharaan.

	<i>Bil. Sekolah yang ditender dalam tahun 1982 dan 1983 tetapi belum diserahkan (award) kepada kontraktor</i>	<i>Bilangan Sekolah yang telah siap ditender tetapi masih menunggu kelulusan Perbendaharaan</i>
Rendah	191	153
Menengah	99	70
Rumah Guru ..	47	17
Asrama	17	4
JUMLAH ..	354	244

Kementerian Pelajaran memang sedar bahawa pembekuan di dalam pelaksanaan projek-projek sekolah ini menjejaskan program pembangunan negara, tetapi di dalam keadaan ekonomi yang meleset sekarang ini Kementerian Pelajaran terpaksa memberi keutamaan (top priority) kepada projek-projek yang mendesak sahaja.

JALAN MASUK-KELUAR KE KAWASAN PERUMAHAN

10. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Kerja Raya menyatakan dasar Kerajaan mengenai penutupan jalan masuk-keluar (access road) ke kawasan perumahan, kampung atau mana-mana tempat. Adakah beliau sedar bahawa di Taman Emas, Batu 7½ Jalan Kepong, JKR telah menutup jalan keluar-masuk ke Taman tersebut, jika sedar, apakah tindakan yang telah diambil dalam beberapa tahun kebelakangan ini untuk mengatasi masalah ini.

Dato' S. Samy Vellu: Dasar Kerajaan mengenai penutupan jalan masuk-keluar "access road" ke kawasan perumahan dan kampung-kampung ialah memastikan

keselamatan lalu lintas kepada pengguna-pengguna jalan raya dan penghuni-penghuni di kawasan-kawasan perumahan dan kampung yang berkenaan. Pada kebiasaannya tindakan yang diambil ialah sama ada terus menutup jalan yang merbahaya kepada lalu lintas itu atau mengurangkan bilangan jalan-jalan keluar masuk yang sedia ada. Dengan demikian ini akan mengurangkan kesesakan lalu lintas di persimpangan yang berkenaan dan ini juga akan mengurangkan gangguan kepada lalu lintas di jalan besar. Bagi jalan-jalan keluar masuk yang ditutup itu, adalah juga menjadi dasar Kementerian saya iaitu sebelum sesuatu jalan keluar masuk itu ditutup, Kementerian saya memastikan bahawa penghuni-penghuni ini mempunyai jalan lain yang sedia ada untuk keluar masuk dan sekiranya tidak ada jalan yang sebegini, Kementerian saya akan mengadakan jalan lain sebagai gantian.

Berhubung dengan jalan keluar masuk ke Taman Emas Batu 7½ Jalan Kepong itu, JKR telah menutupnya oleh kerana jalan ini terletak di persimpangan yang merbahaya.

walaupun jalan keluar masuk ini ditutup tetapi satu jalan lain memang sedia ada untuk penghuni-penghuni di kawasan perumahan ini menggunakannya.

Bagaimanapun baru-baru ini saya telah perhatikan bahawa jalan keluar masuk gantian ini tidaklah begitu sesuai oleh kerana ianya melalui jalan belakang (back lane). Tetapi saya telah dimaklumkan bahawa pihak pemaju perumahan yang berdekatan akan mengadakan satu jalan baru yang mana boleh juga digunakan dengan lebih menasabah oleh penghuni-penghuni dalam kawasan Taman Emas itu. Yang demikian, Kementerian saya telah membuat keputusan iaitu sebelum jalan baru ini disiapkan, JKR buat sementara akan membuka balik jalan keluar masuk yang lama ke Taman Emas itu.

MINUMAN SAMSU HARAM

11. Tuan V. Govindaraj minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau sedar. kini di pasaran terdapat berbagai minuman arak yang kualitinya sama seperti Samsu Haram yang sedang dijual dengan nama seperti Cap Tiga Ular, Cap Tiga Kepala, dan Cap Orang tua, jika sedar nyatakan sama ada pihak Kementerian akan mengharamkan penjualan minuman-minuman seperti ini jika didapati merbahaya kepada kesihatan.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Kementerian ini tidak sedar tentang terdapatnya beberapa jenis minuman arak di pasaran yang sama kualitinya dengan samsu haram. Walau bagaimanapun, sekiranya perkara ini benar berlaku, ia adalah merupakan satu kesalahan di bawah Akta Membaharui Undang-undang (Penghapusan Samsu Gelap) 1976, yang boleh dikenakan hukuman penjara selama tempoh di antara dua tahun hingga lima tahun dan juga didenda sebanyak tidak lebih dari dua puluh ribu ringgit.

BALAI BOMBA DI MENGELEMBU

12. Tuan Yew Foo Weng minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan apakah kriteria untuk mengadakan satu stesyen balai bomba di sesuatu kawasan. Adakah pihak Kementerian sedar bahawa kawasan Menglembu, Perak sangat memerlukan satu stesyen bomba oleh sebab bilangan penduduk di sini makin bertambah dan pada masa ini tidak ada balai bomba di kawasan itu dan ada beberapa kalinya kejadian kebakaran di kawasan itu tidak boleh dikawal dengan segera oleh sebab anggota-anggota Jabatan Bomba diperlukan datang dari bandar Ipoh.

Puan Napsiah binti Omar: Kriteria bagi mendirikan balai-balai bomba di satu-satu tempat adaiah secara umum, berpandukan kepada faktor-faktor berikut:

- (1) Bilangan bangunan dan jenis-jenis bangunan yang ada;
- (2) Risiko-risiko tertentu seperti industri-industri, bangunan-bangunan tinggi dan lain-lain proses yang merbahaya;
- (3) Umur bangunan-bangunan yang dilindungi;
- (4) Kesesakan lalu lintas;
- (5) Keadaan jalan raya itu sendiri, sama ada senang dilalui oleh kereta bomba;
- (6) Kesempitan jalan raya;
- (7) Faktor-faktor ekonomi;
- (8) Bilangan penduduk bagi satu-satu kawasan;
- (9) Tinjauan pembangunan bagi masa yang akan datang dalam tempoh (5, 10, 15, atau 20 tahun akan datang);
- (10) Tinjauan kepada pertambahan penduduk bagi masa yang akan datang;

- (11) Taraf pencegahan kebakaran bagi satu-satu bangunan;
- (12) Perangkaan-perangkaan kebakaran dan kejadian kecemasan bagi kawasan yang berkenaan; dan
- (13) Jarak tempat yang berkenaan daripada balai bomba yang sedia ada.

Kementerian saya sedar bahawa kedudukan kawasan Menglembu, Perak terletak hanya lebih kurang antara 4 ke 6 batu daripada bandar Ipoh dan jika ada satu-satu kebakaran di situ, beberapa buah kereka bomba boleh dihantar daripada Balai Bomba Ipoh dan dijangka kereta bomba itu boleh sampai di tempat itu dalam tempoh 7-8 minit selepas panggilan diterima. Bantuan juga boleh diperolehi daripada Balai Bomba Batu Gajah, dan Parit yang terletak 6 dan 12 batu jauhnya daripada Menglembu.

Kementerian saya sentiasa memerhatikan kemajuan-kemajuan di luar bandar dan akan mengambil tindakan sewajarnya apabila keperluan-keperluan bagi mendirikan balai bomba sudah mendesak.

UNIVERSITI DI SARAWAK

13. Tuan Andrew Janggi Muiyang minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada Kementerianya bercadang hendak mendirikan sebuah universiti di Sarawak, jika ya, di Bahagian mana dan persediaan-persediaan yang dibuat bagi penubuhan Universiti yang dicadangkan itu.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jawapan kepada soalan ini telahpun saya beri di Dewan ini pada 25-7-1983 semasa menjawab pertanyaan daripada Ahli Yang Berhormat wakil dari Kuching.

BIL TELEFON

12. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan adakah benar pelanggan-pelanggan telefon sentiasa dikenakan bayaran bil telefon yang terlalu tinggi dan tidak berpatutan dan sama ada keadaan ini bersabit dengan kemungkinan amalan rasuah.

Tuan Au How Cheong: Memang saya sedar bahawa adanya perasaan tidak puas hati terhadap bil telefon yang terlalu tinggi di kalangan orang awam. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setiap aduan yang diterima sama ada bertulis ataupun aduan yang diterima melalui kaunter di Pejabat Telekom telah disemak dengan teliti dan diberi perhatian yang serious.

Pada hemat saya punca utama timbulnya sungutan mengenai bil telefon yang berlebihan adalah kerana setengah-setengah pengguna telefon masih belum betul-betul memahami cara panggilan meter dikenakan. Ramai lagi yang masih berpendapat bahawa Jabatan Telekom mengenakan bayaran panggilan bermeter adalah berdasarkan kepada jumlah unit yang digunakan. Bagi panggilan jauh, jumlah unit yang digunakan akan bergantung kepada jarak jauh dan jangkamasa panggilan itu dibuat.

Setakat ini saya tidak mempunyai maklumat rasmi terhadap perbuatan rasuah yang telah menyebabkan kenaikan bayaran bil telefon pelanggan. Namun begitu setakat ini Kementerian saya dan saya sendiri masih tidak ada apa-apa bukti yang menunjukkan bahawa perbuatan sedemikian ada berlaku di kalangan anggota Telekom sendiri. Jabatan Telekom Malaysia mempunyai sistem kawalan yang ketat bagi menentukan perbuatan amalan rasuah tidak berlaku.

UNIVERSITI ISLAM ANTARABANGSA—KELAYAKAN

15. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah syarat-syarat kelayakan untuk memasuki Universiti Islam Antarabangsa dan bagaimanakah kuota pengambilan siswa untuk calon-calon dalam dan luar negeri. Sila nyatakan berapa lamakah tempoh sesuatu kursus/ bidang pengajian itu ditamatkan.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Syarat-syarat kelayakan untuk memasuki Universiti Islam Antarabangsa secara umum ialah seperti syarat-syarat yang ditetapkan untuk memasuki mana-mana Universiti Tempatan Malaysia iaitu calon-calon mestilah mempunyai kelulusan asas SPM dan mempunyai kelulusan-kelulusan tertentu di peringkat STPM. Syarat-syarat umum ini khususnya ialah bagi calon-calon daripada kelulusan sekolah-sekolah, sama ada mereka berkelulusan daripada sekolah di Malaysia atau mana-mana sekolah yang mempunyai sijil yang setaraf dengan SPM dan STPM di luar negeri. Bentuk syarat yang kedua ialah calon-calon yang sudah dewasa (matured student), iaitu mereka adalah calon-calon yang sudah bekerja, di mana pekerjaan mereka ialah dalam bentuk profesion yang menentukan mereka untuk mengikuti kursus-kursus akademik tertentu di universiti, calon-calon ini mestilah juga mempunyai sijil STPM secara sijil terbuka.

Bagi calon-calon luar negeri, mereka boleh memohon untuk masuk Universiti Islam Antarabangsa kiranya mereka adalah calon sekolah yang mempunyai kelulusan-kelulusan yang setaraf dengan SPM/STPM ataupun kiranya mereka mempunyai kelulusan yang boleh diterima untuk masuk ke dalam universiti tempatan di negara mereka.

Berhubung dengan kuota pengambilan pelajar-pelajarnya pula, adalah hak Senat Universiti berkenaan untuk menentukannya. Pada dasarnya Universiti menggunakan "Order of Merit" dalam pengambilan pelajar-pelajarnya. Dengan demikian, Universiti Islam Antarabangsa tidak membezakan kaum bagi calon-calon dalam dan luar negeri. Dengan itu universiti tidak menetapkan sesuatu kuota terhadap satu kumpulan dalam pengambilan pelajar-pelajarnya. Walau bagaimanapun, pihak universiti mengambil perhatian terhadap calon-calon dari negeri-negeri yang kurang maju untuk menentukan mereka tidak ketinggalan dalam mendapatkan tempat di Universiti Islam Antarabangsa. Tempoh sesuatu kursus/ bidang pengajian di Universiti Islam Antarabangsa ialah 4 tahun.

BELIA DALAM PENGHAYATAN ISLAM

16. Tuan Osman bin Abdul minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan adakah beliau sedar bahawa sebahagian besar kegiatan-kegiatan belia adalah berbentuk perayaan (ceremonial). Apakah langkah-langkah Kementerian untuk belia-belia supaya lebih konstruktif dalam penghayatan Islam dan pembangunan negara.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Adalah tidak benar kita mengatakan bahawa sebahagian besar kegiatan-kegiatan belia berbentuk (ceremonial) sahaja. Kegiatan-kegiatan yang berbentuk perayaan ini hanya diadakan pada hari-hari tertentu sahaja seperti perayaan menyambut hari Belia (15 Mei) perayaan hari Kebangsaan (31 Ogos). Sebenarnya, kegiatan-kegiatan yang dirancang oleh Kementerian ini pada keseluruhannya adalah bercorak kegiatan-kegiatan yang bertujuan untuk melahirkan masyarakat belia yang berdisiplin, rajin bekerja dan bermoral tinggi yang disadur melalui

kegiatan-kegiatan bercorak ekonomi, latihan Kemahiran dan Pembangunan Rohaniah.

Mengenai langkah-langkah yang dijalankan oleh Kementerian ini ke arah membentuk masyarakat belia supaya lebih konstruktif dalam penghayatan Islam dan pembangunan negara, sukalah saya menjelaskan bahawa selain dari kegiatan-kegiatan yang disebutkan tadi, pihak Kementerian juga telah menubuhkan sebuah Yunit Agama di Kementerian ini yang ditugas untuk menyusun dan melaksanakan program-program agama untuk faedah masyarakat belia, termasuklah memperbanyakkan kegiatan-kegiatan bercorak agama di Pusat-pusat Latihan Belia Kementerian serta melalui kegiatan-kegiatan yang dijalankan melalui pertubuhan-pertubuhan belia.

Selain daripada itu, pihak Kementerian saya juga telah menetapkan bahawa setiap program Kursus yang dianjurkan oleh Kementerian ini akan dimasukkan sama program-program agama (kepada belia Islam) yang sesuai dengan bentuk kursus yang dijalankan. Setiap peserta kursus dikehendaki menghadiri kuliah subuh/maghrib, sembahyang berjemaah dan bertukar-tukar fikiran ke arah penghayatan Islam di samping sama-sama berusaha untuk membangunkan negara seperti yang berusaha untuk membangunkan negara seperti yang dikehendaki oleh Islam.

PELAJAR BUMIPUTERA DI FAKULTI KEJURUTERAAN

17. Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis minta Menteri Pelajaran menyatakan memandangkan ramainya pelajar-pelajar Bumiputera dalam Jurusan Kejuruteraan telah gagal di dalam peperiksaan Akhir Tahun di Universiti Tempatan dan berbagai-bagai pendapat telah disuarakan oleh pihak-pihak tertentu seperti badan-

badan pelajar, politik dan belia serta orang-orang perseorangan yang memberikan pendapat sebab-sebab berlakunya kegagalan itu nyatakan adakah Kementerian ini telah membuat analisa dan kajian yang berkesan tentang sebab kegagalan itu berlaku dan jika ya, apakah sebab-sebab yang sebenarnya telah berlaku dan apakah usaha Kementerian ini untuk memulihkan semula serta mengatasi supaya kegagalan ini tidak terus berlaku di masa-masa akan datang.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Walaupun laporan-laporan telah dibuat dalam akhbar-akhbar tempatan mengenai sebab-sebab kadar kegagalan tinggi pelajar Bumiputera di Fakulti Kejuruteraan, beberapa butir yang dilaporkan itu adalah tidak benar. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bilangan kemasukan pelajar Bumiputera ke Fakulti Kejuruteraan telah bertambah baik sejak tahun 1971 apabila kursus pra kejuruteraan diperkenalkan yang kemudiannya diganti dengan kursus asasi sains dalam tahun 1977. Umpamanya, bilangan kemasukan pelajar-pelajar tersebut yang seramai 25 orang pada sesi 1973/74 telah dipertingkatkan kepada 43 orang pada sesi 1978/79 dan 87 orang pada sesi 1980/81. Pelajar-pelajar ini adalah juga diberi tuisyen khas untuk membantu mereka lulus peperiksaan yang berkenaan. Dalam beberapa tahun yang lalu adalah didapati bahawa bilangan kelulusan siswazah Bumiputera telah bertambah, umpamanya daripada hanya 1 orang pada sesi 1973/74 kepada 10 orang pada sesi 1978/79 dan 34 orang pada sesi 1982/83. Walaupun Universiti telah mengambil langkah seperti mengadakan kursus asasi sains dengan tujuan menambah bilangan pelajar Bumiputera di Fakulti-fakulti beraliran sains perlulah dinyatakan bahawa mutu pelajar yang diterima masuk ke Universiti ini adalah kurang

memuaskan. Ini kerana pelajar-pelajar Bumiputera terbaik adalah dipilih oleh Kerajaan untuk dihantar ke luar negeri bagi melanjutkan pengajian mereka.

Berkaitan perkara ini, Senat Universiti Malaya juga sedia maklum tentang pandangan yang telah dibuat mengenai kadar kegagalan pelajar Bumiputera di Fakulti Kejuruteraan. Sejak itu, Senat telah menubuhkan satu Jawatankuasa untuk mengkaji masalah-masalah yang dihadapi dengan tujuan menyelesaikannya di mana boleh sebagai tambahan kepada beberapa langkah yang telah diambil sehingga sekarang mengenai perkara ini.

Dengan itu, nyatalah bahawa berbagai langkah telah diambil untuk memulihkan keadaan pada masa hadapan. Bagi pihak Kementerian, perkara ini akan diawasi dan dinilai daripada satu masa ke satu masa. Analisa-analisa tertentu akan dijalankan untuk menentukan bahawa prestasi pelajar-pelajar Bumiputera serta pihak Fakulti yang berkenaan akan mencapai tahap kejayaan yang lebih baik pada tahap kejayaan yang lebih baik pada tahun-tahun akan datang.

LEBUHRAYA SABAH—SARAWAK

18. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada terdapat apa-apa rancangan untuk membina sebuah lebuh raya untuk menghubungkan Sabah dengan Sarawak; jika ya; beri butir-butir lanjut dan apakah langkah-langkah yang akan diambil untuk membaiki jalan-jalan dalam kedua-dua negeri tersebut dan perbelanjaan yang dianggarkan bagi maksud yang sama.

Dato' S. Samy Vellu: Saya suka memaklumkan bahawa kedua-dua Negeri Sabah dan Sarawak sudah pun dihubungkan dengan terbinanya jalan raya Lawas/Merapok/Sindumin. Jalan

raya ini telah pun dibuka dengan rasminya kepada lalulintas pada bulan November 1981. Selain daripada itu dengan tujuan supaya perhubungan di antara kedua-dua negeri dapat diperbaiki lagi, Kerajaan sedang bekerjasama dengan Kerajaan Brunei dalam melaksanakan Trans Sarawak/Brunei/Sabah Highway. Di bawah rancangan ini beberapa bahagian jalan raya di kedua-dua kawasan Malaysia dan Brunei akan diperbaiki dengan tujuan mengadakan suatu lebuh raya yang menyambungi Miri di Sarawak dengan Sindumin di Sabah melalui Brunei. Kerajaan akan terus menaikkan lagi taraf jalan-jalan raya di kedua-dua Negeri Sabah dan Sarawak dan bagi maksud ini, untuk Negeri Sarawak dalam jangka masa 1981-84, sebanyak \$315.8 juta telah pun diperuntukkan manakala bagi Negeri Sabah pula untuk maksud ini sebanyak \$480.3 juta telah pun diperuntukkan bagi maksud yang sama.

Di kedua-dua negeri ini, keutamaan adalah diberikan untuk meninggikan mutu jalan raya daripada jalan raya tanah liat (gravel) kepada jalan raya tar. Untuk mencapai maksud ini Kerajaan telah mengadakan peruntukan sebanyak \$33.8 juta bagi membeli jentera dan loji serta membangunkan kuari di Negeri Sabah. Satu peruntukan sebanyak \$38 juta telah pun di adakan untuk maksud yang sama bagi Negeri Sarawak.

SEKOLAH AGAMA/ARAB—AMBIL ALIH

19. Tuan Khadri bin Sabran minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (a) adakah Kerajaan bercadang untuk mengambil alih sepenuhnya sekolah-sekolah

Agama dan Arab persendirian yang terdapat di dalam negara ini;

(b) jika ya, setakat manakah usaha sedang dijalankan bagi tujuan pengambil alih itu dari sudut—

- (i) Pembiayaan pentadbiran;
- (ii) tenaga pengajar;
- (iii) Kurikulum.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Kementerian Pelajaran tidak bercadang untuk mengambil alih sepenuhnya Sekolah-sekolah Agama dan Arab persendirian yang terdapat di dalam negara ini. Walau bagaimanapun, Kementerian Pelajaran memberi bantuan berasaskan bilangan murid dan bantuan buku teks kepada sekolah-sekolah itu. Kementerian juga memberi kursus pentadbiran kepada guru-guru besar sekolah-sekolah itu.

SUKAN NEGARA— KEMEROSOTAN

20. Tuan Mohd. Yussof bin Haji Yakob minta Menteri Kebudayaan Belia dan Sukan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa mutu dan prestasi beberapa bidang sukan di tanah air kita pada masa ini sedang merosot. Jika sedar, apakah rancangan beliau untuk mengatasi masalah ini.

Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Tuan Anwar bin Ibrahim): Kerajaan sememangnya sedar akan kemerosotan yang berlaku dari segi pencapaian ahli-ahli sukan negara di arena antarabangsa. Beberapa langkah telah, sedang dan akan diambil oleh Kementerian saya untuk mengatasi masalah kemerosotan sukan negara, khususnya dari aspek berikut:

- (1) Pelaksanaan latihan jangka panjang seperti latihan yang dijalankan untuk persiapan

pertandingan Piala Thomas dari segi sukan badminton dan juga latihan-latihan yang dijalankan oleh Pasukan Hoki Junior Negara;

- (2) Pelaksanaan latihan jangka pendek, seperti latihan-latihan pusat, penyertaan ke beberapa pertandingan antarabangsa sebagai pendedahan kepada olahragawan negara;
- (3) Mendapatkan tenaga-tenaga kepakaran/kemahiran luar negeri;
- (4) Meramaikan bilangan jurulatih-jurulatih tempatan yang bertauliah/berkebolehan melalui pelaksanaan skim persijilan untuk membolehkan mereka berkhidmat kepada pasukan-pasukan sukan tempatan di semua peringkat;
- (5) Meneruskan pelaksanaan kursus-kursus Kem Bakat untuk ahli-ahli sukan muda.

PERUMAHAN AWAM KOS RENDAH

21. Tuan Peter Chin Gan Oon minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan sama ada Menteriannya akan memperolehi lebih lagi wang-wang bagi pelaksanaan perumahan kos rendah memandangkan hakikat bahawa pada 1983 peruntukan bagi perumahan kos rendah awam telah pun kehabisan pada hakikatnya ada satu keperluan yang paling besar untuk memperuntukkan bagi orang-orang miskin dan sama ada matlamat 176,500 Rancangan Malaysia Keempat rumah-rumah kos rendah dapat dicapai.

Puan Napsiah binti Omar: Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah pun mengemukakan keperluan

peruntukan tambahan bagi program perumahan awam kos rendah untuk dipertimbangkan dalam Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keempat. Walau bagaimanapun saya tidak dapat memberi jawapan yang tepat kepada soalan Ahli Yang Berhormat itu kerana keputusan mengenai permohonan tersebut belum lagi diambil.

Mengenai soalan Yang Berhormat sama ada matlamat 176,500 unit rumah awam kos rendah dapat dicapai, Kementerian telah membuat ramalan bahawa lebih kurang 70% daripada jumlah tersebut dapat disiapkan sekiranya peruntukan tambahan disediakan dengan segera. Seperti Yang Berhormat sedia maklum, oleh kerana peruntukan rumah awam kos rendah setakat ini telah kehabisan, beberapa projek tidak dapat ditender untuk dilaksanakan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setakat 31hb Mac, 1983, 33,502 unit atau 19.5% telah siap dibina, 24,282 unit atau 14.6% adalah dalam peringkat awal pelaksanaan dan 16,362 unit atau 9.5% merupakan projek yang belum lagi dimulakan pengukuran tapak. Adalah dijangka semua projek dalam peringkat binaan bangunan dapat disiapkan pada hujung tahun 1984 atau awal tahun 1985 dan sebahagian daripada projek-projek dalam peringkat awal pelaksanaan dapat disiapkan sebelum tamat Rancangan Malaysia Keempat.

Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, perumahan awam kos rendah merupakan sebahagian daripada program perumahan sektor awam. Pada penghujung bulan Disember 1982, sektor awam telah membina 74,483 unit dari 398,570 unit atau 18.7%, manakala sektor swasta telah menyiapkan 81,927 unit daripada 524,730 unit atau 15.6% daripada sasaran masing-masing. Sungguhpun daripada bilangan unit, pencapaian adalah baik bagi sektor swasta, tetapi pencapaian sektor awam dari segi

peratus adalah lebih baik. Pencapaian bagi program perumahan keseluruhannya ialah 17% siap dibina. Ahli Yang Berhormat sedia maklum, bahawa prestasi ini telah dicapai dalam keadaan kemerosotan ekonomi yang telah melambatkan pelaksanaan projek baru terutamanya projek pemaju swasta. Oleh itu, kebanyakan projek-projek yang telah siap pada hujung tahun 1982 ialah projek sambungan Rancangan Malaysia Ketiga. Dalam keadaan kemerosotan ekonomi ini, saya berpendapat kemajuan pelaksanaan adalah baik. Jika bilangan unit yang siap pada hujung tahun kedua Rancangan Malaysia Keempat iaitu 156,410 unit dibandingkan dengan pencapaian pada tahun kedua Rancangan Malaysia Ketiga iaitu 150,997 unit, maka prestasi di bawah Rancangan Malaysia Keempat adalah lebih baik. Saya meramalkan prestasi yang lebih baik akan diperolehi bagi tahun-tahun akan datang kerana momentum sektor perumahan akan mula meningkat selepas tahun kedua setiap Rancangan Lima Tahun. Ini adalah kerana projek-projek yang sedang dirancang akan ditender tidak lama lagi dan akan dimulakan pembinaannya dan banyak projek yang sedang dalam peringkat binaan bangunan akan siap.

Untuk memastikan prestasi pelaksanaan program perumahan negara yang baik, Kerajaan sedang mengambil beberapa tindakan seperti berikut:

- (a) menggalakkan pemaju swasta membina lebih rumah kos sederhana selaras dengan kemampuan sebahagian besar pembeli rumah;
- (b) mengadakan skim pinjaman khas melalui bank-bank dan institusi-institusi kewangan bagi rumah yang berharga tidak lebih daripada \$100,000.00;
- (c) membenarkan sebahagian daripada projek rumah awam

kos rendah dilaksanakan secara 'turnkey' untuk mempercepat pembinaannya;

- (d) menggalakkan pelaksanaan projek rumah awam kos rendah yang besar khasnya dan projek perumahan lain amnya, dengan menggunakan sistem binaan 'industrialised' atau dengan menggunakan bahan binaan pasang siap untuk mempercepat pembinaan; dan
- (e) menggalakkan Kerajaan Negeri berunding dengan pemaju swasta untuk pelaksanaan projek rumah awam kos rendah dengan pembiayaan kos projek melalui pinjaman dengan bank perdagangan.

HOSPITAL KERAJAAN— PERKHIDMATAN PERUBATAN

22. Tuan Karpal Singh minta Menteri Kesihatan menyatakan adakah beliau sedar layanan dan perkhidmatan dalam beberapa buah Hospital Kerajaan dalam negara ini terok dengan sebab mutu latihan jururawat-jururawat dan kelarian doktor-doktor bijak dari Perkhidmatan Kerajaan dengan sebab kekurangan gaji dan harapan masa depan yang tidak cerah.

Tuan Yeoh Poh San: Saya suka memberitahu Yang Berhormat bahawa hospital-hospital Kerajaan sememangnya menyediakan perkhidmatan rawatan perubatan yang memuaskan dan bermutu tinggi kepada orang ramai.

Program latihan bagi jururawat-jururawat adalah setanding dengan tahap program latihan Antarabangsa dan Kementerian saya berpuashati dengan perkhidmatan yang diberikan oleh jururawat di hospital kerajaan.

Perletakan jawatan doktor-doktor dari perkhidmatan kerajaan walaupun selalunya merupakan satu masalah adalah disebabkan oleh sebab-sebab peribadi dan juga disebabkan oleh tawaran dari sektor swasta.

SISTEM JALAN RAYA PERTAMA (FIRST TRUNK ROAD SYSTEM)

23. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Kerja Raya menyatakan apakah yang Kerajaan bercadang membuat untuk meninggikan gred serta 'seal' Sistem Jalan raya Pertama (First Trunk Road System) di Sarawak supaya dapat memberi infrastruktur-infrastruktur yang perlu untuk pembangunan sosio-ekonomi negeri tersebut.

Dato' S. Samy Vellu: Adalah dasar Kerajaan untuk meninggikan gred serta 'seal' sistem Jalan raya Pertama (First Trunk Road System) di Sarawak supaya dapat memberi infrastruktur-infrastruktur yang perlu untuk pembangunan sosio-ekonomi negeri Sarawak. Untuk mencapai tujuan ini sebahagian jalan raya itu dari Kuching ke Semanggang telah pun ditarkan. Bahagian-bahagian lain daripada Sistem Jalan raya Pertama (First Trunk Road System) itu iaitu Ulu Batang Mukah/Jalan Bintulu dan Miri/Jalan Bintulu akan ditarkan.

Untuk mencapai maksud itu, peruntukan sebanyak \$36 juta telah diluluskan bagi tahun ini dan sebanyak \$35 juta akan diperuntukan bagi tahun 1984.

Mengikut program yang dirancang adalah diharapkan bahawa menjelang tahun 1988 kerja-kerja bagi mengetarkan Sistem Jalan raya Pertama ini akan dapat disiapkan pada keseluruhannya. Tetapi perkara ini bergantung kepada kedudukan kewangan dalam tahun-tahun hadapan ini.

- (iii) Pada keseluruhannya, pengusaha-pengusaha bas berhenti-henti sedang mengambil tindakan menggantikan bas-bas lama mereka kepada bas-bas baru yang mempunyai muatan yang lebih besar. Kadar pertumbuhan purata tahunan bilangan tempat duduk ialah sebanyak 11.9% dan muatan berdiri pula bertambah sebanyak 32.2% setahun.

BELIA—PENGANGGURAN DI SARAWAK

25. Tuan Thomas Salang Siden minta Menteri Kebudayaan, Belia menyatakan langkah-langkah yang akan diambil oleh Kementerian beliau untuk membantu setiap Negeri di Malaysia dalam mengurangkan masalah pengangguran di kalangan belia terutama di Sarawak.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tanggungjawab untuk mengurangkan bilangan pengangguran di kalangan belia di pelusuk negara bukan terletak kepada Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan sahaja. Masalah ini dipikul sama oleh agensi-agensi kerajaan yang lain yang menjalankan program-program pendidikan, Latihan Kemahiran, kemudahan dan galakan serta khidmat bimbingan yang berterusan. Pihak Swasta serta anggota masyarakat turut terlibat bertanggungjawab dalam memberi apa juga pertolongan dan kerjasama bagi mewujudkan suasana ingin maju dan berjaya dalam apa jua pekerjaan serta merombak pemikiran belia terlalu memilih kerja kerana tidak sukakan risiko dan cabaran walaupun pulangnya berlebihan.

Latihan yang dijalankan bergantung kepada kemudahan Pasaran Tenaga setempat. Jika peluang pekerjaan atau

berdikari tidak wujud dengan pesatnya, maka berlebihan tenaga mahir yang dilatih akan memberi kesan yang buruk. Jika keperluan tenaga tidak diketahui secara terperinci tentang jurusan dan bilangannya maka program latihan akan menjadi sekular dan berlebihan serta tidak dapat menampung keperluan pasaran tenaga kerana permodenan sektor awam dan swasta yang senantiasa pesat membangun. Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan sahaja telah menyediakan berbagai rancangan untuk melatih para belia mahir dalam bidang-bidang vokesyenal dan keusahawanan. Latihan yang dijalankan adalah secara formal di Pusat-pusat Latihan Belia, Dusun Tua, Pusat Latihan Belia Pertak, Institut Belia Usahawan dan Pusat Latihan Niaga di Kompleks Damai, Kuala Lumpur. Latihan tidak formal dijalankan di seluruh pelusuk negara dengan kerjasama pihak swasta untuk menjayakan Latihan Sambil Bekerja dan Latihan Sambil Berladang di tempat-tempat mereka.

Selain dari itu beberapa projek latihan kemahiran dan kerajinan tangan oleh pertubuhan/persatuan belia turut dibiayai oleh Kementerian ini. Koperasi-koperasi belia yang ditubuhkan turut melatih para belia untuk merebut peluang pekerjaan yang diwujudkan.

Latihan untuk para belia bekerja dan berdikari merangkumi ciri-ciri perubahan sikap dan motivasi, kreatif dan bermatlamat, berdisiplin dan berkemahiran hidup serta terlibat secara aktif dalam satu-satu pekerjaan atau projek yang dibuat. Selain dari itu Kementerian juga menyediakan bantuan permulaan kepada projek-projek perniagaan, pertanian dan penjaja kecil serta khidmat bimbingan

yang berterusan hingga mencapai kejayaan. Viabiliti sesuatu program bergantung juga kepada viabiliti peserta serta projek yang digabungkan.

Kementerian saya sedang menyusun strategi bagi melengkapkan perkhidmatan yang lebih berkesan di peringkat paling bawah. Dengan adanya pengurusan yang cekap dan mencukupi khasnya di daerah-daerah maka segala program akan berjalan lancar bagi membantu para belia mendapat kedudukan yang lebih terjamin dalam masyarakat sejagat.

Bagi Negeri Sarawak, Kementerian ini sedang melaksanakan program-program seperti berikut:

- (a) Latihan kemahiran di pusat-pusat latihan Belia seramai 50 orang setahun.
- (b) Latihan Sambil Bekerja di bengkel-bengkel tempatan seramai 60 orang setahun.
- (c) Latihan kemahiran Tak-Formal di peringkat Persatuan seramai 60 orang setahun.
- (d) Rancangan Belia Berniaga seramai 30 orang setahun.
- (e) Rancangan Belia Peladang seramai 20 orang peserta setahun.

Untuk tujuan penempatan bekas-bekas pelatih pula, Kementerian telah mendapatkan kerjasama dari Kementerian Buruh di semua peringkat. Tidak terdapat sebarang masalah untuk menempatkan belia-belia yang terlatih di dalam pekerjaan mengikut bidang latihan masing-masing. Hanya sikap belia yang terlalu memilih pekerjaan itu sahajalah yang menghalangnya untuk tidak bekerja dan menganggur.

CUKAI JALAN KERETA

26. Tuan Ng Cheng Kuai minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) anggaran kutipan cukai jalan bagi kereta Mercedes Benz 300D bagi tempoh 1-1-83—30-6-83;
- (b) pungutan hasil yang sebenarnya bagi tempoh itu; dan
- (c) sama ada beliau berpuas hati dengan hasil yang diterima.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah:

- (a) Memandangkan bahawa anggaran kutipan cukai jalan hanya dibuat untuk ke semua jenis model kereta dan bukannya untuk setiap jenis model, maka tidak ada anggaran kutipan cukai jalan khas dibuat untuk kereta Mercedes Benz 300D;
- (b) Sehingga masa ini Kerajaan belum lagi merasakan perlu untuk mengumpul dan menyimpan rekod hasil kutipan cukai jalan yang berasingan bagi setiap model kereta Mercedes Benz 300 D adalah tidak diketahui;
- (c) Oleh kerana anggaran kutipan cukai jalan bagi setiap model kereta tidak dibuat dan tambahan pula tiada rekod hasil yang berasingan dikumpul dan disimpan untuk setiap model kereta, maka adalah sukar menentukan sama ada kutipan hasil dari kereta Mercedes Benz 300D memuaskan atau tidak. Walau bagaimanapun, setakat ini, hasil yang dikutip dari keseluruhan jenis kereta penumpang adalah memuaskan dan bagi tempoh 1980—1982

kutipan tersebut adalah seperti berikut:

1980 ..	\$137 juta
1981 ..	\$167 juta
1982 ..	\$234 juta
(Jan—Feb 1983 ..	\$ 42 juta)

PENDATANG HARAM VIETNAM

27. Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad minta Perdana Menteri menyatakan tentang usaha kerajaan dalam menghadapi pendatang haram Vietnam yang masih tidak putus-putus mendarat di pantai negara kita dan apakah kemajuan perundingan yang telah dibuat untuk membolehkan negara-negara ketiga mengambil pendatang haram ini dengan segera.

Dato Musa Hitam: Kerajaan kita telah membuat perundingan dengan negara-negara ketiga dan juga wakil Suruhanjaya Tinggi Bangsa-bangsa Bersatu Bagi Orang-orang Pelarian (UNHCR) mengenai pendatang haram Vietnam. Di dalam perundingan ini negara-negara ketiga dan wakil Suruhanjaya Tinggi Bangsa-bangsa Bersatu Bagi Orang-orang Pelarian (UNHCR) telah memberi pengakuan mereka bahawa negara-negara berkenaan akan terus mengambil pendatang-pendatang haram Vietnam dari negara kita. Di Persidangan Antara Bangsa di Geneva pada 20hb dan 21hb Julai, 1979 kita telah memberi persetujuan bahawa kita akan menerima pendatang-pendatang haram Vietnam selagi negara-negara ketiga memberi jaminan untuk terus menerima dan mengambil pendatang-pendatang haram Vietnam dari negara kita.

Pada masa ini negara-negara ketiga telah dan masih menerima pendatang-pendatang haram Vietnam dari negara

kita. Yang demikian pendirian kita mengenai masalah ini masih lagi belum berubah. Walau bagaimanapun, kita akan senantiasa memerhati sikap negara-negara ketiga, tentang masalah pendatang-pendatang haram Vietnam, bagi menentukan pendirian kita semoga ianya bersesuaian dengan keadaan semasa.

UNIT TRUST DAN MUTUAL FUNDS

28. Tuan V. Govindaraj minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sama ada pihak Kementerian bercadang untuk mengemukakan suatu rang undang-undang yang berasingan mengenai Unit Trust dan Mutual Funds.

Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Hajj): Amanah Saham dan Mutual Fund adalah tertakluk kepada peruntukan-peruntukan di dalam Akta Syarikat, 1965. Peruntukan-peruntukan yang ada sekarang didapati mencukupi untuk mentadbir dan mengawal perniagaan-perniagaan yang dijalankan oleh mereka. Buat masa ini Kerajaan tidak bercadang hendak mengadakan satu Rang Undang-undang yang berasingan bagi Amanah Saham dan Mutual Fund.

BANJIR DI KUALA LUMPUR—PENCEGAHAN

29. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan apakah rancangan-rancangan pencegahan banjir yang ada sekarang memandangkan kerap benar berlaku kejadian banjir kilat di berbagai tempat sekitar Kuala Lumpur selepas hujan lebat dan bilakah ianya akan disiapkan.

Menteri Wilayah Persekutuan (Dato Shahrir bin Abdul Samad): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kuala Lumpur menghadapi dua jenis banjir. Jenis yang pertama ialah banjir besar akibat dari pelimpahan air dari Sungai Klang, Sungai Batu dan Sungai Gombak. Jenis yang kedua ialah banjir kilat yang disebabkan oleh hujan tempatan yang lebat serta kekurangan sistem perparitan bandar (Urban Drainage System).

Seperti yang telah pernah dimaklumkan kepada Dewan yang mulia ini, Kementerian saya mempunyai rancangan-rancangan jangka pendek dan jangka panjang bagi mengatasi masalah banjir di Wilayah Persekutuan. Di bawah rancangan-rancangan ini Jabatan Parit dan Taliair Wilayah Persekutuan dan juga Dewan Bandaraya sedang menjalankan projek-projek pencegahan banjir yang tertentu seperti berikut:

(i) *Empangan*

Ini meliputi kerja-kerja meninggikan empangan "Klang Gate" dan pembinaan dua buah lagi empangan baru di kawasan Sungai Batu dan Sungai Gombak. \$3.1 juta telah dibelanjakan untuk meninggikan empangan "Klang Gate" dan kerja-kerja telah siap 100%. \$13.9 juta diperuntukkan dalam Rancangan Malaysia Keempat bagi projek pembinaan Empangan Sungai Batu dan kerja rekabentuk peringkat akhir sedang dijalankan. Empangan Sungai Gombak masih di peringkat kajian dan pemeriksaan. Pembinaan empangan ini akan dijalankan dalam Rancangan Malaysia Kelima.

(ii) *Memperbaiki Sungai Kelang, Sungai Batu dan Sungai Gombak*

Kerja-kerja telah pun dijalankan untuk mendalamkan serta melebarkan ketiga-tiga sungai tersebut. \$30.6 juta diperuntukkan dalam Rancangan Malaysia Keempat bagi tujuan memperbaiki sungai-sungai tersebut. Kerja-kerja akan berterusan sehingga projek rancangan Malaysia Kelima.

(iii) *Urban Drainage*

Ini meliputi kerja-kerja mendalamkan serta melebarkan parit-parit utama (trunk drain). Jumlah panjang parit-parit utama yang terlibat adalah lebih kurang 200 batu. \$6 juta telah dibelanjakan dalam Rancangan Malaysia Keempat untuk tempoh hingga tahun 1982. Projek-projek perparitan dalam peringkat pembinaan terdapat di kawasan Jalan Maarof/Jalan Bangsar, Jalan Pekeliling, Sungai Putih, Jalan Pudu, Batu 5 Jalan Cheras, Jalan Munshi Abdullah, Jalan Padang Tembak dan di Batu Cantomen, Jalan Ipoh yang melibatkan perbelanjaan \$19.8 juta. Projek-projek perparitan dalam peringkat penyelidikan dan rekabentuk sedang dilaksanakan untuk kawasan-kawasan seperti Jalan Davis ke Jalan Sungai Besi, Jalan Pekeliling hingga ke Jalan Ampang, Kampung Petaling Batu 6 Jalan Klang Lama, projek tapak dan perkhidmatan Salak South, dari Kampung Konggo hingga Batu 4 Jalan Cheras, Jalan Chan Sow Lin, projek perumahan kos rendah

Gombak, Bandar Baru Sentul, Kampung Pasir Wardieburn dan kawasan perumahan kos rendah Setapak. Perbelanjaan projek-projek yang masih di peringkat penyelidikan dan rekabentuk di anggarkan berjumlah \$12.9 juta.

Rancangan dan rekabentuk Haiderolik bagi membina sistem perparitan di seluruh Wilayah Persekutuan untuk mencegah banjir kilat telah disiapkan dalam tahun 1978. Rancangan-rancangan tersebut telah disediakan dalam Master Drainage Plan bagi Kuala Lumpur dan sedang dilaksanakan secara berperingkat selaras dengan pembangunan di Wilayah Persekutuan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di antara rancangan-rancangan jangka pendek untuk mengatasi banjir termasuklah kerja-kerja mendalam dan melebar parit-parit utama dan sungai-sungai dengan menggunakan peruntukan Pembangunan Semasa dan peruntukan di bawah Program Penyelenggaraan. Kementerian saya dapati setelah kerja-kerja jangka pendek dijalankan, ianya dapat mengurangkan kejadian banjir di Kampung Benteng, Kampung Sungai Udang, Kampung Kerayong dan Batu 3 Jalan Cheras. Kerja-kerja penyelenggaraan jangka pendek tidak mempunyai kekesan serupa kerja-kerja yang dijalankan di bawah projek pembangunan dan tidak dapat mengurangkan kejadian banjir yang besar. Bagi mengurangkan banjir besar, kerja-kerja seperti membina empangan, melebar dan mendalamkan Sungai Gombak, Sungai Klang dan Sungai Batu secara menyeluruh perlu dijalankan. Seperti yang pernah dinyatakan, rancangan-rancangan ini telah dimasukkan di dalam Master Drainage Plan bagi Kuala Lumpur dan ianya sedang

dilaksanakan secara berperingkat-peringkat selaras dengan pembangunan di Wilayah Persekutuan.

Perlu dimaklumkan projek untuk mengatasi masalah banjir adalah satu projek yang berterusan dan ianya memakan masa yang panjang. Kejayaan Kementerian saya melaksanakan rancangan ini bukan sahaja bergantung kepada kedudukan kewangan akan tetapi kerjasama orang ramai. Orang ramai bolehlah mengambil bahagian dengan bekerjasama supaya jangan membuang sampah dan lain-lain kekotoran di parit-parit dan sungai-sungai. Kementerian saya juga berpendapat banyak kerja-kerja pembesaran dan mendalam sungai dapat dijalankan setelah setingganging setingganging yang ada di kawasan rizab sungai dipindahkan.

PERKHIDMATAN TELEFON ANTARABANGSA

30. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sama ada beliau sedar perkhidmatan operator-operator di Jabatan Telekom, terutamanya di bahagian perkhidmatan antarabangsa, adalah didapati kurang memuaskan; jika ya, apakah langkah-langkah berkesan yang akan diambil untuk mengatasi kelemahan ini.

Tuan Au How Cheong: Ingin saya maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa perkhidmatan panggilan antarabangsa dikendalikan melalui dua Pusat Bantuan Telefonis Antarabangsa di Kuala Lumpur dan di Pulau Pinang, Pusat Bantuan Telefonis di Pulau Pinang cuma mengendalikan panggilan ke tempat-tempat Selatan Negeri Thai sahaja.

Saya memang sedar perkhidmatan panggilan melalui Pusat Bantuan Telefonis di Kuala Lumpur kurang memuaskan di masa kebelakangan ini terutamanya di waktu 'peak hour' di mana ramai pengguna secara serentak cuba mendapat telefonis untuk menempah panggilan.

Kesukaran yang dialami sekarang adalah berpunca dari kekurangan peralatan dan litar-litar di Ibusawat Antarabangsa Kuala Lumpur. Ini menyebabkan kesesakan 'congestion' mengakibatkan kelewatan menyambung panggilan-panggilan ke luar negeri.

Pihak Kementerian dan Jabatan Telekom sedar kelemahan ini dan telah pun mengambil tindakan untuk membuka satu lagi Pusat Bantuan Telefonis Antarabangsa di Kuantan yang dirancang untuk memulakan perkhidmatan pada awal tahun 1984.

Pusat Bantuan Telefonis ini kelak akan dilengkapi dengan 62 papan suis. Di samping itu litar-litar ke luar negeri juga akan ditambah secukupnya bagi menampung keperluan-keperluan pengguna.

BANTUAN PENTADBIRAN DI SEKOLAH-SEKOLAH

31. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah beliau sedar bahawa dengan pengurangan bantuan/pemberian "Lain-lain Perbelanjaan Berulang Tahun (LPBT)" kepada sekolah-sekolah, seperti sekarang boleh menimbulkan beberapa kesulitan pentadbiran di sekolah-sekolah. Jika sedar, apakah langkah-langkah yang akan dijalankan oleh Kementerian bagi mengatasi kesulitan itu.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Kementerian saya memang sedar bahawa sebarang pengurangan bantuan/pemberian LPBT kepada sekolah-sekolah boleh menimbulkan beberapa kesulitan pentadbiran di sekolah-sekolah. Walau bagaimanapun, pemberian LPBT ini adalah diberi dengan kadar yang penuh kepada semua Sekolah-sekolah Rendah, Sekolah-sekolah Menengah Teknik dan Vokasional. Pengurangan pemberian LPBT ini adalah hanya kepada Sekolah Menengah yang mempunyai bilangan murid yang melebihi 750 orang dan tiap-tiap murid tambahan akan menerima \$4.00 seorang dan tidak \$7.00 seorang. Pindaan ini terpaksa dibuat kerana peruntukan yang diluluskan untuk 1983 adalah sebanyak 80% daripada pemberian tahun 1982 dan juga untuk mengambil kira tambahan murid 1983, murid-murid yang mendapat gred B (SRP) yang dinaikkan ke tingkatan IV serta sekolah-sekolah baru.

Kementerian saya juga telah membuat persediaan yang awal bagi mengalami kemelesetan ekonomi dengan mengarahkan sekolah-sekolah supaya berjimat-cermat, membenarkan sekolah-sekolah menggunakan simpanan wang sewa mengikut peraturan yang telah ditetapkan.

DAKWAH SONGSANG

32. Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah Kementerian ini menyedari bahawa terlalu banyaknya berlaku kegiatan-kegiatan "Dakwah Songsang" yang dibawa oleh pihak-pihak yang tidak bertanggungjawab yang disemaikan kepada para pelajar Bumiputera khususnya yang beragama Islam melalui "Usrah" dan Kursus-kursus Agama yang menyebabkan para pelajar itu asyik dengan mengamalkan amalan yang kurang sihat, sehingga menyebabkan

kelalaian mereka menumpukan masa terhadap pelajaran dan apakah usaha-usaha yang dibuat untuk mengatasi masalah ini.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Kementerian Pelajaran sedar ada berlaku kegiatan-kegiatan dakwah yang tidak sihat di kalangan murid-murid sekolah sehingga menyebabkan mereka gagal dalam pelajaran atau bersikap menentang pentadbiran sekolah. Kegiatan ini adalah datang dari anasir-anasir luar yang mempengaruhi murid-murid sekolah mengikut kegiatan dakwah yang dijalankan oleh anasir-anasir itu. Walau bagaimanapun, bilangan kes-kes seperti ini adalah kecil.

Usaha yang positif telah diambil untuk mengawal kegiatan seperti itu daripada berkembang dan membimbing murid-murid kepada kegiatan dakwah yang sihat seperti yang dikehendaki oleh kerajaan. Alhamdulillah, usaha-usaha itu telah mencapai tujuannya.

Di antara usaha-usaha yang dijalankan oleh Kementerian ini ialah mengadakan seorang Pegawai Dakwah di tiap-tiap Jabatan Pelajaran negeri untuk menyelaraskan kegiatan dakwah di sekolah-sekolah dan mengawalkannya; mengadakan kursus dakwah dan kepimpinan kepada pelajar-pelajar sekolah; dan mencegah dakwah-dakwah yang tidak sihat memasuki sekolah-sekolah serta mencegah murid-murid daripada mengikuti dakwah itu.

Kementerian ini tidak berkemampuan untuk mengawal murid-murid sekiranya mereka mengikuti kegiatan dakwah di luar sekolah pada musim cuti.

Walaupun bagaimanapun, murid-murid sekolah sentiasa diperingatkan supaya menjauhi diri daripada mendekati kegiatan dakwah yang menghalang kemajuan pelajaran mereka.

BAHASA IBUNDA—PENGAJARAN

33. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Pelajaran menyatakan jumlah wang yang diperuntukkan untuk pengajaran bahasa ibunda (Pupil's Own Language Classes) di sekolah-sekolah rendah dan menengah kebangsaan untuk tahun 1982 dan 1983, sama ada beliau sedar pemotongan peruntukan wang tersebut tahun ini telah menyebabkan banyak kelas-kelas tersebut terbengkalai dan telah menyetuskan perasaan gelisah dan was-was terhadap kejujuran Kerajaan untuk memelihara bahasa ibunda di negara ini, dan sama ada Menteriannya akan memberikan wang cukup untuk memastikan kelas-kelas ibunda di negara ini berjalan dengan lancar dan sama ada Menteriannya akan mewajibkan pengajaran bahasa ibunda China dan Tamil semasa waktu sekolah biasa dengan menggajikan guru-guru tetap untuk mengajar bahasa-bahasa tersebut.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Peruntukan pengajaran bahasa Cina dan Tamil di sekolah-sekolah rendah dan menengah kebangsaan adalah seperti berikut:

1982—

Sekolah Rendah ..	} \$18,363,200.00
Sekolah Menengah ..	

1983—

Sekolah Rendah ..	} \$ 5,760,240.00
Sekolah Menengah ..	

Pemotongan peruntukan tersebut tidak menjejaskan pelaksanaan pengajaran Bahasa Cina dan Tamil di sekolah-sekolah rendah dan menengah kebangsaan kerana bilangan kelas-kelas tidak dikurangkan. Malahan oleh kerana kesedaran terhadap keadaan ekonomi negara hari ini serta sikap didikasi dan mengambil berat tentang pendidikan dari kalangan kebanyakan guru-guru maka kelas-kelas bahasa tersebut dapat dijalankan dengan sepenuhnya.

Kursus Pengajian 1956 ada peruntukan untuk kelas-kelas bahasa Cina dan Tamil di sekolah-sekolah kebangsaan, rendah kebangsaan dan menengah dijalankan dalam jadual waktu sekolah jika keadaan mengizinkan. Kementerian Pelajaran sentiasa berusaha untuk menjalankan pengajaran bahasa-bahasa tersebut di dalam jadual waktu sekolah kerana dengan langkah ini lebih ramai guru-guru terlatih boleh mengajar kelas-kelas bahasa Cina dan Tamil di samping mengajar mata pelajaran lain mengikut kebolehan masing-masing.

NILAI ISLAM DALAM PENTADBIRAN NEGARA

34. Tuan Fung Ket Wing minta Perdana Menteri menyatakan disebabkan Agama Islam menghormati nilai-nilai murni agama-agama lain dan juga kerana Malaysia adalah sebuah negara yang bilang bangsa, budaya dan agama, sama ada Kerajaan Barisan Nasional akan juga menimbangkan untuk menyerap nilai-nilai Agama-agama lain ke dalam pentadbiran Kerajaan dan bukan sekadar nilai-nilai Islam sahaja; dan sama ada beliau sedar hasrat Kerajaan untuk menyerap nilai-nilai Islam ke dalam pentadbiran telah menimbulkan ketakutan dan kebimbangan di kalangan orang-orang bukan Islam yang menganggap perbuatan tersebut sebagai satu usaha untuk mengislamkan lambat laun orang-orang bukan Islam.

Perdana Menteri: Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum bahawa Agama Islam adalah agama rasmi Negara ini. Memandangkan pada hakikat ini maka dasar penerapan nilai-nilai Islam dalam pentadbiran Negara yang sedang dijalankan oleh Kerajaan sekarang adalah selari dengan Perlembagaan Negara. Dengan yang demikian, soal untuk menerapkan nilai-nilai agama lain

dalam pentadbiran Kerajaan tidaklah timbul. Suka saya menarik perhatian Ahli Yang Berhormat dalam Dewan yang mulia ini, bahawa penerapan nilai Islam tidak sama dengan pelaksanaan undang-undang. Undang-undang Islam adalah untuk orang Islam. Oleh itu, dasar yang dijalankan oleh Kerajaan tidaklah harus menjadi ketakutan dan kebimbangan di kalangan orang bukan Islam kerana teras ajaran Islam tidak ada unsur paksaan. Nilai-nilai Islam sebenarnya adalah nilai-nilai yang baik yang diakui oleh dunia. Islam mengamalkan dasar keadilan, toleransi, mengiktiraf agama orang lain, menghormati kepercayaan orang lain dan tidak mencero boh dan dasar-dasar inilah yang cuba diterapkan oleh Kerajaan dalam pentadbirannya. Jadi proses penerapan nilai-nilai Islam itu bukanlah bermakna memaksa Undang-undang Islam kepada bukan Islam. Dalam hubungan ini Kerajaan tidak berniat hendak memaksa sama sekali oleh itu tidak ada sebab orang bukan Islam harus khuatir dengan perkara tersebut.

MURID SEKOLAH RENDAH NEGERI TERENGGANU

35. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah benar daripada 11,000 murid-murid yang dianggarkan memasuki sekolah-sekolah Rendah di Negeri Terengganu pada tahun 1983, hanya 9,000 sahaja yang memasuki darjah 1. Jika benar, apakah sebab-sebab 2,000 orang lagi kanak-kanak tidak memasuki sekolah pada tahun 1983. Apakah keadaannya bagi seluruh negara.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob:

(a) Untuk makluman Yang Berhormat dari Ulu Nerus, angka-angka yang diberikan itu adalah kurang tepat. Mengikut perangkaan yang didapati

melalui banci penduduk tahun 1980 jumlah kanak-kanak berumur 6+ tahun yang akan memasuki sekolah di negeri Terengganu tahun 1983 ialah 16,834 orang dan dari jumlah ini pada 31hb Januari, 1983, seramai 16,303 orang telah memasuki Darjah Satu. Ini bermakna seramai 531 orang kanak-kanak yang cukup umur atau 3.15% sahaja yang tidak memasuki sekolah rendah.

- (b) Bagi seluruh negara pula, peratus keciciran murid ialah 2.4%. Daripada sejumlah lebih kurang 313,500 orang kanak-kanak berumur 6+ tahun, 306,081 orang telah masuk ke Darjah Satu. Kesemua angka-angka kemasukan yang disebutkan tadi adalah angka-angka bagi kanak-kanak yang masuk ke sekolah-sekolah rendah di bawah kelolaan Kementerian Pelajaran sahaja.
- (c) Antara kanak-kanak yang tidak memasuki sekolah-sekolah rendah di bawah kelolaan Kementerian Pelajaran ada di antaranya memasuki sekolah-sekolah rendah yang dikelolakan oleh pihak swasta dan juga ke sekolah-sekolah agama. Baki daripada bilangan ini terdiri daripada kanak-kanak yang cacat akal atau anggota dan kanak-kanak yang betul-betul dikatakan tercicir. Bilangan mereka yang tercicir ini adalah agak kecil sahaja. Antara sebab-sebab keciciran ini berlaku ialah kanak-kanak ini tinggal di tempat yang terpencil dan jauh dari sekolah dan juga masih adanya segelintir ibu bapa yang kurang sedar tentang kepentingan pelajaran kepada anak-anak.

DASAR EKONOMI BARU— MATLAMAT

36. Tuan Ling Sie Ming minta Perdana Menteri menyatakan sekiranya matlamat Dasar Ekonomi Baru iaitu, menyusun semula masyarakat, mengurangi jurang antara kaya dan miskin, Bumiputera dan bukan Bumiputera mencapai 30% dan 40% bagi matlamat di segala bidang, tercapai pada 1990, adakah Kerajaan akan menimbang membatalkan dasarnya yang mana warganegara terbahagi kepada dua golongan iaitu Bumiputera dan bukan Bumiputera.

Perdana Menteri: Soalan mengenai Dasar Ekonomi Baru dari Yang Berhormat yang sama telah pun dijawab pada 29-7-1983.

DASAR PENSWASTAAN (PRIVATISATION)

37. Dr Koh Tsu Koon minta Perdana Menteri menerangkan sama ada dasar penswastan (privatization) merupakan satu perubahan dasar yang utama mengenai peranan perbadanan-perbadanan pembangunan negeri (SEDC's) dan perusahaan-perusahaan awam yang lain, memandangkan bahawa dalam tempoh 10 tahun kebelakangan ini, agensi-agensi ini telah digalak untuk melibatkan diri secara aktif dalam projek-projek pembangunan dan kegiatan-kegiatan perniagaan. Bolehkah agensi-agensi ini serta anak-anak syarikat mereka menyertai panggilan tender bagi perkhidmatan-perkhidmatan awam (seperti telefon, bekalan letrik, pengangkutan, dan sebagainya) yang akan diswastakan. Kalau ya, adakah agensi-agensi ini akan diberi keutamaan dalam pemberian tender.

Perdana Menteri: Privatisation memanglah merupakan suatu dasar baru dalam usaha Kerajaan menjamin supaya sesuatu perkhidmatan dapat berjalan dengan

lancar dan memberi faedah yang sempurna kepada rakyat. Privatisation adalah terbuka kepada syarikat-syarikat yang ada kemampuan dan kebolehan menjalankan perkhidmatan dengan cekap dan menguntungkan. Keutamaan akan diberi kepada syarikat-syarikat yang menepati kriteria tertentu yang akan ditetapkan untuk perkhidmatan yang dicadang diswastakan itu.

MAKTAB DAN POLITEKNIK PERGURUAN DI KUANTAN

38. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada Kerajaan telah menyiasat ke dalam projek pembinaan maktab dan politeknik perguruan di Semambu dekat Kuantan yang dibiayai oleh Bank Dunia yang mana kelewatan selama dua tahun dan tambahan perbelanjaan sebanyak \$11 juta terpaksa ditanggung kerana tawaran asal telah diberi kepada sebuah syarikat yang tidak teruji, Syarikat Suleiman Shah Sdn Bhd dan apakah yang Kerajaan bercadang membuat untuk mencegah dari berlakunya pembaziran seumpama itu dalam masa akan datang.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tender yang berkenaan ini telah dibuka kepada pemborong-pemborong yang berdaftar dalam Kelas A dengan JKR. Oleh kerana Syarikat Suleiman Shah Sdn Bhd adalah berdaftar dalam Kelas A dan merupakan penender yang termurah serta menepati syarat-syarat tender, maka selaras dengan peraturan Bank Dunia, kontrak telah diberi kepada syarikat tersebut. Persoalan bahawa syarikat Suleiman Shah Sdn Bhd tidak layak untuk mendapat kontrak ini adalah tidak timbul.

SUNGUTAN KONTRAKTOR BUMIPUTERA DENGAN JEPUN

39. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohammad minta Perdana Menteri menyatakan apakah butir-butir perbincangan dan persetujuan yang dicapai hasil daripada rundingan dengan Encik Yasuhiro Nakasone Perdana Menteri Jepun mengenai isu sungutan para kontraktor bumiputera yang menyatakan mereka menerima layanan buruk dari kontraktor-kontraktor Jepun di negara kita ini dan apakah dengan penubuhan Dewan Perniagaan dan Perindustrian Jepun di negara kita akan mewujudkan kerjasama yang lebih baik atau sebaliknya dengan pengusaha-pengusaha tempatan.

Perdana Menteri: Dalam rundingan saya dengan Perdana Menteri Jepun, Encik Yasuhiro Nakasone, saya ada sentuh perkara sungutan para kontraktor bumiputera terhadap syarikat-syarikat Jepun. Saya telah menyatakan harapan agar syarikat-syarikat Jepun akan mengadakan lebih banyak lagi usaha-usaha dengan kontraktor-kontraktor bumiputera.

Perdana Menteri Jepun telah menyatakan bahawa beliau memahami dasar Kerajaan mengenai penyertaan bumiputera. Beliau memberi jaminan untuk menggalakkan pihak swasta di Jepun supaya bekerjasama dengan kontraktor-kontraktor kita. Beliau juga mengesyorkan supaya perbincangan lanjut mengenai perkara ini dilakukan di peringkat pegawai antara kedua negara.

Mengenai penubuhan Dewan Perniagaan dan Perindustrian Jepun di Malaysia, saya telah mencadangkan kepada Perdana Menteri Nakasone, supaya dewan perniagaan Jepun itu tidak berbentuk eksklusif bagi ahli-ahli perniagaan Jepun sahaja. Dewan perniagaan tersebut hendaklah juga

menerima ahli dari syarikat-syarikat yang bukan dipunyai oleh orang-orang Jepun. Dengan cara ini diharapkan akan wujud kerjasama yang lebih baik antara syarikat-syarikat Jepun dan pengusaha-pengusaha tempatan, terutama syarikat-syarikat bumi-putera.

GAN KIAN GUAN— PEMBUNUHAN NELAYAN

40. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Dalam Negeri menyatakan hasil siasatan ke dalam penembakan dan pembunuhan seorang nelayan berumur 19 tahun bernama Gan Kian Guan di Batu Pahat pada Mei 15 1983, jam 3.50 pagi; nama anggota polis yang membunuh Gan dan tindakan yang diambil dalam kes ini.

Dato' Musa Hitam: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, siasatan sedang berjalan dan hampir di peringkat akhir. Apabila selesai, kertas siasatan akan dikemukakan kepada Timbalan Pendakwa Raya untuk arahan selanjutnya.

KERETA BUATAN MALAYSIA

41. Dr Tan Seng Giaw minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sudi mengumumkan laporan "Feasibility" mengenai anggaran kos-kos pengeluaran sumber-sumber bahan mentah, pasaran, penetapan harga dan lain-lain maklumat tentang projek motokar Malaysia, supaya orang ramai dapat mengetahui akan berjaya tidaknya rancangan ini. Bolehkah beliau menerangkan dengan cukup mendalam kepada rakyat bagaimana rancangan motokar buatan Malaysia ini boleh berjaya, supaya kita akan senantiasa berpengetahuan mengenainya.

Perdana Menteri: Seperti yang saya telah beberapa kali jelaskan kepada Yang Berhormat sekalian, projek membuat kereta ini adalah 'Viable' dan 'Feasible'.

Butir-butir Yang Berhormat minta merupakan maklumat-maklumat syarikat pada lazimnya merupakan maklumat-maklumat sulit. Oleh yang demikian, saya tidak dapat mengumumkan butir-butir tersebut.

KAMPUCHEA—KENYATAAN MENTERI LUAR RUSSIA

42. Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud minta Menteri Luar Negeri menyatakan bahawa memandangkan kenyataan Timbalan Menteri Luar Russia Encik Mikail Kapitsa di Singapura awal bulan April tahun ini "bahawa sokongan ASEAN seterusnya terhadap Kerajaan Campuran Kampuchea akan menggerakkan Russia membekalkan senjata api kepada penganas di rantau ini", adakah Kerajaan bercadang hendak mengarahkan Russia supaya mengurangkan bilangan pegawai-pegawainya di Kedutaannya di Malaysia, jika tidak apakah tindakan lain yang diambil oleh Kerajaan dalam perkara ini.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Rakyat Malaysia secara meluas dan keras telah merakamkan bantahan terhadap kenyataan yang dibuat oleh Timbalan Menteri Luar Soviet seperti yang ternyata dalam demonstrasi-demonstrasi yang diadakan di Kuala Lumpur dan di tempat-tempat lain. Soviet Union harus mengambil perhatian mengenai perasaan marah dan tidak senang rakyat Malaysia jika ianya mahu memupuk hubungan baik dengan negara kita. Kerajaan Malaysia tidak berhasrat menghantar bantahan atau arahan kepada USSR untuk

mengurangkan jumlah kakitangan Kedutaan Besarnya di Malaysia. Tetapi dengan tujuan menyekat sebarang kuasa atau negara luar daripada membekalkan senjata-senjata api kepada anasir-anasir komunis atau menyokong aktiviti-aktiviti subversif di Malaysia.

SEKOLAH RENDAH NEGERI TERENGGANU—KEMUDAHAN ASAS

43. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah benar dianggarkan 45% daripada sekolah-sekolah Rendah di Negeri Terengganu tidak mempunyai alat-alat kemudahan asas seperti mesin taip dan mesin pendua serta lain-lain alat asas. Jika benar, apakah langkah-langkah bagi mengatasinya.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Adalah tidak benar anggaran yang menyatakan bahawa 45% daripada sekolah-sekolah Rendah di Negeri Terengganu tidak mempunyai alat-alat kemudahan asas seperti mesin taip dan mesin pendua serta lain-lain alat asas. Bilangan Sekolah Rendah di Negeri Terengganu yang mengalami keadaan demikian hanyalah dianggarkan lebih kurang 5% sahaja. Ini adalah disebabkan oleh masalah pentadbiran yang sentiasa cuba diatasi dari masa ke semasa. Suka dijelaskan di sini bahawa alat mesin taip dan mesin pendua adalah alat-alat kemudahan asas yang ditender untuk dibekal ke sekolah-sekolah.

PENSWASTAAN DARI BADAN AWAM

44. Tuan Ling Sie Ming minta Perdana Menteri menyatakan adakah Kerajaan akan menimbang membenarkan sektor swasta mengurus

telekomunikasi, keretapi, pelabuhan atau penerbangan awam supaya mengurangi perbelanjaannya.

Perdana Menteri: Saya telah pun menjawab soalan seperti ini pada 27-7-1987 semasa menjawab Soalan Nombor 33 daripada Ahli Yang Berhormat dari Bandar Kuching. Saya tidak bercadang untuk membuat apa-apa tambahan kepada jawapan itu.

HOSPITAL DAERAH SABAK BERNAM

45. Datin Paduka Zaleha binti Ismail minta Menteri Kesihatan menyatakan bilakah Hospital Daerah Sabak Bernam akan mula dibina dan bilakah dijangka siap.

Tuan Yeoh Poh San: Kerajaan telah mengambil keputusan untuk melaksanakan Hospital Daerah Baru Sabak Bernam di bawah sistem turnkey. Cadangan-cadangan telah diterima dari kontraktor-kontraktor turnkey dan sedang dalam penilaian. Perlaksanaan dijadualkan bermula pada akhir tahun ini dan dijangka akan mengambil masa 24 bulan untuk disiapkan.

PEMBUNUHAN ALLAHYARHAM TAN SRI ABDUL RAHMAN

46. Tuan Karpal Singh minta Perdana Menteri menyatakan kemajuan tercapai hingga ke hari ini dalam hal siasatan pembunuhan Allahyarham Tan Sri Abdul Rahman, Ketua Polis Negara dalam tahun 1974.

Dato' Musa Hitam: Siasatan terhadap kes pembunuhan Allahyarham Ketua Polis Negara, Tan Sri Abdul Rahman dalam tahun 1974 telah pun selesai. Dua orang pengganas komunis didapati bertanggungjawab melakukan pembunuhan tersebut.

Seorang daripadanya (ialah LIM WOON CHONG) juga didapati bertanggungjawab membunuh mendiang Ketua Polis Perak, Tan Sri Khoo Chong Kong pada 13hb November, 1975. Beliau dituduh di Mahkamah dan didapati salah oleh Mahkamah Tinggi Ipoh pada 23hb Mac, 1978. LIM WOON CHONG telah menjalani hukuman gantung pada 14hb Mac, 1980.

Oleh yang demikian, tuduhan ke atasnya kerana membunuh Allahyarham Tan Sri Abdul Rahman telah ditarik balik pada 13hb Mac, 1980.

RANG UNDANG-UNDANG PESURUHJAYA TANAH PERSEKUTUAN (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang". (29hb Julai, 1983).

Tuan Yang Dipertua Saya jempuit wakil dari Padang Rengas.

3.35 ptg.

Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah (Padang Rengas): Bismillah-irrahmanir-rahim. Tuan Yang Dipertua, sebelum saya menyambung ucapan saya pada hari Jumaat yang lepas, saya suka menarik perhatian Dewan ini berhubung dengan pengumuman Tuan Yang Dipertua bahawa Ahli yang dimaksudkan oleh Tuan Yang Dipertua itu ialah saya sendiri, dan jika ini merupakan satu keadaan kurang tertib maka saya memohon maaf.

Tuan Yang Dipertua, bagi menyambung ucapan saya yang lalu

bahawa selain daripada kita mengadakan Undang-undang Tanah yang kemaskini, yang sempurna kita juga perlu melihat kepada beberapa faktor yang lain; saya sudah sebutkan hari itu satu daripadanya keupayaan kita di dalam melaksanakan undang-undang ini. Apabila kita menyebut keupayaan maka salah satu daripada perkaranya ialah berkenaan dengan kecukupan pegawai dan kakitangan di Pejabat-pejabat Tanah. Tetapi sebenarnya bilangan pegawai sahaja tidak juga memadai melainkan mestilah mempunyai kualiti yang tinggi dari segi sikap, disiplin dalam menjalankan tugas yang diamanahkan oleh negara dan rakyat.

Saya sedar, Tuan Yang Dipertua, untuk melahirkan pegawai-pegawai dan kakitangan yang berkualiti tinggi pihak Kerajaan telah menjalankan berbagai-bagai ikhtiar dan langkah-langkah yang positif khususnya oleh Kementerian ini seperti mengadakan surat-surat pekeliling, ceramah-ceramah, dailog dan juga kursus-kursus secara intensif di Institut Perkhidmatan Awam (INTAN) tetapi yang menjadi masalahnya ialah sungutan-sungutan orang ramai masih kedengaran di sana sini terhadap kelemahan dan kelewatan yang berlaku di Pejabat-pejabat Tanah di negara kita. Sungutan-sungutan ini tidak hanya terbatas kepada masyarakat umum di kampung-kampung akan tetapi terdapat juga sungutan-sungutan dan laporan-laporan yang dibuat oleh juruaudit-juruaudit sama ada di peringkat Negeri ataupun di peringkat Persekutuan.

Di antara kelewatan-kelewatan itu umpamanya:

- (1) Kelewatan memproses permohonan tanah;
- (2) Kelewatan memproses penukaran hakmilik tanah;

- (3) Kelewatan memproses penukaran syarat-syarat tanah;
- (4) Kelewatan menyelesaikan kes-kes bicara kuasa tanah;
- (5) Kelewatan memproses pecah sempadan-sempadan tanah;
- (6) Kelemahan membaharui lesen hakmilik sementara;
- (7) Kelemahan memungut hasil-hasil tanah;
- (8) Kelemahan memungut tunggakan-tunggakan hasil;
- (9) Kelemahan mengutip bayaran pendaftaran lewat tanah;
- (10) Kelewatan memproses tanah pajakan lombong dan berbagai-bagai lagi.

Tuan Yang Dipertua, kesan daripada kelemahan-kelemahan ini bukan sahaja akan merugikan dan menyusahkan rakyat akan tetapi Kerajaan sendiri turut mendapat kerugian sama ada dari segi imej atau moral lebih-lebih lagi dari segi sumber-sumber hasil.

Tuan Yang Dipertua, saya tidak menafikan hasil daripada kursus atau tindakan-tindakan yang dilakukan oleh Kementerian ini sedikit sebanyak Kerajaan telah mendapat kejayaan bagi mengatasi kelemahan-kelemahan ini. Apa yang perlu saya tekankan di sini iaitu kursus-kursus yang seumpama ini perlulah diperluas dan dipertingkatkan lagi supaya kepada semua mereka yang terlibat dengan pentadbiran dan pengurusan tanah ini supaya tahap kejayaan di dalam mengatasi kelemahan-kelemahan yang saya sebutkan tadi dapat dipertingkatkan dari semasa kesemasa.

Saya rasa di dalam kursus-kursus yang diadakan sama ada di tempat-tempat yang rasmi atau tidak rasmi

selain daripada memberikan pengetahuan di dalam soal pentadbiran dan pengurusan tanah soal disiplin perlulah ditingkatkan. Di dalam soal ini sebagaimana yang disarankan oleh pihak Kerajaan, Kepimpinan Melalui Contoh dan hendak menerapkan nilai-nilai Islam di dalam Kerajaan adalah dialu-alukan oleh rakyat. Sebab itu, saya rasa perkara ini hendaklah dipandang berat sama dengan kita memberi pengetahuan, kerana dengan memasukkan nilai-nilai Islam ke dalam kepimpinan dan pentadbiran Kerajaan ini sedikit sebanyak akan dapat meningkatkan lagi disiplin ataupun melahirkan pegawai-pegawai yang berkualiti tinggi. Kerana dalam ajaran Islam bahawa setiap pekerjaan yang kita lakukan dengan jujur dan ikhlas serta kerana Allah itu adalah merupakan satu ibadat atau amal salih dan ketekunan kita bagi membuat sesuatu kerja itu adalah merupakan satu perkara yang digalakkan di dalam Islam kerana ketekunan kita melakukan tugas dengan bersungguh-sungguh adalah membuktikan kecintaan kita kepada negara. Cinta dan kasih kepada negara adalah sebahagian daripada iman. Oleh sebab itu saya menyokong dengan sepenuh-penuhnya bahawa pelaksanaan menyerapkan nilai-nilai Islam ini hendaklah dilancarkan dengan secara besar-besaran. Di mana sahaja kesempatan kita menemui pegawai-pegawai atau kakitangan-kakitangan ini, perkara ini hendaklah diberikan perhatian yang serius.

Satu lagi, Tuan Yang Dipertua, berkenaan dengan masalah sistem pertukaran bagi pegawai dan kakitangan-kakitangan haruslah dikaji dengan teliti. Umpamanya kadangkala pernah berlaku di setengah-setengah Pejabat Tanah apabila pegawai-pegawai itu bertukar berlakulah kekosongan sampai 3-4 bulan tidak ada ganti dan kadangkala ada

pegawai-pegawai yang cekap dan bertanggungjawab dan dinaikkan pangkat ataupun ditukar ke tempat lain kerana kenaikan pangkat oleh sebab kecekapan dan kebolehannya, maka pegawai yang digantikan itu adalah sebaliknya. Keadaan ini sedikit sebanyak akan menjejaskan prestasi atau keutuhan pentadbiran sesebuah pejabat itu. Oleh sebab itu di dalam melaksanakan sistem pertukaran pegawai-pegawai ini soal kepentingan dan keperluan dan kestabilan pentadbiran bagi sesebuah pejabat haruslah diberi perhatian yang serius. Biarlah seperti kata Pepatah Melayu: Patah tumbuh hilang berganti, jangan patah tumbuh hilang tak berganti.

Tuan Yang Dipertua, satu perkara yang akhir sekali, walaupun ucapan ini panjang saya hendak meringkaskan, ialah berkenaan dengan masalah tanah-tanah terbiar. Istilah 'tanah terbiar' ini jika dikaji sebenarnya banyak kategorinya, di antaranya:

- (1) tanah-tanah milik orang ramai, sama secara individu atau berkongsi yang tidak diusahakan;
- (2) tanah-tanah kepunyaan orang Melayu yang dimiliki secara beramai-ramai hasil dari harta pusaka ibu bapa mereka yang terbiar;
- (3) Tanah-tanah yang diperuntukkan kepada agensi-agensi Kerajaan atau Jabatan-jabatan Kerajaan sejak dari zaman penjajah lagi, seperti rizab Keretapi, rizab kepada Jabatan-jabatan Pelajaran, Jabatan Haiwan dan sebagainya;
- (4) tanah-tanah kepunyaan Kerajaan-kerajaan Negeri

sendiri, iaitu tanah-tanah bekas lombong yang sudah dikerjakan sejak berpuluh-puluh atau beratus-ratus tahun dahulu tinggal terbiar;

- (5) tanah-tanah kepunyaan rakyat asing yang balik ke negeri asalnya dengan tidak tentu waris-warisnya dan juga tinggal terbiar; dan
- (6) tanah-tanah yang dimiliki secara perseorangan atau berkongsi yang terletak di satu kawasan yang jauh dari tempat tinggal mereka dan ditinggalkan menjadi hutan belukar sahaja.

Tuan Yang Dipertua, tujuan saya membangkitkan perkara ini di Dewan yang mulia ini supaya suatu penyelesaian yang lebih membina dan bermakna dapat difikirkan oleh Kerajaan agar istilah tanah terbiar ini dapat dikikiskan dalam kehidupan masyarakat kita atau di dalam kebudayaan kita. Kita tidak mahu lagi istilah tanah terbiar ini wujud di dalam masyarakat kita. Apa yang kita mahu supaya setiap inci tanah yang ada di negara kita ini akan dimajukan dan diberi nilai ekonomi yang setimpal dengan keadaan yang berlaku.

Tuan Yang Dipertua, saya sedar dan saya perhati hingga setakat ini berbagai-bagai rancangan, berbagai-bagai usaha yang telah dijalankan oleh Kerajaan. Kerajaan telah merangka dan mengubal berbagai-bagai peraturan dan menyerahkan kepada pihak-pihak yang tertentu, sama ada melalui agensi atau Jabatan-jabatan Kerajaan bagi melaksanakan peraturan-peraturan itu, seperti kepada Lembaga Pertubuhan Peladang, Jabatan Pertanian, RISDA, FELCRA dan bermacam-macam lagi, akan tetapi masalah-masalah yang saya sebutkan tadi masih lagi berlaku. Oleh sebab itu saya rasa masanya telah tiba bagi kita mencari jalan untuk

membuat penyelesaian yang mutlak supaya masalah-masalah yang saya sebutkan tadi dapat diselesaikan. Pada pandangan saya jika sekiranya munasabah saya rasa eloklah satu langkah yang lebih positif dapat dibuat, sama ada kita terpaksa membawa satu Akta atau menggubal Undang-undang Penggunaan Tanah supaya tanah-tanah yang ada ini benar-benar dapat dimanfaatkan kepada rakyat dan kepada negara di masa yang akan datang.

Dengan ini saya menyokong Akta Pesuruhjaya Tanah Persekutuan (Pindaan) 1983 ini dengan sepenuh-penuhnya.

Tuan Yang Dipertua: Ucapan yang penghabisan, Yang Berhormat dari Baling.

3.47 p.m.

Tuan Haji Seroji bin Haji Haron (Baling): Tuan Yang Dipertua, saya bangun turut serta menyokong Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan 1957 bersama-sama dengan rakan-rakan yang terdahulu dan khususnya saya menyokong penuh hujah-hujah yang telah dikemukakan oleh rakan-rakan saya dari Barisan Nasional mengenai semua aspek dalam memperkatakan dan membahaskan Rang Undang-undang ini.

Tuan Yang Dipertua, setelah 26 tahun kita merdeka dan negara kita telah dewasa berbagai-bagai corak perubahan dan wajah telah berlaku, juga seribu satu macam kemajuan, sama ada dalam negeri dan juga luar akibat dari peranan yang telah dimainkan oleh semua pihak di semua jurusan oleh tiap-tiap individu lapisan serendah-rendah hingga setinggi-tingginya adalah mengkagumkan, terutama sekali buat masa kini yang mana pucuk pimpinan besar kita yang dikasihi, Yang Amat Berhormat Dato' Seri Dr Mahathir Mohamad dengan

slogannya "Bersih, Cekap dan Amanah", terutama sekali kepada kita sekalian sebagai Wakil-wakil Rakyat dan kepada pihak jentera Kerajaan dan juga terhadap rakyat jelata yang bertugas harian masing-masing. Maka sudah sewajarnya undang-undang seumpama ini dipinda supaya seimbang dengan perubahan Kementerian tersebut yang mana dahulunya terkenal dengan Kementerian Tanah dan Galian tetapi kini telah diubah kepada Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah kerana pindaan ini dibuat atas tujuan bersih untuk memberi lebih lagi manfaat terhadap perkembangan dan kemajuan manusia dan negara yang kita cintai, terutama sekali di zaman serba moden dan penuh dengan sains dan teknologi ini. Sepertimana termaklum, dari tanah kita dijadikan dan kepada tanah juga kita kembali.

Tuan Yang Dipertua, apa yang saya hendak sarankan di Dewan yang mulia di sini hari ini ialah beberapa masalah yang sepatutnya mendapat perhatian oleh Kementerian tersebut, terutama sekali diri Menteri yang dikasihi itu sendiri kerana beliau seorang yang sangat bersifat tegas dan ingin membawa Kementerianya lebih maju dan bertambah pesat dengan erti kata yang sebenarnya. Di atas sifat ketegasan, kecekapan dan kewibawaan beliau, menerusi Dewan ini saya mengucapkan syabas dan berterima kasih.

Tuan Yang Dipertua, masalah yang saya hendak kemukakan ini ialah, pertama, nilai satu imbuhan dan pembayaran imbuhan tanah. Diharap pihak Kementerian dapat menilai tanah-tanah yang hendak diambil oleh Kerajaan atau mana-mana agensi Kerajaan atas Tanah Rizab Melayu atau kepunyaan Melayu hendaklah dinilai harga yang berpatutan kerana tujuan Kerajaan untuk melaksanakan projek untuk kepentingan Kerajaan dan rakyat jelata seumumnya bukan

untuk berniaga maka seharusnya dinilai tidak mengikut satu nilai yang dibuat oleh pihak bank kerana kadar bank berbeza-beza Tanah Rizab Melayu dengan tanah yang tidak bereserve Melayu. Oleh itu, diharap Kerajaan akan menilai Tanah Reserve Melayu sama dengan nilai tanah rizab bukan Rizab Melayu kerana menjadi masalah besar kepada rakyat terdiri daripada bumiputera untuk mencari gantinya. Antara lain diharap di masa membuat satu penilaian bukan sahaja harga tanah, pokok-pokok dan rumah juga urusan mengubah dan mendirikan semula rumah tuan tanah dinilai dan dibayar bahkan juga terhadap rumah-rumah penumpang yang miskin yang sedia ada di atas tanah tersebut juga diambil kira dan bayar kerana usaha tersebut iaitu imbuhan kepada rumah-rumah penumpang di atas satu tanah tidak diambil kira dan diabaikan maka masalah akan berlaku. Ke mana mereka hendak pergi dan siapa hendak memindah dan mendirikan semula rumah-rumah mereka tersebut. Maka apa yang berlaku mereka abai keluar dari tanah tersebut maka gagallah projek Kerajaan itu atau lambatlah sesuatu projek itu dilaksanakan.

Sebagai contoh, Tuan Yang Dipertua, di kawasan saya sendiri mewakili Baling iaitu satu projek yang tersangat penting dan mustahak untuk persekolahan kanak-kanak yang menjadi pusat kemudahan dan kegiatan pelajar-pelajar di segi tempat tinggal dan sukan iaitu projek mendirikan asrama dan juga padang permainan untuk Sekolah Menengah Baling yang mana pihak Kementerian Pelajaran telah mempunyai peruntukan selama empat tahun yang lalu dan masih ada sekarang ini tetapi dukacita dimaklumkan kepada Dewan yang mulia ini projek tersebut tidak dapat dilaksanakan sehingga hari ini kerana masalah tujuh keluarga penumpang lama di tanah tersebut tidak mendapat sebarang bantuan atau

pertolongan dan mereka enggan keluar dari tanah tersebut kerana imbuhan dibayar kepada tuan empunya tanah sahaja, maka projek tersebut gagal yang mana baru-baru ini saya diberi ketahui bahawa pihak Jabatan Pelajaran akan serah balik dua ekar dari tanah yang telah diperuntukkan itu kepada mereka yang terlibat tersebut untuk menumpang atau apa cara belum ditentukan lagi. Oleh itu, saya menyeru sekiranya berlaku keadaan seumpamanya ini eloklah mana-mana pihak mesti mengadakan peruntukan khas bagi projek yang seumpama ini supaya satu projek tidak tergendala dan penghuni yang lama tinggal di atas tanah tersebut mendapat pembelaan.

Tuan Yang Dipertua, antara lain pada hemat saya diharap sebarang imbuhan hendaklah dibayar dengan segera dan tidak sengaja dilewatkan dan juga usaha pengecualian bayaran cukai atas tanah diambil oleh sesuatu pihak oleh Kerajaan di atas satu bahagian tanah hak milik hendaklah diuruskan dengan segera supaya pemilik tanah tidak membayar cukai tanah yang telah diambil oleh Kerajaan atau agensi.

Tuan Yang Dipertua, masalah yang kedua ialah masalah kegunaan awam yang sedia ada umpamanya seperti jalan yang diguna lalulalang oleh orang ramai ke masjid, ke pekan atau tempat kerja khususnya di luar bandar yang mana kena di atas tanah yang diambil untuk satu-satu projek oleh Kerajaan atau mana-mana agensi Kerajaan hendaklah dibuat semula atau ditentukan rizabnya di sebelah tepi oleh pihak pengambilan itu sendiri.

Sebagai contoh dua projek di kawasan yang saya sendiri mewakilinya yang mungkin juga perkara ini berlaku di kawasan lain iaitu di kawasan yang disebut di sini, yang pertama Projek UKK iaitu Unit Kawalan Keselamatan di Tanjong Pari

Mukim Siong dan satu projek di Sekolah Menengah Tuan Syed Abu Bakar, Baling yang mana orang ramai terkandas dan tidak dapat melalui mana-mana jalan untuk kegunaan mereka yang biasa diguna kerana tidak ada peruntukan dibuat untuk tujuan ini maka rakyat menjadi kesusahan, maka terpaksa Jawatankuasa Pembangunan Daerah mencari Jalan mengadakan usaha yang lain. Beberapa bulan rakyat menderita dan membangkit kemarahan terutama sekali kepada Wakil Rakyat dan Pegawai Daerah. Oleh itu di harap supaya tanah-tanah yang hendak diambil itu eloklah diadakan satu peruntukan khas untuk tujuan jalan baru sebagai ganti jalan lama supaya rakyat akan berterima kasih manakala satu-satu projek itu dilaksanakan dan kita tidak berhajat satu-satu projek itu dilaksanakan rakyat marah kepada kita kembali.

Tuan Yang Dipertua, pelaksanaan permohonan ubah syarat atau mendapat hak milik oleh pak tani, pekebun kecil dan pengusaha kecil rakyat jelata hendaklah dilaksanakan tugas yang sama dengan permohonan dari orang-orang berada dan perusahaan yang terkenal supaya cinta rakyat dan matlamat Kerajaan untuk melaksanakan Dasar Ekonomi Baru akan tercapai seperti yang dirancang.

Pada masa sekarang ini nampaknya usaha ini telah beransur baik dan di harap dapat dilipat gandakan lagi supaya bertambah maju.

Tuan Yang Dipertua, di samping itu juga saya berharap pihak Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah hendaklah mengambil perhatian yang lebih terhadap perkembangan bagi badan-badan baru yang ditubuh oleh Kementerian tersebut umpamanya seperti penubuhan KEDA di Kedah, PERDA di Pulau Pinang. Walaupun di dalam keadaan negara kita meleset supaya

peruntukan yang dibuat dan diminta oleh tiap-tiap badan tersebut diberi peruntukan dan diberi dengan seberapa segera supaya pemesanan pelaksanaan badan tersebut yang kian lama tertinggal dapat berganding bahu dengan lain-lain pengusaha yang telah lama ditubuh yang telah mendapat berbagai kemajuan dan nikmat daripadanya.

Tuan Yang Dipertua, buat mengakhiri, saya berharap dengan sesungguhnya rasa bertanggungjawab setelah dikaji dan mendengar berbagai-bagai hujah oleh rakan-rakan saya di dalam usaha memulih, menjaga, mengawal dan membangun tanah-tanah yang dimiliki oleh orang-orang Melayu khususnya Tanah Rizab Melayu di dalam bandar, pekan dan dicadangkan satu-satu lembaga perindustrian supaya tidak terancam dan dibawa oleh arus kemajuan yang merugikan kaum iaitu anak bumiputera dengan serba helah dan pujuk rayu akibat dari kekurangan ekonomi dan pelajaran, disyor menerusi Dewan yang mulia ini supaya Kerajaan menubuh dan mewujudkan sebuah Lembaga Penasihat tanah-tanah milik orang Melayu dan rizab Melayu di tiap-tiap bandar dan daerah supaya sentiasa mengawal, menasihati dan membangunkan tanah-tanah yang dimaksudkan di atas dengan ertikata yang sebenarnya.

Sekian, saya menyokong penuh Rang Undang-undang ini.

Tuan Yang Dipertua: Saya meminta Yang Berhormat Menteri yang berkenaan menjawab.

3.57 ptg.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Rais Yatim): Tuan Yang Dipertua, saya dengan hormatnya mohon untuk menjawab persoalan-persoalan yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli

Yang Berhormat sewaktu membahas pembentangan Rang Undang-undang Pesuruhjaya Tanah Persekutuan (Pindaan) ini.

Pertama-tama saya ingin menyampaikan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan ini dan membentangkan berbagai-bagai pendapat sehinggakan Rang Undang-undang kecil ini telah menjadi salah satu daripada tajuk perbahasan yang panjang lebar.

Sesungguhnya peruntukan di dalam Rang Undang-undang ini jelas bahawa ianya berkenaan semata-mata untuk kegunaan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan sahaja bagi mentadbirkan dan mengawal harta-harta kepunyaan Kerajaan Persekutuan, urusan-urusan dan permasalahan-permasalahan tanah yang dikendalikan oleh Pejabat-pejabat Tanah seperti permohonan milik tanah, pecah sempadan, tukar syarat, pengambilan balik, pungutan hasil dan lain-lain lagi adalah di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri dan diuruskan mengikut peruntukan-peruntukan dalam Kanun Tanah Negara, Akta Pengambilan Balik Tanah dan sebagainya. Tugas-tugas dan tanggungjawab Pesuruhjaya Tanah Persekutuan adalah berlainan sekali dengan tugas-tugas dan tanggungjawab Pengarah Tanah dan Galian atau PTG Negeri. Beliau bertindak mengikut kuasa-kuasa yang diberikan oleh Ordinan Pesuruhjaya Tanah Persekutuan sementara Pengarah Tanah dan Galian Negeri dan Pemungut Hasil Tanah bertindak mengikut kuasa-kuasa di bawah beberapa Undang-undang Tanah yang lain.

Tuan Yang Dipertua, saya sebenarnya sama sekali juga tidak menduga yang pembentangan Rang Undang-undang ini boleh mencetuskan perbahasan yang begitu rancak, menyeluruh dan berpanjangan

sehingga 4 hari. Ini adalah mencerminkan bahawa minat Ahli-ahli Yang Berhormat berkaitan dengan tanah secara umum meningkat dan dengan itu memerlukan beberapa pandangan yang serius dibuat oleh Kerajaan dan disusuli pula dengan tindakan. Jika demikianlah sensitifnya Ahli-ahli Yang Berhormat, saya percaya pandangan yang menyeluruh dan mewakili pihak-pihak tertentu yang lebih akan dapat dimuatkan semasa Dewan ini membincangkan hal-hal berkaitan dengan pindaan-pindaan undang-undang tanah yang lain nanti.

Tuan Yang Dipertua, sungutan-sungutan memang sering didengar mengenai kelambatan Pejabat-pejabat Tanah mengendalikan urusan-urusan seperti permohonan milik tanah, tukar syarat, pecah sempadan dan penyatuan tanah. Sukacita saya memaklumkan bahawa Majlis Tanah Negara di dalam mesyuaratnya yang ke-35 telah bersetuju dengan satu cadangan supaya semua permohonan seumpama itu hendaklah diangkat untuk pertimbangan Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri dalam masa 3 bulan daripada tarikh permohonan itu diterima. Hal ini yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kemaman, Pasir Puteh dan Ipoh tentulah sama-sama menunggu hasil daripada kajian dan tindakan tersebut.

Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sendiri telah berkali-kali mengarahkan pihak-pihak tertentu serta mempengerusikan satu mesyuarat khas bagi menyelaraskan segala aktiviti terhadap matlamat ini tercapai hendaknya menurut hasrat Majlis Tanah Negara itu.

Kementerian ini sedang menyusun perkara ini menurut jadual yang tertentu dan akan memaklumkan dengan kerjasama Kerajaan Negeri masing-masing tentang tahap pencapaian dari masa ke semasa.

Berhubung dengan kelambatan mendaftarkan urusan seperti pindah milik, gadaian, pajakan dan sebagainya, usaha-usaha sentiasa dijalankan untuk memperbaiki keadaan yang kurang memuaskan itu. Semenjak tahun 1981 Kementerian Kemajuan Tanah telah menubuhkan 4 pasukan kemajuan pengurusan yang dianggotai oleh 20 orang pegawai kanan yang mempunyai pengalaman yang luas di bidang pentadbiran tanah. Pasukan-pasukan ini adalah ditugaskan menjelajah ke seluruh negara untuk membuat kajian dan penyelidikan di pejabat-pejabat tanah. Setelah masalah-masalah setempat dikenal pasti pasukan ini mengemukakan perakuan-perakuan yang merangkumi bukan sahaja perkara-perkara yang berkaitan dengan sistem dan prosedur tetapi juga mengenai penggunaan alat-alat moden serta pemberian latihan kepada pegawai-pegawai dan kakitangan-kakitangan berkenaan. Berkat kerjasama dan minat Kerajaan-kerajaan Negeri untuk memodenkan pentadbiran tanah kelambatan yang dikatakan itu sudah beransur berkurangan bahkan pada masa ini Pejabat Pendaftar Hakmilik Negeri Selangor berjaya mengendalikan pendaftaran urusan tanah dalam masa sehari dua sahaja. Adalah menjadi hasrat dan impian Kementerian ini dan Kerajaan-kerajaan Negeri untuk membawa pentadbiran tanah memasuki satu era baru iaitu pentadbiran tanah berkomputer. Insya Allah dengan berkat ketekunan dan kejujuran semua pihak hasrat dan impian ini akan menjadi kenyataan tidak berapa lama lagi.

Mengenai syor supaya panggilan PHT atau Pemungut Hasil Tanah (Collector) diberi nama lain yang lebih sesuai agar sejajar dengan semangat perundangan tanah yang digubal dan disyorkan itu, Kementerian telah meneliti hal ini sesungguhnya dan

besar kemungkinan sekiranya panggilan Pemungut Hasil Tanah itu tidak tepat, satu panggilan baru akan diberi sedangkan panggilan Pegawai Hal Ehwal Tanah itu juga mengandungi perkataan atau ungkapan PHT, maka Jawatankuasa yang berkenaan yang pada asalnya meneliti panggilan itu harus mengambil syor ini sebagai satu ketepatan kepada syor yang terdahulu.

Kebelakangan ini banyak kita mendengar laporan-laporan berkaitan dengan cadangan pindaan kepada Seksyen 43 Kanun Tanah Negara yang Ahli Yang Berhormat dari Kemaman dan Matang mengemukakannya. Suka saya memaklumkan bahawa perkara ini adalah satu isu yang serius dan melibatkan dasar negara, sebelum mencapai sesuatu keputusan Kerajaan terpaksa berhati-hati atas apa-apa implikasinya dari sudut politik, sosial dan ekonomi.

Tuan Yang Dipertua, Kementerian ini memang sedar akan berbagai masalah berkaitan dengan pengambilan balik tanah yang dikemukakan dalam bentuk-bentuk persoalan oleh Ahli Yang Berhormat dari Parit, Tumpat, Matang, Bagan Datok dan sebentar tadi dari Baling. Banyak pindaan-pindaan diperakukan yang mana dipercayai akan dapat mengatasi masalah-masalah seperti kelambatan membayar pampasan, penilaian yang lebih rendah bagi Tanah-tanah Simpanan Melayu supaya diberi perakuan harga yang lebih, kelambatan mengemukakan rayuan ke mahkamah dan lain-lain.

Kementerian telah siap dengan satu kertas pindaan kepada undang-undang berkenaan, dan insya Allah pindaan-pindaan itu akan ditimbang oleh Kerajaan sehalus-halusnya bagi mendapatkan pelaksanaan yang lebih. Sekiranya tiada apa aral yang menghalang maka pindaan itu akan

dapat dibentangkan ke Dewan ini di sidang akan datang. Kerajaan sedar bahawa kebanyakan tuan-tuan tanah tidak begitu gemar tanahnya diambil tetapi Kerajaan mempunyai tanggungjawab membangunkan negara demi kesenangan dan kebahagiaan rakyat, keperluan-keperluan asas seperti sekolah, hospital, klinik, jalan raya, jambatan dan lain-lain lagi perlu diadakan, sementara Kerajaan membelanjakan berjuta-juta ringgit setiap tahun ke arah pembangunan rakyat adalah dipinta membuat sedikit pengorbanan demi kepentingan negara. Kita harus bersyukur bahawa negara kita mempunyai undang-undang yang adil dalam hal ini. Dalam setiap kes pengambilan tanah Kerajaan diwajibkan bukan sekadar membayar wang pampasan sahaja tetapi pampasan itu hendaklah berasas kepada nilai harga pasaran bagi tanah yang terlibat. Kerajaan juga mencadangkan supaya sekiranya ada keluarga ataupun pihak-pihak tertentu terjejas akibat pengambilan balik tanah yang berkenaan maka gantian diberi dan dengan hal yang sedemikian perihal yang diberitakan menerusi kisah di Baling itu kemungkinan dapat diatasi oleh pihak berkenaan.

Tuan Yang Dipertua, salah satu perkara yang boleh dikatakan agak sensitif bila kita berbincang mengenai hal-hal tanah ialah kedudukan Tanah Simpanan Melayu (TSM). Tidak berapa lama dahulu, saya sendiri ada menyatakan bahawa lebih kurang 800,000 ekar atau 320,000 hektar tanah telah terlepas daripada pemilikan orang Melayu sendiri kepada pihak-pihak lain yang senarainya terlalu panjang untuk dinyatakan. Angka ini adalah satu angka yang kasar sahaja.

Baru-baru ini Kementerian telah membuat penyelidikan terhadap kedudukan TSM di seluruh Semenanjung. Hasil dari penyelidikan ini yang akan dimuatkan dalam satu

laporan bagi kegunaan Kerajaan-kerajaan Negeri telah merumuskan kedudukan-kedudukan yang harus diberi perhitungan yang baru. Di atas kesedaran yang baru inilah maka Kementerian telah mengesyorkan supaya suatu Jawatankuasa ditubuhkan bagi menentukan kedudukan TSM sebenarnya di seluruh tanah air dan jika perlu memberi nasihat-nasihat tadbir dari masa ke semasa.

Saya ingin menegaskan di sini bahawa Perlembagaan Negara memberi perlindungan yang secukupnya kepada Tanah Simpanan Melayu tiap-tiap inci TSM yang hilang statusnya sebagai TSM sama ada setelah diambil balik oleh Kerajaan untuk kegunaan awam atau setelah digunakan oleh pihak-pihak lain atas tujuan-tujuan tertentu menurut undang-undang ianya akan diberi perhitungan yang setimpal. Kita harus maklum bahawa dari segi undang-undang TSM yang diambil balik di bawah Akta Pengambilan Balik Tanah tidak hilang statusnya sebagai Tanah Simpanan Melayu.

Tuan Yang Dipertua, Ahli-ahli Yang Berhormat dari Parit, Tumpat dan Bagan Datok juga telah mengemukakan supaya Kerajaan berhati-hati tentang kedudukan Tanah Simpanan Melayu dan juga Tanah Simpanan Melayu yang telah digunakan oleh pihak-pihak tertentu.

Ada juga dibangkitkan pada hari Jumaat kelmarin bahawa terdapat banyak TSM kepunyaan orang Melayu yang nama Melayunya terdapat di dalam geran sahaja, tetapi pada hakikatnya tanah itu dimiliki oleh pihak-pihak lain. Ini terjadi apabila tuan tanah yakni orang Melayu itu menjualkan tanahnya kepada bukan Melayu, tetapi pindahmilik tidak didaftarkan, hanya menerusi suratcara yang berasingan. Masalah ini adalah

sukar untuk diatasi, kerana undang-undang tidak boleh menghalang tuan-tuan tanah sedemikian daripada melakukannya kerana urusan jual-beli itu dibuat secara bersendirian. Dalam hubungan ini Kerajaan sentiasa menyeru orang-orang Melayu supaya jangan tergoda dengan harga-harga lumayan yang ditawarkan terpulanglah kepada orang-orang Melayu sendiri untuk mengekalkan miliknya demi kepentingan generasi akan datang.

(Dr Abdul Hamid bin Pawanteh
mempengerusikan Mesyuarat)

Tuan Yang Dipertua, masalah tanah terbiar telah banyak diperkatakan semenjak 5 tahun yang lalu. Saya tidak bercadang untuk menyentuh perkara ini satu-persatu oleh kerana Dewan mempunyai urusan yang sangat penting hari ini iaitu menerusi cadangan daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri untuk mengemukakan Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) kita. Memadai bagi saya untuk menyatakan sehubungan dengan tanah terbiar ini bahawa Kerajaan sedang menyusun langkah-langkah yang tertentu sama ada menerusi kerjasama dan Jawatankuasa Pelaksana antara Kementerian-kementerian atau menerusi kerjasama dengan Kerajaan Negeri menggubal langkah-langkah dan dasar yang praktikal bagi mengatasi masalah ini.

Walaupun FELCRA dijangka dapat memulihkan lebih kurang 60,000 hektar tanah terbiar, namun keluasan tanah terbiar di seluruh negara hanyalah sekelumit yang dapat diatasi secara pemuliharaan menerusi agensi-agensi jika dibandingkan dengan keluasan yang sebenar yakni 1.1 juta ekar. Sekiranya mereka sendiri tidak berminat iaitu tuan punya tanah untuk memulihkan tanah sendiri, maka kita akan berhadapan dengan masalah nilai hidup dan cara hidup yang sangat mendap pada masa akan datang. Hal

ini perlu diatasi bukan sahaja dari segi gesaan Kerajaan Negeri, tetapi juga dari gesaan kursus-kursus dari masa ke semasa. Oleh yang demikian, satu kerja yang harus dibuat sekarang ialah bagi menyedarkan rakyat atas pentingnya mereka menjalankan kegiatan memulihkan tanah terbiar masing-masing. Ini tidak wajar dipertanggungjawabkan terus dan hanya kepada rakyat, haruslah diadakan semacam kempen-kempen yang besar-besaran dan haruslah diadakan seperti ikhtiar yang menyeluruh supaya setiap mukim dan kampung terlibat melaluinya. Untuk hal ini satu jentera pendaftaran tanah terbiar yang baru harus dijalankan dan juga penyatuan ladang-ladang kecil atau tanah-tanah pegangan kecil harus dilaksanakan dengan konsep baru dan perlaksanaan yang baru.

FELCRA dengan kerjasama Kementerian Pertanian akan juga mengendalikan salah satu daripada tanggungjawab yang berat ini bagi dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Kelima dan sebahagian dari baki Rancangan Malaysia Keempat ini.

Tuan Yang Dipertua, berhubung dengan masalah tanah di Kelantan, suka saya memaklumkan bahawa tanah milik yang diwartakan sebagai kawasan penyelesaian adalah ditegah daripada dibuat sebarang urusan seperti pindahmilik dan gadaian di bawah ordinan yang digubal khusus bagi menyelaraskan kerja-kerja tanah di Kelantan itu. Sehingga ini lebih kurang 350,000 hakmilik baru telah dikeluarkan dan ini merupakan hampir 80% daripada jumlah lot tanah milik di seluruh negeri Kelantan itu telah dapat dibereskan. Sungguhpun Rancangan Penyelesaian Tanah Kelantan ini menimbulkan sedikit sebanyak masalah, namun dari segi jangka panjang faedahnya kepada tuan-tuan tanah yang berkenaan adalah banyak.

Sekiranya tidak disegerakan sedemikian berpuluh-puluh ribu tuan tanah di negeri Kelantan akan menghadapi masalah-masalah yang lebih rumit lagi kerana banyak tanah di negeri itu yang masih berdaftar dengan nama orang-orang yang telah meninggal dunia berpuluh-puluh tahun dahulu ataupun nama tuan-tuan tanah asal yang telah menjual tanah itu semenjak berabad yang lalu. Oleh kerana tuan-tuan tanah yang terlibat ini terdiri dari golongan rakyat desa yang miskin dan dengan izin ignorant, dan memerlukan pertolongan Kerajaan, maka Kerajaan belumlah lagi bercadang untuk menarik balik khidmat yang berguna itu.

Tuan Yang Dipertua, adalah diharapkan dengan sedikit-sebanyak penjelasan itu, soalan-soalan yang ditimbulkan dari Ahli-ahli Yang Berhormat adalah sedikit-sebanyak terjawab dan menyempurnakan masalah-masalah yang dikemukakan.

Kementerian akan cuba sedaya-upaya memperbaiki prestasi dari segi pentadbiran tanah, setakat mana yang dibenarkan dan diluluskan oleh undang-undang. Walau bagaimana pun, sebahagian daripada tanggungjawab ini adalah terletak kepada kesedaran dan kerjasama dari pihak Kerajaan Negeri dan para pentadbir yang telah kita beri tugas serta kuasa-kuasa tertentu itu.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa. Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa. Rang Undang-undang ditimbang dalam Jawatankuasa.

(Dr Abdul Hamid bin Pawanteh
mempengerusikan Jawatankuasa)

Fasal 1 dan 2 diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PERLEMBAGAAN (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

4.20 ptg.

Perdana Menteri (Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad): Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan supaya satu Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Perlembagaan dibacakan bagi kali kedua.

Tuan Yang Dipertua, undang-undang adalah satu ciri penting bagi sesuatu negara, kerana undang-undang adalah satu ciri penting bagi sesuatu negara, kerana undang-undang membolehkan sesebuah negara menjalankan pentadbiran dan kegiatannya dengan teratur dan terjamin. Undang-undang juga menentukan rakyat dan lain-lain anggota masyarakat sesebuah negara hidup aman damai dan terpelihara dari sebarang ancaman atau penindasan. Tetapi, oleh kerana sesebuah negara dan masyarakatnya tidaklah statik, dan sebaliknya sering berubah dan bertukar corak, maka undang-undang terpaksa dipinda dan disesuaikan dari masa ke semasa. Demikianlah undang-undang buatan manusia. Cuma undang-undang Tuhan sahaja yang tidak dapat diubah. Walaupun demikian, Kerajaan tidak berminat untuk meminda undang-undang asas negara, iaitu Perlembagaan, dengan sewenang-wenangnya. Pindaan yang dicadangkan ini perlu dibuat kerana keadaan dalam negara telah berubah

sehinga peruntukan baru terpaksa diadakan untuk menjaga kepentingan rakyat dan pengurusan pentadbiran.

Tuan Yang Dipertua, Rang Undang-undang yang dibentangkan dalam Dewan yang mulia ini adalah bagi tujuan meminda beberapa Perkara Perlembagaan, termasuk Perkara I, Eksekutif, Badan Perundangan Persekutuan, Suruhanjaya-suruhanjaya Kehakiman, Kuasa-kuasa Darurat dan Jadual-jadual Kelapan dan Kesembilan. Kebanyakan pindaan yang dibentangkan adalah merupakan pindaan berbangkit sahaja, yang bertujuan menjelas dan menghapuskan keraguan terhadap peruntukan yang sedia ada. Semangat dan prinsip yang termaktub dalam Perlembagaan Malaysia tidak akan terjejas dengan pindaan yang dicadangkan ini.

Tuan Yang Dipertua, pindaan kepada Perkara 43A bertujuan membuat peruntukan dalam Fasal (2) kepada Perkara itu supaya menjelaskan bahawa seseorang Timbalan Menteri semasa membantu Menteri dalam menjalankan kewajipan dan fungsi Menteri, hendaklah mempunyai segala kuasa yang dipunyai oleh Menteri, bagi maksud membantu Menteri itu. Pindaan seumpama ini juga dicadangkan kepada Perkara 43B bagi menjelaskan bahawa seseorang Setiausaha Parlimen mempunyai segala kuasa yang dipunyai oleh Menteri dan Timbalan Menteri, semasa membantu mereka dalam menjalankan kewajipan dan fungsi mereka. Pindaan ini akan membolehkan Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen dengan arahan Menteri, mengemukakan Rang Undang-undang tertentu dalam Dewan Rakyat dan Dewan Negara apabila Menteri berkenaan tidak dapat menjalankan tugasnya kerana sesuatu sebab. Ini tidak bermakna Timbalan Menteri dan Setiausaha

Parlimen berkuasa seperti Menteri dan boleh mengganti Menteri dalam Jemaah Menteri atau mengendalikan tugas-tugas yang dihadkan kepada Menteri sahaja.

Tuan Yang Dipertua, pindaan juga dicadangkan kepada perkara 46 berhubung dengan bilangan kerusi Dewan Rakyat. Pindaan terakhir kepada bilangan kerusi Dewan Rakyat telah dibuat dalam tahun 1973. Semenjak itu bilangan pemilih yang berdaftar telah bertambah hampir 50%. Memandangkan kepada pertambahan bilangan pemilih ini, adalah dicadangkan supaya peruntukan Perkara 46 dipinda untuk menambah bilangan kerusi di Dewan ini sebanyak 22 kerusi lagi, iaitu 18 bagi Semenanjung Malaysia dan 4 bagi Negeri Sabah. Dengan pindaan ini jumlah kerusi bagi Dewan Rakyat ialah 176. Bilangan kerusi bagi Negeri Sarawak tidak berubah, kerana Sarawak telah meminda kawasan pilihanraya dalam tahun 1977 dan Perlembagaan tidak mengizin pindaan sebelum genap 8 tahun.

Tambahan kerusi yang dicadangkan adalah seperti berikut:

(i) Johor		2
(ii) Kedah		1
(iii) Kelantan		1
(iv) Melaka		1
(v) Negeri Sembilan		1
(vi) Pahang		2
(vii) Pulau Pinang		2
(viii) Perak		2
(ix) Sabah		4
(x) Selangor		3
(xi) Terengganu		1
(xii) Wilayah Persekutuan		2

Bagi Negeri Perlis tidak ada tambahan, Tuan Yang Dipertua (*Ketawa*).

Parlimen mengikut Perlembagaan, berkuasa menentukan bilangan kerusi Dewan Rakyat untuk tiap-tiap Negeri. Penentuan sempadan kawasan-kawasan pilihanraya akan dibuat oleh Suruhanjaya Pilihanraya setelah pindaan mengenai bilangan kerusi diluluskan. Urusan kajian bagi menentukan sempadan kawasan pilihanraya oleh Suruhanjaya Pilihanraya hanya boleh dibuat selepas 8 tahun, tetapi tidak melebihi 10 tahun sesudah urusan kajian yang terakhir. Dengan demikian, urusan penentuan sempadan kawasan bagi kali ini, mestilah selesai tidak lewat dari 26hb Julai, 1984. Walau bagaimanapun, kawasan-kawasan baru cuma akan diguna bagi pilihanraya umum yang akan datang. Jika sesuatu pilihanraya kecil perlu diadakan sebelum pilihanraya umum akan datang, kawasan-kawasan yang sedia ada sekarang akan digunakan.

Tuan Yang Dipertua, pindaan yang dicadangkan kepada Perkara 48 ialah untuk menetapkan, iaitu mana-mana Ahli Parlimen yang hilang kelayakannya di bawah peruntukan Perkara 48 (1) (e) atau Perkara 48 (2), maka hilang kelayakan itu hendaklah berkuatkuasa hanya selepas 14 hari dari tarikh sabitan dan hukuman menurut peruntukan Perkara-perkara itu. Pindaan ini juga memperuntukkan iaitu jika dalam tempoh 14 hari, Ahli itu membuat rayuan atau membawa lain-lain prosiding mahkamah berkenaan sabitan dan hukuman itu, maka bilangan kelayakan hendaklah mula berkuatkuasa hanya selepas tamatnya tempoh 14 hari dari pelupusan rayuan atau lain-lain prosiding mahkamah. Jika seseorang Ahli itu memasukkan suatu petisyen untuk mendapat ampun dalam tempoh 14 hari dari hari pelupusan rayuan atau lain-lain prosiding mahkamah, hilang kelayakan itu hendaklah mula berkuatkuasa sebaik sahaja petisyen itu dilupuskan.

Peruntukan mengenai penangguhan kuatkuasa hilang kelayakan yang tersebut tidak terpakai bagi maksud penamaan calon pilihanraya atau perlantikan ke mana-mana Dewan Parlimen. Pindaan seumpama ini juga dicadangkan dalam Jadual Kelapan bagi Ahli-ahli Dewan-dewan Negeri.

Berikutan dari pindaan kepada Perkara 48 yang disebutkan itu, Perkara 53 juga adalah dipinda bagi memperuntukkan bahawa hilang kelayakan seseorang Ahli yang didapati bersalah dan dikenakan hukuman seperti yang diperuntukkan dalam Perkara 48 (1) (3) dan 48 (2) akan berkuatkuasa secara otomatis mengikut peruntukan-peruntukan Fasal baru (4) Perkara 48 tanpa Dewan mengambil apa-apa keputusan mengenai soal hilang kelayakan Ahli yang berkenaan.

Tuan Yang Dipertua, pengalaman kita telah menunjukkan betapa sukarnya untuk mendapatkan calon-calon bagi jawatan Yang Dipertua, Timbalan Yang Dipertua Dewan Negara dan Dewan Rakyat, Pengerusi, Timbalan Pengerusi dan Ahli-ahli Suruhanjaya Pilihanraya dan Suruhanjaya-suruhanjaya Perkhidmatan. Masalah ini lebih ketara sejak berkuatkuasanya peruntukan yang melarang seseorang pemegang jawatan tersebut dari menjadi ahli lembaga, atau dari menjadi seorang pekerja pertubuhan, atau melibatkan diri dalam perusahaan, perdagangan, perindustrian atau lain-lain pengusahaan. Dengan adanya larangan-larangan yang sebegitu ketat, maka kebanyakan orang yang difikirkan sesuai dan layak dilantik memegang jawatan itu, tidak berminat menerima perlantikan itu. Ini telah menimbulkan satu masalah untuk mencari dan melantik orang-orang yang benar-benar layak dan sesuai memegang jawatan-jawatan tersebut. Oleh itu adalah perlu demi kepentingan negara, larangan-larangan

kepada Timbalan-timbalan Yang Dipertua Dewan Negara dan Dewan Rakyat ditarik balik dan bagi Ahli-ahli Suruhanjaya dilonggarkan. Walau bagaimanapun, larangan-larangan tersebut dikekalkan bagi Yang Dipertua-Yang Dipertua Dewan Negara dan Dewan Rakyat serta Pengerusi-pengerusi Suruhanjaya. Dengan itu Perkara 56, 57, 114 dan 142 adalah dipinda. Syarat-syarat kerja akan dipinda melalui proses pentadbiran.

Berhubung dengan pindaan kepada Perkara 57, tujuannya adalah untuk menambahkan seorang lagi Timbalan Yang Dipertua Dewan Rakyat. Pengwujudan jawatan baru ini adalah bagi membolehkan Dewan ini menjalankan urusan-urusannya dengan lancar. Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, semakin bertambah tanggungjawab Kerajaan, maka semakin banyaklah urusan Parlimen. Ini bermakna tanggungjawab Yang Dipertua dan Timbalannya juga bertambah. Keperluan kepada seorang lagi Timbalan Yang Dipertua lebih ketara lagi pada masa persidangan Belanjawan, ataupun apabila Dewan terpaksa bersidang hingga lewat malam. Dalam keadaan seperti ini, adalah agak berat bagi Yang Dipertua dan Timbalannya menjalankan tugas sebagai pengerusi, terutamanya apabila salah seorang daripada mereka uzur atau meletak jawatan, atau mempunyai tugas-tugas rasmi yang lain yang perlu juga ditunaikan.

Tuan Yang Dipertua, perkara 59 memperuntukkan, bahawa jika seseorang Ahli tidak mengambil tempatnya dalam masa tiga bulan dari tarikh Majlis Parlimen bersidang bagi pertama kalinya selepas ia dipilih, atau dalam masa yang lebih lanjut sebagaimana yang dibenarkan oleh Majlis Parlimen, maka kosonglah tempatnya itu. Pindaan kepada Perkara 59 adalah dengan tujuan melanjutkan masa yang wajib bagi

seseorang Ahli mengambil tempatnya dari tempoh tiga bulan kepada enam bulan. Tanpa pindaan ini, Dewan terpaksa meluluskan satu usul untuk membolehkan seseorang Ahli itu mengambil tempatnya selepas tiga bulan yang tersebut.

Tuan Yang Dipertua, Negeri Melaka tidak mempunyai tanah rizab Melayu khas bagi orang Melayu, tetapi sebaliknya mempunyai "tanah adat Melaka" atau "Malacca Customary Land". Tanah adat Melaka ini boleh dimiliki oleh orang Melayu sahaja, tetapi kawalan ke atas tanah adat Melaka tidak dapat dilakukan dengan berkesan di bawah peruntukan undang-undang yang sedia ada.

Mengikut Perkara 90 (1) Perlembagaan Persekutuan, dan Seksyen 108 Akta Kanun Tanah Negara (Hakmilik Pulau Pinang dan Melaka) 1963, tanah adat Melaka tidak boleh dipindah milik, dipajak atau diturun milik kepada orang bukan Melayu. Namun demikian, sekatan-sekatan ini pada amalnya, tidak menghalang orang bukan Melayu menguasai atau menduduki tanah adat Melaka. Kajian mengenai perkara ini menunjukkan bahawa seluas 364 hektar tanah adat Melaka telah digadai kepada orang bukan Melayu. Tetapi sebenarnya tanah itu telah dijual serta diduduki dan diusahakan oleh mereka ini.

Untuk mengatasi masalah ini, adalah dicadangkan supaya Perkara 90 Perlembagaan Persekutuan dipinda untuk membolehkan sekatan-sekatan tertentu dikenakan melalui undang-undang berkenaan.

Tuan Yang Dipertua, dalam tahun 1978 rayuan kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy dalam perkara-perkara Perlembagaan dan jenayah telah dihapuskan sama sekali dan Mahkamah Persekutuan adalah merupakan mahkamah yang terakhir dan muktamad dalam perkara-perkara

tersebut. Tetapi rayuan dalam kes-kes sivil yang tertentu telah dikekalkan dan pada masa ini rayuan kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy dalam kes-kes sivil tersebut boleh dibuat.

Masanya telah sampai untuk kita memansuhkan sama sekali rayuan kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy. Kita telah merdeka selama lebih dari 25 tahun. Dalam masa itu hakim-hakim kita telah menunjukkan kebolehan mereka dan dapat mengendalikan semua kes termasuk kes-kes sivil dengan memuaskan. Maka adalah wajar kita mempunyai kepercayaan kepada hakim-hakim kita sendiri untuk membuat keputusan yang adil dan bijaksana. Oleh itu, pindaan yang dicadangkan mengenai Perkara 131 dan 121 serta Perkara-perkara lain dalam Bahagian IX Perlembagaan, adalah bagi memansuhkan peruntukan yang membenarkan rayuan dibuat kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy dan memperuntukkan Mahkamah Persekutuan sebagai mahkamah rayuan terakhir di negara ini dan menamakannya sebagai Mahkamah Agung atau dalam bahasa Inggeris "Supreme Court".

Walau bagaimanapun, tarikh berkuatkuasanya pindaan ini akan ditetapkan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong melalui Pemberitahuan dalam *Warta*. Ini adalah perlu memandangkan kepada hakikat bahawa tindakan-tindakan lain mesti diambil sebelum pindaan ini dapat dikuatkuasakan. Tindakan-tindakan tersebut adalah berkaitan dengan pindaan yang perlu dibuat kepada Perjanjian di antara Kerajaan British mengenai rayuan dalam perkara sivil kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy dan pindaan kepada undang-undang negara kita dan undang-undang British dalam perkara yang sama.

Tuan Yang Dipertua, negara kita mengamalkan sistem Pemerintahan Beraja mengikut Perlembagaan. Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Raja-Raja, sebagai tumpuan kesetiaan dan kemuncak dalam sistem pemerintahan negara dan negeri, mempunyai kedudukan yang tinggi dan istimewa yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan dan juga Perlembagaan Negeri. Kedudukan yang tinggi ini adalah juga dicerminkan dalam Rukunegara. Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Raja-Raja merupakan simbol perpaduan dan taat setia segenap lapisan masyarakat. Kedudukan yang istimewa ini bererti bahawa Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Raja-Raja merupakan institusi yang tidak berpihak. Begitu juga halnya, Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Raja-Raja tidak melibatkan diri dalam hal-hal politik. Memandangkan kepada hakikat inilah, maka Perlembagaan-perlembagaan Negeri masing-masingnya memperuntukkan bahawa dalam urusan pentadbiran negara, Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Raja-Raja bertindak atas nasihat Jemaah Menteri dan Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri.

Tuan Yang Dipertua, Perlembagaan ada membuat peruntukan di mana Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong boleh bertindak mengikut budi-bicara Baginda di dalam beberapa perkara. Perisytiharan

darurat tidak termasuk di dalam bidang tugas di mana Baginda boleh bertindak atas budi-bicara Baginda. Perkara 40 (1) dalam Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bahawa Yang Dipertuan Agong akan bertindak mengikut nasihat Jemaah Menteri yang ditugaskan oleh Jemaah Menteri.

Pindaan kepada 150 adalah bertujuan untuk menjelaskan bahawa Perdana Menteri dipertanggungjawabkan untuk menasihati Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong mengenai perisytiharan darurat.

Mengikut prinsip sistem demokrasi berparlimen yang diamalkan di negara kita, kuasa membuat undang-undang adalah hak Parlimen. Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, Parlimen terdiri daripada Yang Dipertuan Agong, Dewan Negara dan Dewan Rakyat, masing-masing dengan tugas dan tanggungjawabnya. Proses mewujudkan sesuatu undang-undang itu berakhir dengan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong menurunkan tandatangan perkenan Baginda. Oleh kerana kadang-kala ada kemungkinan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong, atas sebab-sebab tertentu, tidak dapat memberi perkenan kepada sesuatu rang undang-undang dengan segera, maka adalah dicadangkan supaya Perkara 66 (5) dipinda bagi memperuntukkan bahawa selepas 15 hari rang undang-undang itu dipersembahkan kepada Baginda, maka hendaklah disifatkan bahawa Baginda telah pun memperkenankannya.

Tuan Yang Dipertua, Wilayah Persekutuan telah ditubuhkan melalui Akta Perlembagaan (Pindaan) (No. 2) 1973. Akta ini, antara lain, telah membuat peruntukan tentang perubahan sempadan Negeri Selangor, perlepasan kuasa-kuasa Kerajaan Negeri Selangor terhadap

kawasan Wilayah Persekutuan, bidang kuasa Kerajaan Persekutuan ke atas Wilayah Persekutuan dan beberapa peruntukan lain berbangkit daripada penubuhan Wilayah Persekutuan. Walaupun Perlembagaan Persekutuan ataupun undang-undang yang ada kaitan dengan penubuhan Wilayah Persekutuan tidak menyatakan secara khusus bahawa Wilayah Persekutuan adalah merupakan sebahagian daripada Persekutuan atau Malaysia, tetapi adalah nyata Wilayah Persekutuan menjadi sebahagian daripada Malaysia. Namun demikian, untuk mengelak dari sebarang keraguan, atau tafsiran yang berlainan, maka Jadual Kesembilan dicadangkan dipinda dengan memasukkan satu butiran baru, iaitu butiran 27 untuk menjelaskan bahawa Parlimen mempunyai kuasa membuat undang-undang mengenai semua perkara berhubung dengan Wilayah Persekutuan.

Tuan Yang Dipertua, Walaupun Perlembagaan negara merupakan undang-undang yang tertinggi, namun ia adalah undang-undang. Sebagaimana kita maklum, Perlembagaan kita mengandungi peruntukan-peruntukan yang terperinci jika dibandingkan dengan Perlembagaan setengah-setengah negara lain. Oleh itu, adakalanya bagi membolehkan undang-undang lain diadakan atau diperkemaskan, perubahan-perubahan tertentu kepada Perlembagaan perlu dibuat. Ada ketikanya pindaan hakiki kepada Perlembagaan perlu juga dibuat. Perlembagaan kita telah dipinda pada masa-masa yang lalu, dan kali akhir kita meminda Perlembagaan ialah dalam tahun 1981. Pindaan kepada Perlembagaan bukanlah dibuat dengan sewenang-wenangnya, tetapi setelah mengambil kira berbagai-bagai faktor dan tujuannya adalah untuk kepentingan rakyat dan pemerintahan serta pentadbiran negara yang berkesan.

Tuan Yang Dipertua, Saya mohon mencadangkan.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah bahawa Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Perlembagaan dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar.

4.46 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk mengambil bahagian di dalam perbahasan Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1983 yang telah disampaikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tadi.

Tuan Yang Dipertua, soal meminda Perlembagaan adalah satu perkara yang amat penting dan saya begitu bersetuju dengan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bahawa Perlembagaan tidak boleh dipinda dengan sewenang-wenangnya.

Tuan Yang Dipertua, salah satu pindaan yang dicadangkan dalam Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1983 adalah berkaitan dengan pindaan Perkara 46 Perlembagaan yang memperuntukkan penambahan Ahli-ahli Dewan Rakyat daripada semua negeri di Wilayah Persekutuan kecuali Perlis dan Sarawak. Cadangan pindaan Perkara 46 itu membuat peruntukan supaya Ahli-ahli Dewan bertambah dari 154 orang yang terdapat sekarang kepada 176 orang iaitu satu penambahan seramai 22 kerusi untuk penggal Parlimen yang akan datang. Saya tidak ingin menyatakan di sini kandungan keanggotaan baru Dewan Rakyat yang dicadangkan itu oleh kerana ianya telah dibutirkan dalam Fasal 5(1) Rang Undang-undang ini.

Meskipun saya menyokong pada dasarnya cadangan pindaan Perkara 46 yang memperuntukkan penambahan keanggotaan Dewan Rakyat diperlukan dengan sebab pertambahan bilangan penduduk dan bilangan pemilih berdaftar sejak tahun 1974 iaitu tarikh yang terakhir untuk ulang kaji sempadan-sempadan pilihanraya, tetapi izinkan saya menyatakan di sini bahawa saya tidak bersetuju dengan cadangan tentang bilangan kawasan pilihanraya Parlimen baru yang akan diwujudkan terutamanya untuk Wilayah Persekutuan. Sebagai salah seorang Ahli Parlimen yang dipilih daripada salah satu dari 5 kawasan Parlimen dalam Wilayah Persekutuan, saya ingin memberi pandangan-pandangan saya mengenai penambahan kerusi dalam Wilayah Persekutuan ini.

Tuan Yang Dipertua, adalah dicadangkan penambahan bilangan kerusi Parlimen dalam Wilayah Persekutuan dari 5 kerusi ke 7 buah kerusi saya berpendapat bahawa dengan hanya penambahan dua kerusi untuk Wilayah Persekutuan sahaja secara amnya tidaklah mencukupi dan tidaklah dikatakan adil kepada rakyat yang memerlukan lebih ramai Ahli Parlimen bagi mengendalikan masalah-masalah mereka yang kian bertambah setiap hari oleh kerana pertumbuhan dan pembangunan yang kian berterusan dalam Wilayah Persekutuan ini. Adalah pandangan saya bahawa seharusnya terdapat pertambahan sebanyak 5 kerusi lagi kepada 5 kerusi yang ada sekarang di dalam Wilayah Persekutuan untuk menjadikannya 10 kerusi.

Saya ingin menguatkan hujah saya untuk menarik perhatian Dewan ini mengenai 5 buah kawasan Parlimen yang terdapat sekarang dalam Wilayah Persekutuan dan bilangan pengundi ataupun pemilih berdaftar yang mereka wakili sehingga akhir tahun 1982, terdapat 80,919 pengundi di Setapak; 86,905 pengundi di

Damansara; 77,522 pengundi di Kepong; 103,978 pengundi di Sungai Besi dan di Kuala Lumpur Bandar pula seramai 59,244 pengundi menjadikan kesemuanya berjumlah 408,568 pengundi. Dengan memerhatikan bilangan pengundi dalam kawasan-kawasan pilihanraya yang saya sebutkan tadi adalah jelas bahawa cadangan penambahan 2 kerusi lagi untuk Wilayah Persekutuan tidak akan mencukupi untuk mewakili para pengundi. Sebaliknya mestilah ditambah 5 kerusi lagi bukan 2 dan ini menjadikan 10 kerusi atau 10 orang Ahli Parlimen untuk Wilayah Persekutuan. Lagi pun penduduk Wilayah Persekutuan adalah dijangka melebihi sejuta orang pada pilihanraya umum yang akan datang. Dan pertambahan penduduk dalam Wilayah Persekutuan adalah berlaku dengan cepat terutamanya dalam dekad terakhir yang mengalami kadar perkembangan tahunan purata sebanyak 4.3%.

Dalam Laporan Bancian Unit Sosio-Ekonomi Plan Induk Kuala Lumpur untuk tahun 1979 adalah diramalkan bahawa penduduk Wilayah Persekutuan akan menjadi seramai 1.5 juta orang dalam tahun 1990 dan 2.2 juta penduduk dalam tahun 2000. Memandangkan kepada jangkaan pertambahan penduduk yang saya nyatakan tadi terdapat keperluan untuk mewujudkan sebanyak 5 kawasan lagi sebagai tambahan kepada 5 kawasan Parlimen yang ada di dalam Wilayah Persekutuan sekarang.

Tuan Yang Dipertua, Fasal 5 Rang Undang-undang ini bertujuan membuat peruntukan bagi menghendaki Suruhanjaya Pilihanraya menjalankan ulangkaji tentang pembahagian Persekutuan dan Negeri-negeri kepada bahagian-bahagian pilihanraya di bawah Perkara 113 Perlembagaan. di atas aspek pindaan inilah maka saya

ingin mengemukakan pandangan-pandangan saya yang berikut:

Hujah umum bahawa lebih ramai rakyat menghendaki lebih ramai Wakil Rakyat sahaja sudah cukup untuk memperkuat alasan keperluan -pertambahan bilangan kawasan pilihanraya. Akan tetapi apa yang dianggap sama pentingnya ialah bagaimana Suruhanjaya Pilihanraya akan membahagi dan menumpukan kawasan-kawasan baharu terutamanya pengujudan ini akan memerlukan satu rombakan semula (rejoin) sempadan-sempadan kawasan yang terdapat sekarang.

Memandang kepada cadangan pindaan kepada Perkara 40 dan tertakluk kepada peruntukan Fasal 2 Perkara 113 Perlembagaan, Suruhanjaya Pilihanraya mestilah sekarang menyiapkan pekerja merombak semula kawasan-kawasan termasuk diumumkan kepada orang ramai mengenai sempadan-sempadan kawasan pilihanraya baharu untuk ulasan umum. Rombakan semula kawasan pilihanraya tahun 1983 dan 1984 ini ialah satu perkara utama untuk kepentingan orang ramai kerana ianya melibatkan kedudukan dan pembahagian kuasa politik dalam Malaysia oleh kerana di bawah sistem pemerintahan demokrasi berparlimen kita kuasa politik ditentukan dengan cara bagaimana sesuatu kawasan pilihanraya dirombak dan melalui pembahagian pengundi dalam kawasan-kawasan pilihanraya. Memandangkan kepada perkembangan yang penting ini, saya suka menggesa Suruhanjaya Pilihanraya supaya mengambil langkah-langkah untuk memastikan bahawa dalam proses rombakan semula kawasan pilihanraya, kuasa politik tidak boleh dikenali melalui sesuatu kaum tetapi mestilah diselerak di kalangan semua rakyat Malaysia.

Kerajaan sering memperkatakan tentang penyusunan semula masyarakat Malaysia bagi mewujudkan sebuah negara yang adil menerusi penghapusan apa juga bentuk pengenalan kaum melalui apa juga kegiatan ekonomi. Dalam pada itu adalah juga menjadi harapan kita bahawa prinsip penyusunan semula akan juga digunakan dalam kerja merombak semula sempadan kawasan pilihanraya dan memastikan bahawa kuasa politik tidak akan dikenali menerusi mana-mana kaum. Adalah pandangan kami bahawa rombakan semula kawasan pilihanraya yang dijalankan sekarang pada keseluruhannya tidak adil sebagaimana dilihat dalam ulangkaji terakhir sempadan kawasan pilihanraya pada tahun 1974 yang memberi pengundi-pengundi luar bandar hak mengundi atau memilih Wakil-wakil Rakyat sebanyak 4 kali ganda jika dibandingkan dengan pengundi-pengundi di bandar. Ini nampaknya boleh melemahkan prinsip seorang satu undi.

Sebagai contohnya, kita ambil kawasan luar bandar bernama Tenggara di Johor dengan jumlah pengundi seramai 24,520 orang; Kuala Kerai di Kelantan dengan jumlah pengundi seramai 24,627 orang dan Larut di Perak dengan jumlah pengundi seramai 25,538 orang apabila dibandingkan dengan kawasan-kawasan bandar seperti Petaling yang mempunyai 114,112 orang pengundi Sungai Besi mempunyai 103,978 orang pengundi dan Damansara mempunyai 86,905 orang pengundi. Ini kerana imbalan pengundi bandar dan luar bandar tidak saksama.

Saya mencadangkan supaya Suruhanjaya Pilihanraya mengambil langkah-langkah tertentu demi kepentingan demokrasi berparlimen untuk mengamalkan dan melaksanakan prinsip seorang satu

undi, dengan demikian kawasan-kawasan bandar yang mempunyai lebih pengundi yang besar boleh dan berpeluang mempunyai lebih ramai Wakil-wakil Rakyat. Adalah menjadi pandangan saya bahawa idea atau konsep perwakilan seimbang (proportional representation) mestilah diamalkan jika proses demokrasi berparlimen dikehendaki berfaedah kepada rakyat. Sekian, terima kasih.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Yang Berhormat dari Lumut.

4.58 ptg.

Tuan Ng Cheng Kuai (Lumut): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk menyertai perbahasan tentang Akta Perlembagaan (Pindaan) 1983.

Tuan Yang Dipertua, saya tertarik hati dengan pindaan Perkara 46 yang bertujuan menambahkan lagi bilangan kerusi dalam Dewan yang mulia ini daripada 154 kepada 176. Tuan Yang Dipertua, rakyat dan negara ini haruslah merasa bertuah dan berbangga kerana sistem berparlimen yang diamalkan selama ini telah membuktikan sesuai untuk mengurus dan mentadbirkan negara kita. Semenjak tahun 1970 kemunculan formula 30%, 40% dan 30% yang dinamakan Dasar Ekonomi Baru telah mencetuskan perubahan yang besar kepada scenario dan struktur ekonomi negara ini. Tidak syak lagi menjelang tahun 1990 wajah ekonomi negara kita adalah jauh berbeza rupanya jika dibandingkan dengan tahun 1970.

Tuan Yang Dipertua, saya yakin pindaan kepada Perkara 46 Perlembagaan dan persempadanan baharu yang berikutnya akan mempengaruhi masa depan dan wajah politik negara kita. Oleh sebab itu saya mencadangkan supaya diwujudkan satu formula baharu

untuk memupuk dan seterusnya memperbadankan (institutionalise) lagi semangat kenegaraan di dalam satu negara yang berbilang kaum. Apa yang saya maksudkan tadi ialah di mana-mana bahagian yang berkenaan khususnya di Semenanjung Malaysia setiap kerusi Parlimen atau Dewan Undangan Negeri seboleh-bolehnya hendaklah mencerminkan komposisi berikut:

60% Melayu
30% Cina dan
10% India atau
60% Cina
30% Melayu dan
10% India.

Saya didorong mengemukakan cadangan ini kerana pada hemat saya selagi Wakil-wakil Rakyat malu-malu memperjuangkan nasib bangsa lain, batu asas perpaduan antara kaum mudah digoncang, ia sukar menempuhi gempur politik yang melibatkan perhubungan kaum. Saya perhatikan juga jarang-jarang Wakil Parlimen terang-terang memperjuangkan nasib bangsa lain, mereka hanya membela nasib kaum sendiri. Kecenderongan ini lebih ketara bagi wakil-wakil yang 90% pengundi-pengundinya terdiri dari satu kaum sahaja, kadang-kadang mereka cuai dan takut mempertahankan sesuatu yang adil yang melibatkan kepentingan kaum lain kerana terdedah kepada ketukan pengundi-pengundinya, sebaliknya mereka kadangkala memilih 'playing to the gallery', dengan izin, dengan ucapan-ucapan dan ungkapan-ungkapan yang tidak menghiraukan perasaan sensitif kaum lain, malah sanggup bersikap bermusuhan-musuhan untuk memperkukuhkan kewibawaannya. Jadi jika kita hendak salahkan mereka lebih elok kita menyoal sistem dan cara yang

digunakan untuk membahagi kerusi-kerusi yang pengundi-pengundinya 90% terdiri dari satu bangsa. Andainya semua kerusi Parlimen atau Dewan Undangan Negeri berasaskan sekadar 100% satu kaum polarisasi kaum akan menjadi kekal, jurang dan perpecahan masyarakat di antara kaum akan menjadi makin sukar diatasi.

Jadi wakil-wakil yang berkenaan sanggup bersikap cetek yang pemikirannya merupakan katak di bawah tempurung, dunianya hanya terbatas kepada satu bangsa, seolah-oleh bangsa lain tidak wujud. Mereka tidak lagi perlu mempelajari dan memahami tabiat dan pantang larang kaum lain. Wakil-wakil Rakyat itu tidak terasa penderitaan orang-orang kampung di kawasan pendalaman atau tidak pernah mendengar adanya kawasan kampung baru yang sesak diduduki yang mana ada 20 orang yang tinggal dalam sebuah rumah yang merangkumi 3 generasi. Mereka tidak akan menyedari betapa berbezanya kesusahan dan kesan-kesan teruk yang sebenarnya akibat kemelesetan ekonomi dunia yang masing-masing dipikul oleh kaum Melayu, China dan India di kawasan kampung-kampung baru dan ladang.

Tuan Yang Dipertua, maksud saya ialah jika formula 60%, 30% dan 10% terlaksana, suasana politik dan arus politik perkauman akan menuju ke tahap kenegaraan yang baru untuk mengkonkritkan asas negara ini. Formula ini ternyata mempunyai nilai dan ciri-ciri perpaduan untuk mengatasi masalah perhubungan antara kaum.

Tuan Yang Dipertua, saya fikir ada baiknya jika seseorang Wakil Rakyat terikat dan terdedah kepada aspirasi dan frustrasi semua kaum. Pendek kata beliau terpaksa menghadapi tekanan politik yang bercorak berbilang kaum dan mencari ikhtiar untuk mengatasinya. Oleh sebab itu

beliau akan menjadi semakin matang pemikiran dan perspektifnya, tingkah lakunya bercorak betul-betul berjiwa rakyat dalam erti kata yang sebenarnya dalam masyarakat yang berbilang kaum. Bakal-bakal pemimpin terpaksa juga mengejar untuk mewujudkan pertalian persahabatan dengan bangsa lain untuk menjamin pemilihannya untuk bertanding dalam pilihanraya dan kemudian memenanginya.

Tuan Yang Dipertua, kesan 'trickling effect', (dengan izin), formula ini sudah tentu akan mencetuskan semangat perpaduan dan kesatuan di antara kaum yang melibatkan segenap lapisan kepimpinan, termasuk peringkat persekolahan.

Tuan Yang Dipertua, saya percaya melalui terlaksananya formula 60-30-10 ini apa yang diidam-idamkan boleh tercapai, iaitu melahirkan Wakil-wakil Rakyat dan pemimpin-pemimpin masyarakat yang betul-betul mempunyai rasa kasih dan sayangnya kepada bangsa lain. Akhirnya mereka dengan gagah dan tidak malu-malu memperjuangkan nasib kaum lain. Jadi adalah menjadi harapan saya jika formula itu diterima oleh Suruhanjaya Pilihanraya kerana ia akan menghasilkan kenegaraan secara perbadanan (institutionalisation).

Pada akhirnya saya mengucapkan ribuan terima kasih kerana dapat mengemukakan buah fikiran saya tentang pindaan yang berkenaan.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh:
Yang Berhormat dari Tanjong.

5.07 ptg.

Dr Koh Tsu Koon (Tanjong): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk mengambil bahagian dalam perbincangan mengenai Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1983.

Tuan Yang Dipertua, saya ingin menumpukan perhatian kepada Fasal

5 Rang Undang-undang (Pindaan) yang hendak meminda Perkara 46 dalam Perlembagaan supaya bilangan anggota Dewan Rakyat ditambah sebanyak 22 orang, daripada 154 orang kepada 176 orang. Bilangan kerusi bagi Semenanjung Malaysia akan dinaikkan sebanyak 18 kepada 132.

Tuan Yang Dipertua, pindaan ini memang kena pada masanya bukan sahaja kerana ulangkaji diperlukan bagi tiap-tiap 10 tahun seperti yang ditetapkan dalam Perkara 113 (2) dalam Perlembagaan. Akan tetapi, lebih penting lagi, bilangan pengundi di Semenanjung Malaysia misalnya telah bertambah sebanyak 53% dan juga purata bilangan pengundi bagi kawasan pilihanraya telah pun meningkat dengan adanya beberapa kawasan di mana bilangan pengundi telah mencapai satu tahap yang sangat tinggi.

Tuan Yang Dipertua, saya mengemukakan penambahan bilangan kerusi Dewan Rakyat. Akan tetapi saya akan memberi ulasan mengenai pembahagian kerusi-kerusi di antara negeri-negeri, kemudian saya akan mengemukakan beberapa ulasan pula mengenai persempadanan (delineation) kawasan-kawasan pilihanraya dalam tiap-tiap negeri, satu tanggungjawab yang telah ditugaskan kepada Suruhanjaya Pilihanraya.

Dalam perbincangan saya, saya akan berdasarkan kepada dua prinsip yang penting, iaitu prinsip keadilan dan prinsip kecekapan. Keadilan dalam sesuatu sistem demokratik atau sistem demokratik berparlimen seperti sistem yang kita amalkan sekarang dan prinsip kecekapan dari segi perkhidmatan dan pentadbiran untuk rakyat.

Keadilan dalam sistem demokrasi adalah lahir dari konsep "semua manusia adalah bersama," dengan izin, all men are equal, satu konsep

yang didapati dalam agama-agama dan sistem-sistem kepercayaan yang utama di dunia ini khasnya Agama Islam, Buddhisme, Confucianisme dan sebagainya yang kesemuanya berasal dari Benua Asia. Oleh yang demikian ianya tidak merupakan satu konsep yang hanya terdapat di Barat ataupun dalam demokrasi Westminster, sebaliknya ianya merupakan suatu yang pokok dan universal. Sebenarnya ianya adalah asas bagi hak-hak asasi manusia.

Prinsip persamaan dalam satu sistem demokrasi adalah berdasarkan konsep "satu orang satu undi" iaitu perwakilan yang sama, di mana undi seorang adalah sama penting dengan undi seseorang yang lain tanpa mengira kaum, agama, jantina, pekerjaan, latar belakang sosial dan lokasi geography. Memang tidak dapat dinafikan bahawa dalam dunia yang sebenarnya, dengan izin, "in the practical world", adanya sekatan-sekatan dan batasan-batasan tertentu yang menghalang pencapaian ideal ini. Saya tidak sedikit pun mencadangkan satu peraturan yang ketat di mana perubahan dalam apa juga bentuk pun tidak boleh dibenarkan. Akan tetapi segala pengubahsuaian terhadap prinsip persamaan (equality) ini akibat daripada pertimbangan sekatan-sekatan praktikal mestilah ada hadnya.

Tuan Yang Dipertua, kecekapan perkhidmatan ialah lambang sebuah kerajaan yang baik. Sebuah kerajaan yang dipilih secara demokrasi hanya betul-betul boleh menjadi sebuah kerajaan "dari rakyat, oleh rakyat dan untuk rakyat", dengan izin, "of the people, by the people and for the people", yang sebenarnya jikalau ianya cekap dalam pembekalan perkhidmatan-perkhidmatan kepada rakyat selain daripada mewakili rakyat jelata.

Sebarang kekurangan dalam pembekalan perkhidmatan bermakna

rakyat tidak akan menikmati sebahagian daripada hak-hak asasi yang mereka patut perolehi. Hanya satu sistem perwakilan yang betul-betul adil dapat memastikan pembekalan perkhidmatan-perkhidmatan yang saksama serta cekap dan dengan itu memastikan keadilan bagi semua. Adalah sangat menggalakkan, Tuan Yang Dipertua, kerana didapati bahawa kecekapan perkhidmatan memang sangat dititikberatkan oleh Kerajaan Barisan Nasional. Oleh yang demikian persempadanan (delineation) kawasan-kawasan pilihanraya haruslah dibuat supaya dapat memastikan pembekalan perkhidmatan yang cekap oleh jentera Kerajaan dan juga oleh Wakil-wakil Rakyat yang berkenaan.

Dalam cara-cara yang tertentu, Tuan Yang Dipertua, kedua-dua prinsip ini iaitu keadilan dan kecekapan adalah terkandung dalam empat keperluan yang dinyatakan dalam Seksyen (2), Bahagian Pertama, Jadual Ketigabelas dalam Perlembagaan. Namun demikian, saya merasa bahawa penjelasan dan tafsiran-tafsirannya yang "logical", menasabah dan konsisten dengan semangat Perlembagaan kita haruslah diberi. Terlebih dahulu biarlah kita mengkaji pembahagian kerusi-kerusi Dewan Rakyat di antara negeri-negeri.

Soalan yang patut kita bangkitkan di sini ialah adakah pembahagian yang baru ini lebih adil daripada kedudukan sekarang mengikut definisi keadilan. Satu cara untuk menentukan hal ini ialah dengan membandingkan bilangan purata pengundi setiap kawasan bagi tiap-tiap sebuah negeri dengan purata untuk seluruh negara. Purata seluruh negara ataupun khasnya bagi Semenanjung Malaysia di bawah sistem pembahagian sekarang yang berasaskan kepada 114 buah kerusi ialah 45,731 orang

pengundi bagi tiap-tiap satu kawasan, sedangkan purata yang baru bagi 132 buah kerusi ialah 39,493 yang semua ini adalah berasaskan daftar pengundi-pengundi bagi tahun 1982.

Sebuah negeri yang mempunyai purata lebih rendah daripada purata kebangsaan ataupun purata nasional (the national average) iaitu di mana puratanya ialah kurang daripada 100% daripada purata nasional (national average) boleh dikatakan telah beruntung ataupun 'advantaged' dari segi perwakilan kerana sebilangan pengundi yang lebih kecil dapat memilih seorang Wakil Rakyat dalam negeri itu. Di sebaliknya mengikut definasi yang sama sebuah negeri yang mempunyai purata yang lebih tinggi daripada "national average", iaitu lebih daripada 100% dikatakan 'disadvantaged' dari segi perwakilan. Pada amnya rakyat di sesebuah negeri yang 'disadvantaged' ini boleh disifatkan sebagai yang kurang perwakilan. Satu undi dalam negeri seperti ini membawa nilai yang kurang apabila dibandingkan dengan satu undi di sebuah negeri yang dianggap 'advantaged'.

Biarlah kita mempertimbangkan beberapa contoh. Di bawah sistem pembahagian yang sedia ada sekarang, negeri Pulau Pinang yang mempunyai purata sebanyak 51,569 orang pengundi bagi tiap-tiap satu kawasan yang merupakan 113% daripada national average dikatakan adalah 'disadvantaged'. Begitu juga bagi negeri Selangor yang mempunyai purata yang bersamaan dengan 129% daripada national average iaitu berasaskan kepada bilangan pengundi seramai lebih daripada 647,000 orang pengundi bagi 11 kawasan. Begitu juga bagi Wilayah Persekutuan dan negeri Johor.

Sekiranya kita menggunakan ukuran ini bagi membandingkan pembahagian baru dengan pembahagian yang sedia ada sekarang

bagi tiap-tiap negeri, gambaran am yang kita dapati ialah bahawa pembahagian baru sebenarnya lebih mementingkan prinsip persamaan (equality). Purata yang baru bagi bilangan pengundi setiap kawasan pilihanraya bagi kebanyakan negeri-negeri sekarang akan mendekati purata kebangsaan (national average) yang baru. Dalam kata-kata lain, keuntungan (advantage) dari segi perwakilan yang diperolehi oleh setengah-setengah negeri akan sedikit sebanyak dikurangkan. Sebaliknya kerugian (disadvantage) yang dialami oleh negeri-negeri lain juga dikurangkan sedikit, iaitu kedudukan negeri-negeri ini akan diperbaiki.

Tuan Yang Dipertua, sebagai seorang Wakil Rakyat dari negeri Pulau Pinang, saya merasa gembira kerana memerhatikan bahawa "disadvantage" atau kerugian yang dialami oleh Pulau Pinang akan dikurangkan sedikit dengan adanya kenaikan sebanyak 2 kerusi daripada 9 kepada 11. Ini akan mengakibatkan purata yang baru bagi Pulau Pinang 42,193 orang pengundi sekawasan iaitu hanya 5% lebih tinggi daripada purata kebangsaan yang baru berbanding dengan 13% yang wujud pada masa sekarang. Begitu juga, dengan kenaikan sebanyak 3 buah kerusi kepada 14, kerugian yang dialami oleh Selangor telah dikurangkan daripada 29% kepada 16% lebih tinggi daripada national average.

Sungguhpun pembahagian baru bagi Pulau Pinang dan Selangor masih kurang "ideal" ataupun kurang unggul, tetapi pembahagian baru ini boleh dianggap sebagai menuju ke arah yang betul dan adil (moving in the correct direction). Namun demikian, masih terdapat satu masalah yang agak nyata, iaitu kawasan-kawasan dalam Wilayah Persekutuan. Wilayah Persekutuan yang hanya mempunyai 5 buah kerusi pada masa sekarang dengan jelasnya

sedang mengalami "disadvantage" yang agak besar. Bilangan pengundi pada puratanya di Wilayah Persekutuan ialah \$81,000 orang yang merupakan 179% daripada national average. "Kerugian" dari segi perwakilan bagi Kuala Lumpur akan dikurangkan sedikit dengan puratanya dikurangkan kepada 58,000 orang pengundi sekawasan ataupun 145% daripada purata kebangsaan, dengan kenaikan sebanyak 2 buah kerusi lagi. Namun demikian Wilayah Persekutuan masih mempunyai bilangan purata bagi tiap-tiap kawasan yang paling tinggi dan justeru itu masih mengalami disadvantage dari segi perwakilan yang besar. Dalam kata-kata lain, walaupun kedudukan bagi Wilayah Persekutuan akan diperbaiki, tetapi jurang di antara Wilayah Persekutuan dengan negeri-negeri lain akan tetap besar, khasnya apabila dibandingkan dengan negeri-negeri seperti Pahang, Kelantan dan Terengganu di mana purata yang baru ialah lebih kurang 32,000 orang pengundi dan lebih kurang 80% daripada national average masing-masing. Oleh yang demikian, jurang itu perlu dikurangkan lebih-lebih lagi apabila kita mengambil perhatian bahawa tiadanya bentuk-bentuk perwakilan demokratik yang lain di Wilayah Persekutuan selain daripada Ahli Parlimen. Ini adalah kerana di Wilayah Persekutuan tidak ada ahli-ahli Dewan Undangan Negeri ataupun Ahli-ahli Majlis Perbandaran.

Tuan Yang Dipertua, sebenarnya jika kita betul-betul mematuhi prinsip keadilan demokratik maka Wilayah Persekutuan, Selangor, Johor dan juga Pulau Pinang pun patut diperuntukkan bilangan kerusi yang lebih. Satu cara bagi menentukan bilangan kerusi ialah dengan membahagikan bilangan pengundi di tiap-tiap sebuah negeri dengan purata kebangsaan (national average). Dengan menggunakan cara itu dan berasaskan kepada daftar pengundi

bagi tahun 1982, Wilayah Persekutuan, Negeri Selangor, negeri Johor dan negeri Pulau Pinang patut diperuntukkan 10, 16, 19 dan 12 kerusi masing-masing dan bukan hanya 7, 14, 18 dan 11 seperti yang dicadangkan.

Tuan Yang Dipertua, daripada perbincangan di atas kita dapat memerhatikan bahawa walaupun pindaan yang dicadangkan akan menghasilkan satu keadaan yang lebih adil antara negeri-negeri pada amnya, apabila dibandingkan dengan sistem yang sedia ada sekarang, tetapi jurang perbezaan di antara negeri masih wujud. Dengan kata-kata lain, masih terdapat banyak lagi yang boleh diperbaiki kalau kita ingin mencapai keadilan demokratik yang lebih berkesan.

Tuan Yang Dipertua, sekarang biarlah kita beralih kepada perbincangan mengenai persempadanan kawasan-kawasan pilihanraya. Sekiranya kita mengkaji dengan lebih teliti pembahagian yang sedia ada sekarang dalam tiap-tiap sebuah negeri, maka kita akan dapati bahawa jurang perbezaan bilangan pengundi di antara kawasan-kawasan pilihanraya di dalam beberapa negeri adalah besar. Sebenarnya, jurang perbezaan di antara kawasan-kawasan dalam sesebuah negeri adalah lebih besar daripada jurang perbezaan purata pengundi setiap kawasan di antara negeri-negeri yang berlainan (the within-states differences are greater than the between-state differences).

Saya dapati bahawa negeri yang menghadapi masalah jurang yang besar di kawasan-kawasan pilihanraya di dalam negerinya sendiri ialah negeri Johor di mana kawasan Johor Bharu misalnya mempunyai bilangan pengundi lebih daripada 98,000 orang yang merupakan 4 kali ganda bilangan pengundi kawasan Tenggara yang mempunyai lebih kurang 24,000 orang pengundi. Johor diikuti oleh negeri

Selangor di mana kawasan yang paling kecil ialah Sabak Bernam yang mempunyai lebih kurang 30,000 pengundi berbanding dengan 3 buah kawasan yang sangat besar iaitu Petaling, Selayang dan Shah Alam di mana terdapat lebih daripada 100,000 pengundi masing-masing ataupun lebih daripada 3 kali ganda kalau dibandingkan dengan Sabak Bernam. Adalah diharapkan bahawa persempadanan semula kawasan pilihanraya akan dijalankan nanti akan juga mengurangkan jurang perbezaan ini seperti apa yang telah berlaku terhadap pengurangan jurang perbezaan antara negeri melalui pindaan sekarang ini. Saya ingin merayu kepada Suruhanjaya Pilihanraya untuk mempertimbangkan perkara ini pada masa ianya menjalankan kerja-kerja persempadanan kelak. Saya berharap bahawa proses persempadanan akan juga dibuat mengikut kedua-dua prinsip penting yang saya sebutkan tadi iaitu keadilan dan kecekapan dari segi pembekalan perkhidmatan kepada rakyat.

Tuan Yang Dipertua, biarlah saya terangkan dengan lebih lanjut lagi dengan mengaitkan kedua-dua prinsip ini kepada keperluan-keperluan Fasal 2 (c) dalam Jadual ketigabelas yang mengatakan bahawa "bilangan pengundi-pengundi dalam tiap-tiap satu bahagian pilihanraya dalam sesuatu Negeri patutlah lebih kurang sama banyak kecuali memandangkan kepada kesulitan-kesulitan untuk menghubungi pengundi-pengundi di kawasan-kawasan luar bandar dan sekatan-sekatan serta kekurangan-kekurangan (disadvantages) lain yang dihadapi oleh kawasan-kawasan pilihanraya luar bandar, maka luasnya bahagian-bahagian pilihanraya itu patutlah diberi pertimbangan juga".

Adalah nyata bahawa Fasal 2 (c) ini mengandungi dua prinsip yang telah saya sebutkan. Keperluan untuk persamaan ataupun equality secara

kasar dalam bilangan pengundi bagi tiap-tiap satu kawasan adalah konsisten dengan prinsip keadilan. Sebaliknya timbangan untuk luasnya sesuatu kawasan itu terutamanya bagi kawasan luar bandar (rural weightage) merupakan pertimbangan untuk kecekapan perkhidmatan. Ini ialah kerana suatu kawasan luar bandar tidak patut sebegitu besar sehingga ianya tidak dapat diuruskan dari segi pentadbiran dan dijaga oleh seorang Wakil Rakyat. Akan tetapi ini bermakna bahawa sesebuah kawasan luar bandar sudah tentu akan mempunyai bilangan pengundi yang lebih kecil. Oleh yang demikian kedua-dua prinsip keadilan dan kecekapan mestilah diseimbangkan. Soalan yang pokok ialah di mana letaknya imbalan itu.

(Tuan Yang Dipertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Tuan Yang Dipertua, Fasal 2 (c) seperti yang wujud pada masa sekarang ini adalah agak kabur sedikit. Ianya tidak memberi apa juga garis panduan tentang batasan-batasan bawah dan atas (lower and upper limit) yang patut ditetapkan untuk pertimbangan relatif antara kawasan-kawasan luar bandar dan bandar.

Tuan Yang Dipertua, mengikut pengetahuan saya, pada suatu masa dahulu peruntukan-peruntukan dalam Perlembagaan adalah lebih jelas. Dalam Perlembagaan tahun 1957 yang asal pertimbangan-pertimbangan ada juga diberi kepada masalah-masalah komunikasi, pengangkutan dan kepadatan penduduk (population density). Akan tetapi adalah disebutkan dalam Fasal 4, Perkara 116 bahawa:

"bilangan pengundi dalam mana-mana kawasan tidak boleh berbeza daripada purata kebangsaan lebih daripada 15%". Fasal ini telah dimansuhkan pada tahun 1962. Namun demikian seksyen 2 (c) dalam Jadual Ketiga belas masih

memberikan satu garis panduan dengan mengatakan bahawa:

“imbangan luar bandar ataupun “rural weightage” patut diberikan sehingga dalam setengah-setengah kes, satu kawasan luar bandar mungkin mempunyai hanya separuh ataupun 50% daripada bilangan pengundi dalam mana-mana kawasan bandar.

Seksyen ini pun telah dimansuhkan oleh Akta A 206 dalam tahun 1973 yang menjadikan seksyen 2 (c) yang ada pada sekarang ini agak kabur sedikit.

Tuan yang Dipertua, saya memang bersetuju bahawa kawasan-kawasan luar bandar pada suatu masa dahulu dan juga pada masa sekarang masih menghadapi beberapa kesulitan dari segi pembangunan pada keseluruhannya pembekalan kemudahan-kemudahan dan perkhidmatan-perkhidmatan. Oleh sebab itu perhatian dan sumber-sumber yang lebih patut ditumpukan untuk membangunkan kawasan-kawasan luar bandar ini seperti apa yang telah dilakukan oleh Kerajaan dalam tempoh 26 tahun yang lepas khususnya di bawah Dasar Ekonomi Baru. Dalam hal ini kecekapan perkhidmatan merupakan sesuatu yang penting. Walau bagaimanapun, Tuan Yang Dipertua, konsep kecekapan perkhidmatan seperti yang saya gunakan sebenarnya terdiri daripada tiga aspek.

Aspek yang pertama merujuk kepada projek-projek pembangunan dan perkhidmatan-perkhidmatan yang dibekalkan oleh berbagai-bagai agensi Kerajaan.

Aspek yang kedua merujuk kepada perkhidmatan-perkhidmatan yang diberi oleh seorang Wakil Rakyat kepada rakyat jelata di kawasannya. Aspek ini memang dapat membantu aspek yang pertama.

Aspek yang ketiga merujuk kepada kemudahan-kemudahan pentadbiran dalam jentera pilihanraya iaitu pendaftaran pengundi, pembuangan undi, pembilangan undi dan lain-lain.

Aspek-aspek kedua dan ketiga iaitu kecekapan perkhidmatan oleh Wakil Rakyat dan kecekapan jentera pilihanraya merupakan aspek-aspek yang lebih penting. Ini adalah kerana kedua-dua aspek ini meninggalkan kesan langsung terhadap proses pilihanraya dan oleh itu bersabit dengan persempadan kawasan-kawasan.

Aspek yang pertama iaitu aspek pembangunan pada amnya sebenarnya mempunyai pengaruh langsung yang sedikit terhadap proses pilihanraya kalau dibandingkan dengan dua-dua aspek tadi dan justeru itu terhadap persempadanan kawasan, kecuali dalam hal kecekapan pentadbiran yang akan saya bincangkan dengan teliti nanti. Apabila kita mempertimbangkan aspek-aspek kecekapan yang kedua dan ketiga sahaja kita masih boleh memberikan timbangan ataupun “weightage” yang lebih berat kepada kawasan-kawasan luar bandar. Walaupun demikian kedua-dua aspek ini dengan sendirinya tidak boleh digunakan untuk menjustifikasikan persempadanan yang mengakibatkan kawasan-kawasan yang tertentu mempunyai bilangan pengundi yang tiga hingga empat kali ganda lebih banyak daripada kawasan-kawasan bandar dalam sesuatu negeri yang sama. Saya mesti menambahkan bahawa jurang-jurang wujud juga di kalangan kawasan-kawasan bandar sendiri dan di kalangan kawasan-kawasan luar bandar sendiri. Umpamanya terdapat beberapa buah kawasan bandar yang mempunyai bilangan pengundi yang kurang daripada separuh ataupun 1/3 daripada bilangan pengundi di kawasan Petaling misalnya, dan ada yang kurang daripada bilangan yang

terdapat dalam kawasan negeri bagi Petaling Jaya.

Tuan Yang Dipertua, sekarang saya ingin mengulas tentang kecekapan perkhidmatan. Kita sering mendengar bahawa seorang Wakil Rakyat disebut kawasan luar bandar terpaksa menjaga sesuatu kawasan yang besar. Ada di antara kawasan-kawasan ini yang luasnya lebih besar daripada negeri-negeri seperti Negeri Pulau Pinang, Melaka ataupun Negeri Sembilan.

Pada bulan-bulan yang sudah, Tuan Yang Dipertua, saya berpeluang melawat rakan-rakan saya di beberapa daripada kawasan-kawasan luar bandar ini dan saya sedar akan tugas-tugas berat serta cabaran-cabaran yang ditanggung oleh Wakil-wakil Rakyat di kawasan luar bandar. Mereka dikehendaki mengembara jarak yang jauh sekali supaya dapat menghubungi pengundi-pengundi dan rakyat biasa. Oleh itu luasnya sesuatu kawasan patut diseimbangkan oleh sesuatu bilangan pengundi dan asas penduduk ataupun "population base" yang lebih kecil.

Secara prinsip perkara ini adalah munasabah. Akan tetapi, berasaskan kepada pengalaman saya sebagai seorang Wakil Rakyat bagi sebuah kawasan bandar yang luasnya mungkin yang paling kecil sekali di negara ini, tetapi yang mempunyai kepadatan penduduknya yang sangat tinggi, saya dapati bahawa faedah ataupun keberuntungan (iaitu "advantage") dari kawasan yang kecil dan jarak yang dekat sebenarnya ditiadakan atau dengan izin, "off-set" oleh kepadatan ataupun population density yang tinggi dan bilangan permintaan yang tinggi dari penduduk-penduduk. Tambahan lagi kawasan-kawasan bandar tidak mempunyai satu pentadbiran Kerajaan yang berhirarki yang tersusun seperti yang terdapat di kawasan-kawasan luar bandar iaitu

daripada peringkat Ketua Kampung ke peringkat Penghulu dan ke peringkat Pegawai Daerah. Struktur Kerajaan seperti ini boleh sedikit sebanyak membantu seseorang Wakil Rakyat untuk memproses dan menyalurkan permintaan-permintaan daripada rakyat kepada agensi-agensi Kerajaan yang berkenaan. Kawasan saya sebenarnya mempunyai seorang Penghulu. Akan tetapi beliau terpaksa menjaga kebajikan satu bilangan penduduk yang besar dalam sebuah mukim yang bukan sahaja merangkumi kawasan pilihanraya saya tetapi juga sebahagian daripada dua kawasan yang lain.

Akhirnya harus disedari bahawa kawasan-kawasan bandar adalah penuh dengan masalah-masalah serius yang tidak begitu menjejaskan kawasan-kawasan luar bandar. Umpamanya masalah-masalah jenayah, dadah, kekurangan rumah, setinggan, penjaja dan sebagainya. Ini adalah di antara masalah-masalah yang seorang Wakil Rakyat harus menghadapi dan cuba mengatasi. Oleh itu adalah munasabah sekiranya bilangan pengundi bagi sesuatu kawasan bandar dihadkan supaya tidak melebihi bilangan yang tertentu, katakanlah 50,000 ataupun kepada banyaknya 60,000 orang pengundi.

Akhirnya saya ingin menyentuh sedikit tentang satu aspek persempadanan kawasan pilihanraya yang ada kesan-kesan terhadap kecekapan pentadbiran jentera Kerajaan pada amnya. Ada di antara sempadan-sempadan kawasan pilihanraya yang sedia ada sekarang nampaknya ditentukan tanpa mengambil kira sempadan-sempadan unit pentadbiran seperti mukim, daerah, majlis perbandaran dan sebagainya. Akibatnya, Tuan Yang Dipertua, terdapat kawasan-kawasan pilihanraya yang memasuki sempadan pentadbiran ataupun sebaliknya.

Akibatnya, seseorang Wakil Rakyat harus menghubungi 2 atau lebih daripada 2 Pejabat Daerah untuk mengatasi masalah-masalah tempatan dan menghadiri mesyuarat-mesyuarat Majlis Tindakan Daerah yang berlainan. Disebaliknya di kawasan-kawasan yang tertentu, seseorang Pegawai Daerah misalnya dikehendaki melayani permintaan-permintaan daripada beberapa orang Wakil Rakyat di peringkat Parlimen dan juga di peringkat Dewan Undangan Negeri. Memang kadangkala masalah ini tidak dapat dielakkan sekiranya sesuatu unit ataupun daerah pentadbiran itu adalah sangat luas dan merangkumi beberapa bahagian pilihanraya terutamanya di kawasan-kawasan bandar. Akan tetapi terdapat juga kes-kes di mana keadaan seperti ini dapat dielakkan ataupun sekurang-kurangnya kesulitan yang timbul daripada sempadan saling-memasuki itu dapat dikurangkan sekiranya proses persempadanan mengambil kira sempadan pentadbiran dengan seboleh-bolehnya.

Tuan Yang Dipertua, langkah ini akan juga dapat memelihara hubungan tempatan (maintenance of local ties) seperti yang disyorkan dalam Seksyen 2 (d) Jadual Ketigabelas dalam Perlembagaan kita. Saya percaya bahawa dengan ini kita dapat memperlicinkan proses pentadbiran dan meningkatkan kecekapan seseorang Wakil Rakyat dalam bidang perkhidmatannya serta menjimatkan masa dan tenaga bagi semua pihak yang berkenaan.

Tuan Yang Dipertua, sebagai penutup, saya yakin bahawa faktor-faktor yang telah saya sebutkan tadi akan diambil kira oleh Suruhanjaya Pilihanraya dalam proses persempadanan mengikut prinsip keadilan dan kecekapan. Saya juga berharap bahawa Suruhanjaya Pilihanraya akan sejauh mana yang boleh memastikan bahawa perbezaan

bilangan pengundi di antara mana-mana kawasan, khasnya di dalam sesebuah negeri tanpa mengira sama ada di kawasan bandar ataupun luar bandar, tidak melebihi nisbah dua kali ganda. Kalau tidak, Tuan Yang Dipertua, seorang pengundi dari sebuah kawasan pilihanraya akan mempunyai nilai ataupun timbangan (weightage) dua undi atau lebih sekiranya dibandingkan dengan seorang pengundi dalam sesebuah kawasan pilihanraya yang lain. Jelasnya keadaan seperti ini kurang adil. Dalam kata-kata lain, sungguhpun saya sangat mementingkan kecekapan sebagai satu prinsip, pertimbangan prinsip kecekapan tidak harus mengatasi ataupun melebihi prinsip keadilan yang merupakan asas bagi sistem demokrasi.

Tuan Yang Dipertua, saya percaya bahawa dengan berdasarkan prinsip keadilan dengan sebenar-benarnya dan juga prinsip kecekapan, sistem Demokrasi Berparlimen di negara ini yang kita banggakan akan menjadi lebih berkesan lagi, mendapat penghormatan dan kepercayaan daripada semua rakyat serta dipandang tinggi oleh seluruh dunia.

5.47 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong) Tuan Yang Dipertua, saya rasa kesal bahawa kita hanya dapat memperoleh Rang Undang-undang ini untuk meminda Perlembagaan pada hari Jumaat, 29hb Julai yang lalu; manakala perbahasan ke atasnya akan berlangsung pada hari ini. Ini bermakna bahawa kita hanya diberi dua hari setengah untuk bersedia membahaskan Rang Undang-undang yang terpenting di Parlimen Keenam ini.

Isu-isu yang muncul meliputi seperti sedia maklum, Wilayah Persekutuan yang dalam tempoh 10 tahun yang lepas tidak dikira sebagai suatu

Wilayah dalam Persekutuan ini menurut Perlembagaan kita; peruntukan bahagian-bahagian pilihanraya di seluruh negara kecuali Perlis dan Sarawak, Perkara 150 Perisytiharan Darurat serta penggantian Mahkamah Persekutuan dengan Mahkamah Agung dan kehilangan kelayakan Ahli Dewan. Isu-isu ini masing-masing memerlukan masa dan tempoh yang cukup untuk meneliti dan memahami akan implikasinya. Memandangkan isu-isu yang besar ini kita seharusnya diberi tempoh sekurang-kurangnya 2 minggu hingga 1 bulan untuk bersedia membahaskan Rang Undang-undang ini.

Pindaan Perlembagaan ini adalah kali yang ke 24 semenjak kemerdekaan negara kita 27 tahun yang lepas. Memandangkan Perlembagaan adalah tertinggi seperti yang disebut oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, pindaan-pindaan ke atasnya tidaklah harus dilakukan dengan sewenang-wenangnya seperti juga disebutkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Saya menyetujui bahawa mengikut Perkara 113 hingga 120 Perlembagaan, Jadual Ketiga-belas sempadan-sempadan pilihanraya mesti dikaji semula setiap 8 hingga 10 tahun. Ini tidak bermakna bahawa kesemua isu-isu ini terpaksa dikumpulkan sedemikian dalam satu Rang Undang-undang dan diberikan masa yang begini suntuk untuk membincangkannya.

Wilayah Persekutuan mengikut Perlembagaan yang kita dapati sekarang tidak dimasukkan di dalam Perlembagaan dan hal ini telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari kawasan Jelutong. Semasa beliau membangkitkan hal ini beliau diberitahu oleh Ketua Hakim Negara bahawa perkataan-perkataan dan kenyataan-kenyataan Yang

Berhormat dari Jelutong itu tidak benar. Akan tetapi hari ini kita nampak di dalam Rang Undang-undang ini ada satu pindaan yang dengan wajarnya memindahkan perkataan-perkataan dan Wilayah Persekutuan hendaklah dikira satu wilayah dalam Persekutuan. Satu langkah yang wajar dan tepat yang patutnya dilakukan pada 10 tahun yang silam. Saya berharap kesilapan yang begitu besar ini tidak akan berlaku lagi di negara kita, khasnya di Dewan yang mulia ini sehingga satu kawasan yang penting di negara ini terbiar sama sekali.

Perkara yang kedua, yang sanggup saya bangkitkan ialah mengenai kuasa darurat. Saya berpendapat di negara kita terdapat empat perisytiharan darurat yang tidak pernah dibubarkan. Sepatutnya apabila satu perisytiharan darurat diadakan, ini hendaklah dibatalkan sejeurus selepas tempoh yang dianggap darurat itu tamat, Misalnya, pada tahun 1977 semasa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menjadi Timbalan Perdana Menteri, satu perisytiharan darurat diadakan di negeri Kelantan, negeri asal saya, tanpa mengira sama ada wujudnya keadaan darurat. Selepas itu, tahun ini tahun 1983 keadaan darurat itu tidak wujud lagi di negeri Kelantan dan perisytiharan itu tidak dibubarkan. Saya berharap Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tidak akan melakukan ketidak-adilan seperti yang saya sebutkan dan saya menekankan bahawa apabila tamatnya tempoh darurat, yang dianggap darurat itu, maka perisytiharan itu terpaksa dibubarkan sama sekali.

Perkara yang ketiga yang suka saya bentangkan di sini ialah mengenai Mahkamah Agung. Saya menyetujui dengan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bahawa selepas kemerdekaan 27 tahun patutlah kita ada satu Mahkamah Agung yang dapat menggantikan Majlis Privy. Kita

tidak seharusnya ditakluki oleh kuasa-kuasa asing dan saya percaya kita mempunyai mahkamah-mahkamah dan Hakim-hakim yang sungguh layak untuk melakukan keadilan ke atas semua pihak di negara ini. Walau bagaimanapun, saya berharap dengan adanya Mahkamah Agung kelak, kita hendaklah terus memelihara orang-orang yang tidak berdosa, orang-orang yang tidak bersalah dan kepentingan-kepentingan rakyat dari segi kehakiman dan undang-undang hendaklah terus diperlindungi selama-lamanya untuk kebahagiaan, kesejahteraan dan ketenteraman negara.

Tuan Yang Dipertua, perkara yang saya hendak bincangkan dengan panjang lebar adalah pindaan kepada Perkara 46 iaitu peruntukan bahagian pilihanraya di mana ditambahkan 22 anggota Dewan Rakyat dan 66 orang anggota Dewan Undangan Negeri. Peruntukan ini adalah berbeza daripada penggarisan sempadan yang sebenarnya. Akan tetapi oleh kerana penentuan bahagian-bahagian pilihanraya adalah terdiri daripada dua peringkat, pertama, peruntukan kerusi-kerusi bahagian pilihanraya kepada setiap negeri dan kedua diikuti pula dengan penggarisan sempadan-sempadan.

Saya akan membincangkan kedua-duanya. Dari tahun 1955 hingga 1962, Perlembagaan memperuntukkan dua kriteria untuk penentuan sempadan iaitu berdasarkan prinsip bilangan penduduk dan kedua prinsip jumlah memilih sesuatu negeri.

Badan yang mengendalikan pilihanraya ialah Suruhanjaya Pilihanraya yang dilantik di bawah peruntukan Perkara 114 Perlembagaan Persekutuan 1957 yang terdiri daripada seorang Pengerusi dan dua orang Ahli yang lain. Pada mulanya perlantikan itu adalah berdasarkan kepada semangat Perlembagaan 1957 dalam erti kata

yang sebenarnya termasuk syor-syor yang dibangkitkan oleh Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan. Seorang keturunan Melayu yang terkemuka dan dihormati iaitu Tuan Haji Mustapha Albakri telah dilantik menjadi Pengerusi yang pertama dengan Encik Lee Yew Boon dan Encik Dit Singh sebagai dua orang Ahli yang lain. Pengerusi Suruhanjaya ini telah berusaha dengan sedaya upayanya untuk menjalankan tugasnya dengan adil dan saksama.

Di dalam laporan beliau pada tahun 1960 beliau telah mengesyorkan satu penentuan sempadan bahagian-bahagian pilihanraya yang baru. Akan tetapi Kerajaan Perikatan waktu itu tidak berpuas hati dengan laporan ini dan mereka cuba memecat beliau sebagai Pengerusi Suruhanjaya Pilihanraya dengan meminda Perkara 114 (4) dalam tahun 1962. Ianya berbunyi, dengan izin, Tuan Yang Dipertua,

“Notwithstanding anything in Clause (3) the Yang Dipertuan Agong may by order remove from office any member of the Election Commission if such member—

(a) x x x x x x

(b) engages in any paid office or employment outside the duties of his office; or”

Kerana Tuan Haji Mustapha Albakri mempunyai kepentingan-kepentingan perdagangan yang membawa hasil kewangan usaha memecat beliau telah diambil. Akan tetapi ianya gagal kerana memandangkan Perkara 114 (6) Perlembagaan memperuntukkan bahawa:

“The remuneration and other terms of office of a member of the Election Commission shall not be altered to his disadvantage after his appointment.”

Dengan ini Tuan Haji Mustapha Albakri meneruskan tugasnya sebagai Pengerusi Suruhanjaya Pilihanraya sehingga 1966 apabila beliau mencapai usia 65 tahun. Tuan Haji Mustapha telah digantikan oleh Dato Ahmad Perang yang kononnya tidak mempunyai apa-apa pertalian politik pada zahirnya, minta maaf, Tuan Yang Dipertua. Akan tetapi beliau adalah merupakan Bendahari UMNO Johor, dan seorang anggota Suruhanjaya waktu itu Dr. Sathaiah adalah anggota MIC pula. Amalan perlantikan ahli-ahli Suruhanjaya adalah dicadangkan oleh parti-parti komponen Perikatan dalam Kerajaan dari anggota-anggotanya. Menurut Perlembagaan 1957 fungsi Suruhanjaya Pilihanraya adalah seperti berikut dengan izin:

- “(a) delienate constituencies;
- (b) prepare and revise the electoral rolls; and
- (c) conduct elections to the House of Representatives, the Legislative Assemblies of the States, the Municipal Council of the Capital City and any other elections that may be authorised by Federal or State law”.

Akan tetapi kuasa Suruhanjaya untuk menentukan sempadan kawasan-kawasan pilihanraya telah ditarik balik dalam tahun 1962 apabila pihak Kerajaan Perikatan mendapati laporan Suruhanjaya syor-syor mengenainya dalam tahun 1960 tidak sejajar dengan kepentingannya. Kuasa-kuasa dihadkan kepada memberi syor-syor sahaja dengan keputusan muktamatnya diambil oleh Parlimen. Jadi dalam pindaan Perlembagaan tahun 1962 kriteria yang digunakan untuk mengira peruntukan kerusi-kerusi hanya berdasarkan prinsip jumlah pemilih sahaja.

Tuan Yang Dipertua, penggarisan sempaan untuk kerusi-kerusi yang dibahagikan di dalam negeri-negeri adalah dilaksanakan oleh Suruhanjaya berteraskan kepada prinsip-prinsip yang termaktub di dalam Fasal 2 (a) hingga (d) Jadual 13 Perlembagaan. Prinsip-prinsip ini pada keseluruhannya berdasarkan kepada cadangan-cadangan Jawatankuasa yang dilantik oleh Majlis Perundangan Persekutuan sebelum merdeka untuk mengkaji soal pilihanraya untuk Majlis tersebut. Berdasarkan kepada cadangan-cadangan Laporan Jawatankuasa pada 21hb Januari, 1954 perkara-perkara yang sengaja tidak dimasukkan ke atas Fasal 2 (a) Jadual 13 Perlembagaan adalah, Tuan Yang Dipertua, dengan izin kerana tidak ada terjemahan kepada Bahasa Melayu setakat ini,

“endeavour to define constituencies so that they would embody complete administrative districts.”

Fasal 2 (c) Jadual 13 telah dipinda dengan acap kali. Fasal ini memperuntukkan keutamaan ‘weightage’ untuk kawasan-kawasan luar bandar. Ini melibatkan pembahagian kepada kawasan-kawasan luar bandar lebih banyak perwakilan daripada yang perlu dengan menggunakan prinsip ‘electorate parity’. Suruhanjaya telah mengadakan garis panduan untuk kawasan-kawasan luar bandar yang menyatakan bahawa ia patut menerima “as little as half the constituents as in the more populous urban areas.” Perlembagaan tahun 1957 menghadkan:

“The allowance made for the disparity so as not to increase or reduce the number of electors in any constituency to a number differing from the average-size constituency by more than 15%”.

Akta Perlembagaan (Pindaan) 1962 pula telah melupuskan segala sekatan-sekatan ke atas ketidak seimbangan

ini. Selepas tahun 1962 sekatan-sekatan ke atas saiz kawasan-kawasan pilihanraya telah hilang sama sekali dan penggarisan sempadan-sempadan bahagian pilihanraya yang diluluskan di Dewan yang mulia ini pada tahun 1974 mewujudkan kawasan-kawasan yang mempunyai saiz yang amat berbeza yang telahpun disebutkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian pada sekejap tadi.

Contohnya, Tuan Yang Dipertua, dalam tahun 1974 bilangan pengundi kawasan Kuala Kerai yang disebutkan itu mempunyai 17,332, Gerik, Perak 17,280, Tenggaroh, Johor 17,379, Petaling, sebaliknya 47,929, Sungai Besi 40,489 dan Johor Bahru 51,534. Pada tahun 1982, Tuan Yang Dipertua, bilangan pengundi adalah seperti berikut:

Kuala Kerai meningkat 24,445

Tenggaroh 24,453

Petaling 114,704

Sungai Besi 103,469.

Keutamaan luar bandar di dalam konteks Malaysia telah mengakibatkan lebih banyak kerusi mempunyai majority Melayu sebanyak 79, majority Cina sebanyak 22 kerusi dan 13 adalah majority kerusi campuran di mana tiada sesuatu kaum yang mempunyai lebih daripada 50% jumlah bilangan pengundi-pengundi terdaftar. Oleh kerana yang tidak begitu bersifat menyekat di negara ini ataupun larangan-larangan yang longgar terdapat begitu banyak kemungkinan untuk menentukan sempadan kawasan-kawasan pilihanraya. Penentuan sempadan yang telah dijalankan dalam tahun 1973 telah menimbulkan banyak implikasi perwakilan kaum.

Sebagai contoh, Tuan Yang Dipertua, di negeri Johor pada tahun 1969, kita dapati bahawa komposisi

kaum pengundi-pengundi yang terdaftar adalah seperti berikut:

51.54%—Melayu

43.65%—Cina; dan

4.81%—India.

Di dalam pilihanraya tahun 1969 juga kawasan-kawasan di mana terdapat majority Melayu adalah 8 dari 16 kawasan. Di dalam Dewan Undangan Negeri pula ia adalah 19 dari 32 kerusi. Di antara tahun 1969 dan tahun 1974 tidak ada perubahan besar dalam komposisi kaum penduduk di negeri Johor. Pada tahun 1974 komposisi kaum untuk pengundi-pengundi terdaftar adalah seperti ini

Melayu—54.58%;

Cina—40.46%; dan

India—4.9%

Tidak banyak berbeza. Tetapi bahagian-bahagian pilihanraya yang telah dicadangkan oleh Suruhanjaya pada tahun 1974 telah bertambah dengan besarnya. Bilangan kerusi dengan majority Melayu untuk kawasan Parlimen di Dewan Undangan Negeri di negeri Johor, patutlah 12 dari 16 dan 20 dari 32 jika Laporan Suruhanjaya tahun 1973 diterima.

Tuan Yang Dipertua, inilah rajahnya yang menunjukkan (*Rajah disampaikan kepada Tuan Yang Dipertua*). Pada tahun 1961 di atas kawasan-kawasan Parlimen dan kawasan-kawasan Dewan Undangan Negeri sebelah kiri dan kanan keadaan tahun 1969. Tetapi kalau mengikut Laporan Penentuan Sempadan itu, maklumat-maklumat yang diberi di dalam laporan itu adalah rajah di tengah tetapi apabila laporan itu dikemukakan rajah itu ditukar menjadi rajah di bawah sekali dengan sempadan-sempadan berbeza daripada yang disebut di dalam laporan itu. Inilah satu bukti dengan izin gerrymandering, sangat berbeza.

Saya berharap Suruhanjaya Pilihanraya akan mengambil perhatian.

Tuan Daud bin Dato' Haji Taha:
(Bangun)

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat hendak minta penjelasan?

Tuan Daud bin Dato' Haji Taha: Saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat dari Kepong. Bagaimanakah beliau boleh mendapat angka-angka ataupun rajah-rajah yang dimaksudkan itu sekiranya pendapat, usul-usul atau cadangan-cadangan daripada Suruhanjaya itu adalah satu perkara secret ataupun confidential.

Tuan Yang Dipertua: Tolong Jawab.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, saya sudah dengan rakan-rakan saya meneliti mengikut angka-angka yang dikeluarkan di dalam laporan itu—penentuan sempadan pada tahun 1974.

Tuan Yang Dipertua, saya hendak menekankan bahawa perkara seperti ini tidak haruslah berlaku di negara ini. Sesuatu perkara yang tidak patut dan saya menekankan sebelum Laporan Suruhanjaya Pilihanraya dikemukakan di Dewan yang mulia ini perubahan-perubahan telahpun diadakan mengakibatkan ketidakseimbangan yang lebih besar. Majority Melayu telah diperolehi 13 daripada 16 kawasan Parlimen dan 26 dari 32 kawasan Dewan Undangan Negeri. Dalam pindaan Perlembagaan tahun 1983 ini 176 anggota-anggota Dewan Rakyat telah dicadangkan. Apabila Suruhanjaya Pilihanraya menjalankan tugas menggariskan sempadan kelak, saya sungguh berharap ia tidak dipengaruhi oleh kepentingan-kepentingan politik. Di dalam sistem pilihanraya negara kita, parti-parti yang memegang teraju Kerajaan mempunyai kelebihan dalam pilihanraya-pilihanraya berdasarkan

kepada sistem, dengan izin, first past the post atau plurality voting di mana satu Wakil Rakyat mewakili satu kawasan.

Peraturan-peraturan serta prosedur pengundian kerusi-kerusi kepada Negeri-negeri serta penentuan kawasan-kawasan pilihanraya di Semenanjung Malaysia telah mewujudkan keadaan yang lebih buruk lagi. Nilai undi di kawasan-kawasan luar bandar adalah terlalu lebih dari nilai di kawasan bandar. Kekuatan pengundian Melayu telah diperbesarkan dan kekuatan pengundian bukan Melayu diperkecilkan. Saya berdasarkan kepada angka-angka yang saya sebutkan tadi. Pada tahun 1974 UMNO mempunyai 79 dari 114 anggota Parlimen di Semenanjung. Keadaan ini telah membesar-besarkan.

Tuan Hussein bin Mahmud
(Bangun)

Tuan Yang Dipertua: Nanti, apa Yang Berhormat hendak bercakap?

Tuan Hussein bin Mahmud: Tuan Yang Dipertua, di bawah Peraturan 36, minta penjelasan. Sejauh manakah benarnya Yang Berhormat mengatakan pada tahun 1974 UMNO telah mempunyai 79 Wakil Rakyat. Cuba tunjukkan rekodnya. Terima kasih.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, yang saya nyatakan di negara ini pada tahun 1974 kawasan-kawasan yang dipengaruhi oleh UMNO yang terdiri daripada majority Melayu ialah 79. Itulah jawapan saya.

Keadaan ini telah memperbesar-besarkan kekuatan parti UMNO di dalam Barisan Nasional dan memastikan keagongan UMNO di dalam arena politik Malaysia dengan 79 kawasan Parlimen yang mempunyai majority Melayu dan 13 kawasan campuran di mana UMNO boleh

meletakkan calon-calon parti bukan Melayu. Calon-calon ini hanya bergantung kepada pengundi-pengundi Melayu untuk mendapat kemenangan. Dengan yang demikian, parti-parti bukan Melayu di dalam Barisan Nasional tidak mempunyai kuasa tawar-menawar (bargaining power), satu hakikat yang ketara. Kumpulan-kumpulan minority sudah tentu tidak mendapat perhatian yang adil dan saksama dalam sistem pengundian yang wujud sekarang.

Adalah jelas bahawa dalam sistem pengundian sekarang ini ketidakseimbangan di antara kaum telah, sedang dan akan wujud. Kumpulan-kumpulan yang kecil ini mengalami ketidakadilan yang paling teruk sekali. Apabila sebahagian besar bilangan penduduk sesuatu masyarakat demokratik menuntut kebajikan (sectarian) dan tidak kebajikan am, lapisan yang kurang berhak, terutamanya sekali golongan-golongan minority akan kekurangan pengaruh politik untuk mengesyorkan objektif-objektif mereka. Dengan sistem pengundian ini keperluan-keperluan minority tidak akan dipenuhi, jika adapun secara minima sahaja. Sistem pengundian sekarang hanya membenarkan politik perkauman dan parti-parti yang tidak berasas perkauman menghadapi halangan yang paling tidak demokratik. Walaupun sistem pengundian di Malaysia mewujudkan satu Kerajaan dan memberikan gesaan kepadanya, ia hanya dapat mengelakkan perhubungan ethnic dari runtuh sama sekali, tidak menggalakkan perpaduan negara.

Adalah jelas bahawa di negara ini pemimpin-pemimpin, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri serta Timbalannya kurang mempunyai keazaman yang cukup—tidak mempunyai keazaman yang cukup untuk mewujudkan satu kebudayaan politik yang teguh. Berdasarkan prinsip-prinsip demokrasi terdapat

juga kekurangan kepercayaan politik, dengan izin, political faith. Misalnya, dalam pembahagian kawasan-kawasan pilihanraya serta menentukan sempadan-sempadan, timbullah masalah yang saya telah sebutkan tadi 'garrymandering' di mana parti-parti Pembangkang membazirkan lebih banyak undi berbanding dengan parti-parti Barisan Nasional. Ini berlaku dengan:

Pertama, membahagikan kawasan-kawasan lebih kecil yang seterusnya digabungkan dengan kawasan sekeliling yang lebih besar untuk mengurangkan pengaruh parti Pembangkang.

Kedua, dengan mengumpulkan undi-undi Pembangkang di beberapa kawasan tertentu yang akhirnya akan dimenangi oleh mereka juga secara sengaja.

Ketiga, memasukkan kubu-kubu Barisan Nasional yang berselerak ke dalam suatu kawasan yang mempunyai sempadan berbentuk anih, seperti kawasan Sri Gading yang dengan sempadannya berbentuk anih.

Tuan Daud bin Dato' Haji Taha:
(Bangun)

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, ada Ahli hendak bercakap!

Tuan Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Ahli Yang Berhormat dari Kepong sama ada pada pendapat beliau Suruhanjaya Pilihanraya ini telah dipengaruhi oleh parti politik. Adakah beliau mempunyai asas-asas untuk menuduh perkara yang demikian?

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, Suruhanjaya Pilihanraya ini sebelum ini mempunyai seorang pengerusi, Tan Sri Ahmad Perang yang pernah menjadi Bendahari UMNO di Johor.

Tuan Yang Dipertua Saya meminta Ahli Yang Berhormat melihat perkara Peraturan Mesyuarat 36 (8) yang tidak boleh menyentuh kelakuan atau sifat ahli-ahli Suruhanjaya Pilihanraya (*Tepuk*)

Dr Tan Seng Giaw: Tujuan parti Kerajaan, Tuan Yang Dipertua, adalah setakat hanya memenangi 51% daripada undi-undi yang dibuang. Mereka cenderung memenangi banyak kerusi dengan majority kecil, manakala parti Pembangkang mendapat sedikit kerusi dengan majority yang paling besar. Misalnya, dalam pilihanraya tahun 1982, UMNO memperolehi 35.94% undi dan 70 kerusi manakala DAP memenangi 20.3% undi dan hanya 6 kerusi Parlimen di Semenanjung Malaysia. Nampaknya seronok semua (*Ketawa*). Sekiranya sistem ini benar-benar berdasarkan demokrasi berparlimen, DAP haruslah menerima 30 kerusi di Dewan yang mulia ini (*Boo*) yang tidak seharusnya di niayai oleh kezaliman dan keangkuhan Ahli-ahli Barisan Nasional.

Adalah menjadi cadangan saya bahawa hak-hak setiap Negeri di Persekutuan kita untuk mendapat bilangan bahagian pilihanraya yang sejajar dengan bilangan penduduk dan bilangan pengundi yang terdaftar mestilah dipelihara dalam penentuan

sempadan. Menurut prinsip jumlah pemilih yang digunakan oleh Kerajaan, saya telah mengira jumlah kerusi yang patut diperolehi berdasarkan jumlah pemilih di negara ini. Jumlah pemilih di setiap Negeri dan jumlah besar kerusi yang ada saya mendapati bahawa bilangan kerusi menurut prinsip yang saya sebutkan tadi yang patut diadakan ialah 185 kerusi—185 kerusi. Walaupun pihak Suruhanjaya Pilihanraya menjelaskan bahawa perhitungan berdasarkan kepada prinsip ini, saya tidak dapat tahu sama ada faktor lain dipertimbangkan dalam mendapatkan angka 176.

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

Dr Tan Seng Giaw: Satu minit lagi.

Tuan Yang Dipertua: Adakah Yang Berhormat tidak akan menyambungkan pada esok, jikalau saya benarkan satu minit lagi, hendak sambung juga?

Dr Tan Seng Giaw: Banyak lagi.

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat ditangguhkan pada jam 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.